

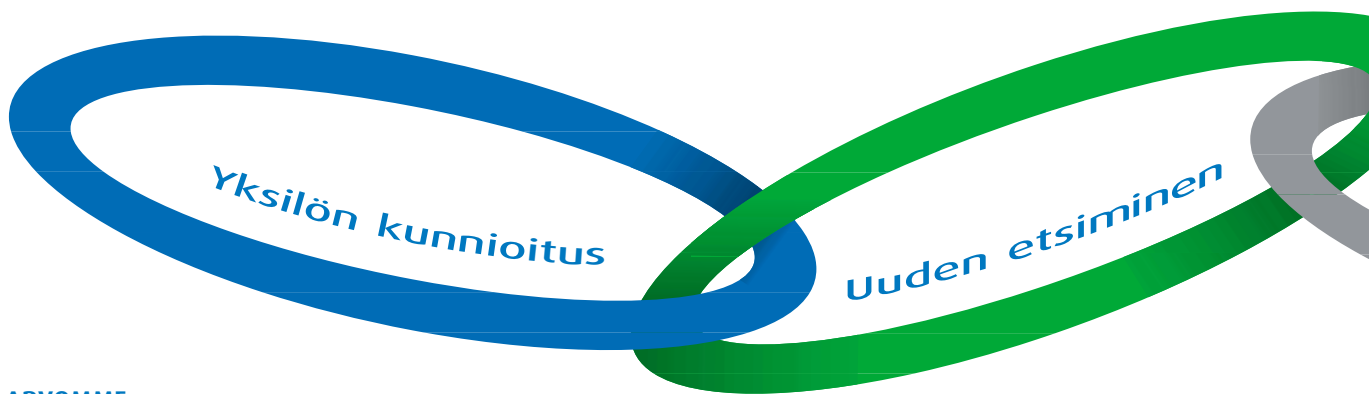
Kemira

Kemira 2002

Mitä haluamme olla	2
Kemira palvelee	3
Pääjohtajan katsaus	5
Pulp & Paper Chemicals	7
Kemwater	9
Paints and Coatings	11
Industrial Chemicals	13
Kemira GrowHow (Agro)	15
Toimialojen numeroita	16
Vedenpuhdistus ja yhteiskuntavastuu	18
Ympäristöraportti	21
Tietoja osakkeenomistajille	31
Hallinto	32
Tiedotteita	36
Sanasto	38
Konserniyhtiöt	40
Kartta ja osoitteet	42

Mitä haluamme olla

ARVOMME

- Yksilön kunnioitus
- Uuden etsiminen
- Yhteistyö
- Tuloshakuisuus

VISIOMME

Tarjoamme asiakkaillemme kattavaa kokonaispalvelua ja olemme heille ensisijainen yhteistyökumppani.

HALUAMME OLLA

- Johtava paperi- ja selluteollisuuden kemikaalien ja kokonaispalveluiden toimittaja.
- Johtava yritys kemiallisessa vedenpuhdistuksessa maailmanlaajuisesti.
- Johtava eurooppalainen maalialan yritys, jonka toiminnan pääpaino on Itämeren alueella.
- Maailmanluokan osaja teollisuus-kemikaaleissa.
- Asiakkaidemme kumppani elintarvikeketjussa. Tarjoamme uusia ratkaisuja ja kokonaispalveluita.

YHTEISET

OSAAMISALUEEMME

Vesiteknologia ja -kemia

- Vedenpuhdistussovellukset juomaveden ja jätevesien käsittelyssä.
- Taitotietoon ja kustannustehokkuuteen perustuva vesienkäsittelyosaaminen, joka on hyödynnettävissä ydintoiminnoissamme.

Ympäristöosaaminen ja kierrättäminen

- Kokonaisratkaisut, jotka tähtäävät raaka-aineiden kierrättämiseen tai jätevirtojen hyötykäyttöön.
- Kemikaalien ja niiden sovellusten entistä ympäristömyötäisemmät vaihtoehdot.
- Entistä kestävämmät kokonaisratkaisut.

Sisäinen ja ulkoinen verkottuminen

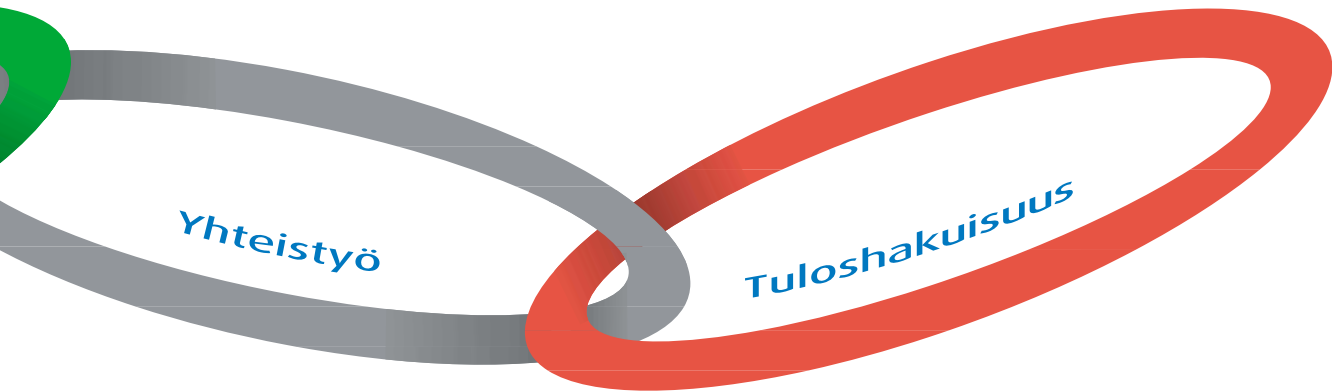
- Organisaatiomme on joustava ja reagoimme muutoksiin nopeasti.
- Hyödynämme parhaita toimintatapoja koko konsernissa.
- Luomme yhä tiiviimpiä yhteyksiä myös ulkoisiin osaamisverkkoihin.

Tuotemerkit ja kokonaispalvelut

- Tarjoamme lisäarvoa tuottavia kokonaispalveluita ja laadukkaita tuotteita.
- Kehitämme merkkituotteita ja -palveluita.
- Rakennamme yhteistyötä verkottumalla pääomavaltaisissa toiminnoissamme.

TALOUDELLISET TAVOITTEET

	2002	Tavoite
Liikevaihdon kasvu, %	6	yli 10
Liikevoitto, % liikevaihdosta (ilman kertaluonteista arvonalennusta)	5	yli 10
Tulos / osake, kasvu % (ilman kertaluonteista arvonalennusta)	5	yli 10
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle, %	15	yli 10
Velkaantuneisuus (gearing), %	72	40 – 100

Teollisuusasiakkaita

Asiakkaitamme ovat sellu- ja paperiteollisuus, vedenpuhdistuslaitokset sekä muu teollisuus, esimerkiksi maali-, painoväri-, pesuaine- ja hienokemian teollisuus. Sellu- ja paperikemikaalit sekä vedenpuhdistuskemikaalit ovat Kemiran kasvualueita. Chemicals-toimialalla on tuotantoa 28 maassa.

Maalinkäyttäjät

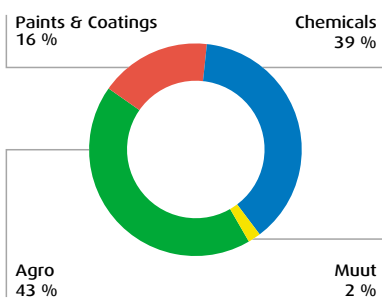
Olemme nykyaikainen maalivalmistaja, jonka tuotemerkit ovat kotimarkkinoillaan erittäin tunnettuja. Hyödynämme uusinta sävytysteknologiaa

markkinoinnissamme. Ympäristömyötäisten tuotteiden valmistajana olemme alan edelläkävijä. Paints and Coatings -toimialalla on tuotantoa yhdeksässä maassa. Maalit ovat yksi Kemiran kasvualueista.

Elintarvikeketjua

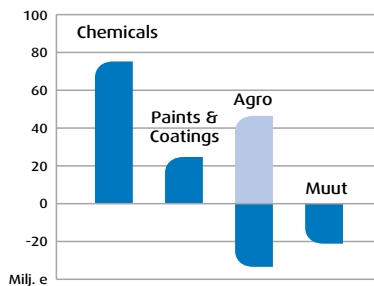
GrowHow-yksikkömme (aiemmalta nimeltään Agro) asiakkaita ovat pelto-, kasvihuone- ja puutarhaviljelijät sekä rehuntuottajat. GrowHow on suuntautumassa uusiin tuote- ja palvelukokonaisuuksiin, kuten kasvi- ja lajikekohtaisiin kasvuohjelmiin. GrowHow on Euroopan suurimpia erikoislannoitteiden valmistajia ja sillä on tuotantoa 12 maassa.

Liikevaihto 2002

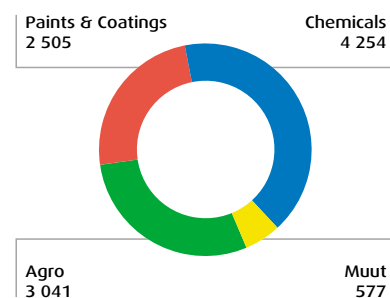
Konsernin liikevaihto 2 612 milj. e

Liikevoitto 2002

Konsernin liikevoitto 45 milj. e
■ ilman 78 milj. e:n arvonalennustappiota

Henkilöstö 2002

Konsernissa 10 377 henkeä (keskimäärin)

Kemiralle vuosi 2002 oli tarkennetun strategian mukaista liiketoiminnan keskittämisen ja kustannustehokkuuden parantamisen aikaa. Vahvistimme ydinliiketoiminta-alueitamme orgaanisen kasvun ohella yritysostoin, paransimme tuottavuuttamme ja voimistimme ydinalojemme tutkimus- ja kehitystoimintaa.

Paperi- ja selluteollisuuden sekä vedenpuhdistuksen alueilla tavoitteenamme on maailman kolmen suurimman toimijan kärkijoukko. Maaleissa keskityimme Itämeren alueen ja itäisen Euroopan markkinoihin vahvistaaksemme edelleen johtavaa maantieteellistä asemaamme. Teollisuuskemikaaleissa tähtäimessämme on olla kannattavimpien yritysten joukossa kaikissa toiminnossamme.

Elintarviketjun palveleminen on osa liiketoimintaamme. Lopetimme selvitystyön, jossa etsimme vahvaa kumppania Suomen valtion ja Kemiran rinnalle kehittämään Kemira Agroa. Lannoitemarkkinoiden alavire Euroopassa ja rahoitusmarkkinoiden kireys eivät kuitenkaan antaneet mahdollisuutta Agron irrottamiseen osakeenomistajien etua palvelevalla tavalla. Myöskään muut irrottamisvaihtoehdot eivät toteutuneet. Ennusmerkit viittaavat lannoitemarkkinoiden elpymiseen ja kysynnän ja tarjonnan tasapainottumiseen eurooppalaisen lannoiteteollisuuden rakennemuutoksen edetessä.

Vahvistamme edelleen läsnäoloamme markkinoilla strategiamme mukaisesti, jotta kokonaispalvelumme ovat asiakkaittemme saatavilla joustavasti. Läsnäolon lisäksi osaaminen, kehitystyö ja laadukkaat tuotteet muodostavat perustan, jolle rakennamme kaikki asiakassuhteemme. Haluamme olla asiakkaidemme ensisijainen yhteistyökumppani.

Uuden etsiminen ja verkottuminen ovat keskeisiä arvojamme. Olemme entistä valmiimpia merkittäviin kehityskäsitteihin perustettuumme sellu- ja paperikemiaan keskittyvän osaamiskeskuksen. Fibre Line -osaamiskeskus kasvattaa kilpailuetuamme vedenkäsittely- ja kierrätysosaamiskeskustemme rinnalle.

Lähiajan tavoitteenamme on edelleen kasvattaa T&K-panostustamme. Kohdistamme tutkimus- ja kehitystyötä erityisesti sellaisiin tuotteisiin, jotka ovat liiketoiminnan kehityskaarella nousevassa vaiheessa. Näitä nousevia tähtiä ovat muiden muassa erikoispigmentit, lietteenhallinnan kokonaisratkaisut, kalsiumsulfaattituotteet, muurahaishappojohdannaiset sekä sellun valkaisuun ja kuitujen liimaukseen liittyvät uudet ratkaisut.

Otamme huomioon tuotteidemme koko elinkaaren ja kehitämme ympäristön kannalta entistä kestävämpiä vaihtoehtoja. Jalostamme myös tuotannossamme syntyvistä sivuvirroista uusia tuotteita, joista esimerkkeinä käyvät kalsiumsulfaattipigmentit ja rautapohjaiset vedenpuhdistuskemikaalit.

Yhteiskuntavastuu on toiminnassamme vahvasti läsnä. Hyvät liiketapaperiaatteet, selkeä taloudellinen raportointi, hallinnon läpinäkyvyys, turvallisuuskysymykset ja vastuu henkilöstöstämme ovat yhteiskuntavastuumme rakenneseosia.

Liiketoimintamme kannattavaa kasvua ja pääoman tehokkuutta

seuraamme useilla mittareilla. Liikevaihdon kasvu, liikevoiton osuus liikevaihdosta, osakekohtaisen tuloksen kasvu ja pääoman tuotto ovat tärkeimpiä taloudellisia mittareitamme. Pidämme haasteenamme yli 10 prosentin tason saavuttamista kaikilla näillä mittareilla mitattuna. Näiden tavoitteiden saavuttaminen takaa menestyksemme myös jatkossa.

Vaikka paperi- ja selluteollisuudessa vallitseekin vielä alavire, optimismin toimialalla kasvaa. Pohjois-Amerikan markkinoilla on havaittavissa myönteistä kehitystä ja tämä alkaa näkyä myös kemikaalien kysynnässä. Vesikemialla Pietarissa käynnistyvä yksikkö avaa uusia kiinnostavia näkymiä, ja maaleissa Alcro-Beckers on vahvistanut oleellisesti liiketoimintakokonaisuuttamme.

Vuoden 2003 tulosta ajatellen merkittävin parannuspotentiaali on teollisuuskemikaaleissa. Neljä suurta investointia natriumperkarbonaatin, muurahaishapon, titaanidioksidin ja hienokemikaalien tuotantokapasiteettien nostamiseksi ovat juuri valmistuneet. Lisäkapasiteetti tulee välittömästi täyteen käyttöön ja tuotteidemme kysyntä näyttää hyvältä.

Parhaat kiitokseni asiakkaillemme, omistajillemme, kumppaneillemme ja erityisesti kaikille kemiralaisille hyvästä yhteistyöstä vuonna 2002.

Tauno Pihlava

Kemiran tuotevalikoima kattaa koko sellun- ja paperinvalmistuksen prosessin, mutta yhtiö on erikoistunut paperinvalmistuksen märkäosan hallintaan. Paperikoneen märkäpäässä Kemiralla on hyvät mahdollisuudet lisätä arvoa asiakkaan prosessiin kehittämällä uusia erikoiskemikaaleja ja panostamalla palveluun.

Märkäosan hallinta on paperinvalmistuksen sydänkirurgiaa, jossa keskeistä on retentio eli kuitujen liittäminen toisiinsa nopeasti ja ongelmitta erikoiskemikaalien avulla.

Hyvin hallittu retentio mahdollistaa paperikoneen nopeuden lisäämisen, mikä merkitsee paperinvalmistajalle tuntuvaa lisäarvoa.

Kemiran erikoiskemikaaleja käytävillä paperikoneilla on ajettu useita nopeusennätyksiä, joten retentio yhtiössä osataan. Kemiran osaamisen takana ovat pitkä kokemus, parhaat kumppanit ja omat osaamiskeskukset.

Kuituosaaminen avainasemassa

Kemira aloitti märkäosan paperikemikaalien kehittämisen jo puoli vuosisataa sitten. Siitä lähtien yhtiöllä on ollut kehityskumppaneinaan maailman johtavat metsäteollisuusyritykset, niiden asiakkaat, laitetoimittajat ja konsultit.

Muutamia vuosia sitten Kemiraan perustettiin kuituosaamisen keskus. Keskuksella on kiinteät yhteydet kuitua tutkiviin yliopistoihin ja metsäteollisuuden omiin tutkimuslaitoksiin ympäri maailman.

Kemiralla on hallinnassaan kaikki paperikoneen märkäosan keskeiset elementit: retentio, saostumanesto, vedenkäsittely ja liimaus. Tämä osaaminen tekee Kemirasta luotetun kumppanin myös prosessin muissa osissa, kuten sellun valkaisussa ja paperin päällystyksessä.

Vesi ja liete oltava hallinnassa

Sellu- ja paperiteollisuuden raaka-, prosessi- ja jätevesien käsittely ja lietteen kierrätys ovat Pulp & Paper Chemicalsin tärkeitä sovellusalueita, joita se kehittää yhdessä Kemwaterin ja näille alueille erikoistuneiden osamiskeskusten kanssa.

Yksiköitten välinen synergia on luonnollista, sillä vedenpuhdistuskemikaaleja käytetään myös paperiteollisuuden vedenkäsittelyssä. Vastaavasti tehtaiden ja yhdyskuntien jätevesilietteen kierrätys voidaan tulevaisuudessa ratkaista samantyyppisillä Kemiran kehittämällä keinoilla.

Metsäteollisuuden kumppani

Tulevaisuudessa Kemira haluaa olla luotettu kumppani, jolla on keskeinen rooli koko metsäteollisuuden erikoiskemian alueella. Vain sellainen toimija voi kasvaa markkinoita nopeammin.

Kemira on esimerkiksi kehittänyt ainutlaatuisen menetelmän, jossa peretikkahapon käytöllä sellun valkaisuissa voidaan oleellisesti parantaa märkäosan toimintaa.

Selluloosakuitujen käyttäytymisen ymmärtämisestä on Kemiralle hyötyä näin ollen myös paperipuolen kemikaalien hallinnassa.

Paperin päällystykseseen Kemiran ainutlaatuinen tuote on kalsiumsulfaattipigmentti, joka oikein käytettynä antaa paperille ylivoimaiset laatuominaisuudet. Hyvä märkäosan hallinta

taas on edellytys kalsiumsulfaatin optimaaliselle käytölle.

Teknologia kilpailukyvyyn perustana

Paperiteollisuus kasvaa 2 – 3 % vuodessa, mutta monien märkäosan kemikaalien kasvu on 5 – 10 %. Osaamiseen perustuvan orgaanisen kasvun lisäksi Kemira tarvitsee kasvuunsa myös yritysostoja, joiden onnistuminen on sekin kiinni osaamisesta. Esimerkiksi alkuvuodesta hankitun yhdysvaltalaisen Viningsin integrointia helpotti suuresti se, että Kemiran osaamista arvostetaan myös Amerikassa.

Märkäosan erikoiskemikaalien toimittajana Kemira on Pohjois-Amerikan ja maailman kolmanneksi suurin yhtiö. Pohjois-Euroopassa sillä on vahva asema. Markkinapotentiaalia on Aasiassa ja Etelä-Amerikassa.

Kemira haluaa ollakin kilpailijoistaan selvästi erottuva teknologiapainotteinen yhtiö, joka palvelee sellua ja paperia valmistavia asiakkaitaan kaikkialla maailmassa innovatiivisin tuottein ja palveluratkaisuin.

Asiakaskunnan keskittyminen yhä suuremmiksi yksiköiksi tukee Kemiran roolia. Jättiläiset seuraavat tarkasti toinen toistaan ja kaikki haluavat varmistaa paperikoneittensa tuottavuuden.

Kunnalliset ja yksityiset juomavesien ja jätevesien puhdistajat 26 maassa tuntevat Kemiran erilaisena kemikaalitoimittajana. Kemira tarjoaa erikoiskemikaaleista ja palveluista paketoituja vedenpuhdistusratkaisuja, joihin kuuluu myös tarvittavan tiedon ja osaamisen jakaminen asiakkaan kanssa. Lisäksi Kemira kehittää koko ajan ratkaisuja myös ”ratkaisemattomiin ongelmiin”.

”Puhdas vesi on elämämme”, kuuluu Kemira Kemwaterin missio. Epäpuhdas juomavesi ja puhdistamattomat jätevedet ovat koko ihmiskuntaa koskevia ongelmia. Väestön kasvaessa ja kaupungistumisen lisääntyessä niiden ratkomisen on entistä tärkeämpää sekä ihmisten että ympäristön näkökulmista.

Johtoasema tavoitteena

Kemira on maailman johtava yritys saostuskemikaaleissa ja aikoo laajentaa osaamistaan edelleen kemiallisen puhdistuksen alalla.

Tavoitteeseen pyritään laajentamalla toimintaa, parantamalla jatkuvasti tuottavuutta ja erottamalla kilpailijoista tuotteilla ja palveluilla. Kemira panostaa myös kemiallis-biologiseen jätevesien puhdistukseen.

Juoma- ja jätevesien käsittely on kasvualuetta kaikkialla maailmassa, markkinat lisääntyvät keskimäärin 4 – 5 % vuodessa.

Vedenpuhdistuksen synergiaa

Uudet erikoiskemikaalit ja palvelukonseptit ovat kuitenkin ne avainalueet, joita kehittämällä Kemira uskoo saavuttavansa tälle toimialalle asettamansa tavoitteet. Kehitysmahdollisuudet ovatkin hyvät, sillä konsernin sisältä löytyy runsaasti synergioita.

Kemiran kolmesta osaamiskeskuksesta yksi on erikoistunut veteen ja toinen kierrätykseen. Yhteistyötä tehdään myös Pulp & Paper Chemicals -yksikön kanssa, sillä samoja paperinteossa käytettäviä erikoiskemikaaleja hyödynnetään myös vedenkäsittelyssä.

Liete on suuri haaste

Jätevesilietteen käsittely kuuluu vedenpuhdistuksen ohella niihin ongelmiin, jotka asiakkaiden on ennen pitkää pakko ratkaista. Eikä kyse ole pelkästä rahasta. Valtavien lietemassojen tiivistäminen, hajun hallinta ja kierrättäminen edellyttävät aivan uutta teknologiaa.

Kemira onkin aktiivisesti kehittämässä uusia ratkaisuja yhdessä asiakkaiden, yliopistojen ja tutkimuslaitosten

kanssa. Kemira tekee yliopistojen kanssa yhteistyötä mm. Isossa-Britanniassa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja Suomessa.

Maailmanlaajuista toimintaa

Suurin osa Kemwaterin vesikemikaalitehtaista on Euroopassa. Laajentumisen kohteena ovat Itä-Eurooppa, Aasia ja Amerikka. Kemira on mukana kehittämässä myös Pietarin jätevesien puhdistusta.

Kemwaterilla on tärkeä rooli Kemiran strategiassa, joka tähtää nopeaan ja kannattavaan kasvuun. Lähtökohtana on asiakkaan – esimerkiksi kunnallisen vedenpuhdistuslaitoksen – tarpeet, johon Kemira pyrkii löytämään uuden, erilaisen ja entistä tehokkaamman ratkaisun. Yleensä ratkaisu myös löytyy.

Kemira on tunnettu yritys innovatiivisten vedenpuhdistusratkaisujen tuottajana, joka yrittää koko ajan nähdä, kuinka voisi parhaiten auttaa asiakastaan. Myönteinen yrityskuva on Kemiralle tärkeä kilpailuetu.

Maaliliiketoiminnassa on molekyyli-
tason kemian lisäksi tärkeää henkilökemia eli
se miten ”kemat pelaavat” asiakkaiden
kanssa. Tämän taas ratkaisee asiakkaan
tarpeiden tunnistaminen.

Asiakkaat eivät halua vain maaleja
vaan ratkaisuja ongelmiinsa. Näitä
tarvitsevat niin suorat asiakkaat eli
maalikaupat, ammattimaalarit ja
teollisuus kuin niiden kuluttaja- ja
yrityssiakkaatkin.

Väri- ja väriratkaisuja tarjoaa Tikkurila
Symphony -värijärjestelmä. Sen avulla
maalikaupan myyjä voi esittää asiak-
kaalleen noin 2 500 väriä ja sävyttää
hänen valitsemansa maalit heti. Tämä
uudistus, joka korvaa Monicolor Nova
-järjestelmän, oli kertomusvuonna
Kemiran maaliliiketoiminnan merkittä-
vin investointi, ja se oli enemmän
markkinointi- kuin teknologiainvestointi.

Trendit on tunnistettava

Edellisvuonna panostettiin Suomessa
Maalilinjaan. Puhelimen ja internetin
avulla toimiva neuvontapalvelu tukee
maalikaupan myyntiä. Se on samalla
kuluttajan suora yhteys maalitehtaalle.
Maalilinjalla myös kerätään tietoa tuo-
tekehityksen tarpeisiin. Maaliyhtiön on
oltava selvillä kuluttajien mielenliikkeis-
tä, sillä maaliala on pitkälti trendi- ja
brandibisnestä.

Jakelukanavissakin tapahtuu jatku-
vasti muutoksia, joita maalinvalmista-
jan on osattava ennakoita. Maalikaup-
pa on siirtymässä erikoismyymälöistä
kauppaketjujen suuriin marketteihin.
Nämä ketjut laajentuvat Pohjoismaiden
ohella myös mm. Baltiaan ja Venäjälle.

Paints and Coatings auttaa maali-
kauppaa menestymään tarjoamalla
kokonaisratkaisun, johon sisältyy mark-
kinoiden edistykseksellisin sävytysjärjes-
telmä, trendikäs esittelymateriaali,
jatkuvasti uusiutuva maalivalikoima,

tuki kuluttajamarkkinointiin, myyjien
koulutus ja varmat tavarantoimitukset.

Teollisuuden tarpeisiin kehitetty
Temaspeed-sävytysjärjestelmä sisältää
maaliyhtiön omien värikarttojen lisäksi
myös tunnetuimmat kansainväliset
värikartat. Näin asiakkaiden palvelu
sujuu joustavasti maasta riippumatta.

Vahva Itämeren ympärillä

Kemiran maaliliiketoiminta on vahva
siellä, missä se toimii, eli Pohjois- ja
Itä-Euroopassa. Pienillä markkinoilla on
tärkeää olla ykkönen, suurilla markki-
noilla jaettavaa on enemmän.

Kemiralla on kauppa- ja rakennus-
maalien markkinajohtajuus Suomen
lisäksi Ruotsissa ja Baltiassa. Puolassa
Kemira on toisena, ja Venäjällä sen tuo-
temerkit ovat tunnetuimpien joukossa.

Teollisuusmaaleissa Kemira on
Suomen ja Baltian markkinajohtaja.
Venäjällä se on tunnetuimpien länsi-
maisten toimittajien joukossa. Puolassa
ja Pohjoismaissa asema vahvistuu Akzo
Nobelin metalliteollisuusmaalien myötä.

Teollisuus asiakkaana

Teollisuusmaaleissa Paints and
Coatingsin vahvinta aluetta ovat metal-
li- ja puuteollisuus. Monien asiakkaiden
kanssa tehdään myös yhdessä kehitys-
työtä. Teollisuusasiakkaille myydään
suoraan paikallisorganisaation kautta
Suomessa ja myös Euroopassa. Lisäksi
asiakkaita palvelee kattava jälleenmyy-
jäverkosto 20 maassa.

Paints and Coatings tuotteilla on
jo pitkät perinteet huonekalu- ja puu-
sepänteollisuudessa. Metalliteollisuus-
maaleja on tarjolla kohteisiin, joiden

olosuhteet vaihtelevat normaaleista
erittäin ankkariin: koneet, laitteet, sillat,
prosessiteollisuus. Coil-pinnoitteiden
käyttökohteita ovat katteet ja julkisivut.

Ympäristötietoisuus lisääntyy

Asiakkaat ajattelevat myös tuotteen
ympäristövaikutuksia ostopäätöstä teh-
dessään. Maalien on kestävä koko
elinkaaren kattava tarkastelu raaka-
aineista tuotantoon, maalaustilantee-
seen ja edelleen maalijätteen ja maa-
lattuun rakenteiden hävitykseen.

EU:n VOC-direktiivi vähentää liuote-
ohenteisten maalien käyttömahdolli-
suuksia. Paints and Coatingsilla onkin
jo tarjota vesiohenteinen vaihtoehto
kaikkiin kuluttajien maalaustarpeisiin
ja myös useimpiin teollisiin kohteisiin.

Maailman maalimarkkinat kasvavat
elintason kehityksen myötä. Baltia ja
etenkin Venäjä kasvavat Kemiran maali-
liiketoiminnan markkinoista nopeimmin,
mutta pelkällä orgaanisella kasvulla ei
päästä tavoitteisiin. Tarvitaan myös
yritysostoja.

Kokonaisuuden hallinta ja vuosisa-
tainen maaliosaaminen auttavat yri-
tysostoissakin. Ruotsin johtavan kaup-
pa- ja rakennusmaalien valmistajan
Alcro-Beckersin ja Kemiran maaliliike-
toiminnan onnistunut yhdistäminen
on tästä hyvä esimerkki. Samoin on
Akzo Nobelin metalliteollisuuden maa-
leja koskevan liiketoiminnan osto,
joka tuo mukanaan uutta osaamista.

Kaikki lähtee asiakkaan tarpeesta tehdä toisin kuin ennen, yleensä tehokkaammin tai ympäristöä vähemmän kuormittaen. Tämä on ollut moottorina, kun Industrial Chemicals on tutkimuksen ja yhteistyön kautta luonut uusia tuotteita ja kehittänyt perinteisiä tuotteitaan edelleen.

Industrial Chemicals -yksikön liikevaihdosta suurimman osan tuo titaanioksidipigmentti eli valkoinen väriaine. Vaativalla prosessilla valmistettavaa korkealaatuista Kemira-pigmenttiä käytetään eniten maali- ja paino-musteteollisuudessa.

Sinänsä kannattavien perinteisten pigmenttiensä rinnalla Kemira kehittää uusia, nopeampaa kasvua tarjoavia erikoistuotteita. Läpinäkyvää, ultra-violetivaloa suodattavaa UV-Titania käytetään aurinkovoiteissa, kosmetiikassa ja muoveissa. FINNTi-titaanikemikaaleja tarvitaan väripigmenttien valmistuksessa ja katalyyteina. Uusin tuoteperhe ovat fotokatalyytit. Yksi niiden moninaisista loppukäytöistä on itsepuhdistuvat pinnat.

Muurahaishappo on vihreä kemikaali

Ympäristömyötäisyytensä ansiosta muurahaishappoa käytetään yhä enemmän korvaamaan muita tuotteita sekä teollisuudessa että maataloudessa. Kemira laajensi muurahaishapon valmistuskapasiteettiaan jälleen vuoden 2002 lopulla ja on nyt toiseksi suurin tuottaja maailmassa.

Muurahaishappoa käytetään muun muassa tekstiili-, nahka-, kumi- ja lääkeketeollisuudessa ja rehunsäilönnässä.

Sen jatkojalosteet tarjoavat ympäristön kannalta turvallisen vaihtoehdon jäänsulatuksessa lentokentillä, silloilla

ja herkillä pohjavesialueilla. Jäähallien ja tekojääratojen jäähdytysjärjestelmässä ne korvaavat aiemmin käytettyjä ympäristöä rasittavia tuotteita.

Käytön kasvua on odotettavissa erityisesti rehuteollisuudesta. Muurahaishappoa sisältävillä tuotteilla tullaan korvaamaan eläinten ruokinnassa käytettäviä antibiootteja varsinkin EU:n alueella.

Hienokemikaalien sopimusvalmistaja

Kemira toimittaa rahtivalmistuksena välituotteita mm. kasvitautien torjunta-aineita valmistaville kemianalan suur yrityksille.

Yhteistyö on aloitettu myös lääketieteellisuuden kanssa ja siltä alalta odotetaan kasvua.

Hienokemikaalien sopimusvalmistuksessa Kemiralla on tutkimuksesta markkinointiin ulottuva rajapinta asiakkaan kanssa. Onnistuminen edellyttää luottamusta, osaamista ja kykyä nähdä asiat asiakkaan silmin. Onhan Kemira tavallaan asiakkaalla töissä.

Valkoista pyykkiä hyvällä omallatunnolla

Kemiralla on tiiviit asiakassuhteet myös pesuaineteollisuudessa. Hyvä esimerkki on natriumperkarbonaattiin perustuvan valkaisun kehittäminen yhdessä pesuainevalmistajien kanssa.

Maailman suurimmat pesuainevalmistajat ovat Kemiran asiakkaita. Tämä edellyttää aitoa kumppanuutta niin toimitusvarmuuden kuin tuotteen kehittämisen kannalta.

Natriumperkarbonaatti on sellu- ja paperiteollisuuden keskeisen valkaisukemikaalin, vetyperoksidin jatkojaloste. Kemiran sisäiset synergiat ovat olleet perustana sille, että yhtiö on nyt yksi maailman kolmesta suurimmasta natriumperkarbonaatin valmistajasta.

Monikäyttöinen kalsiumkloridi

Kalsiumkloridia käytetään jään sulatukseen ja pölyn sitomiseen. Suomen lisäksi sitä levitetään teille ja kaduille myös muualla Pohjolassa ja Euroopassa. Sitä käytetään myös muun muassa öljynporauksessa, kosteudenpoistossa ja elintarviketeollisuudessa.

Kemira on kehittänyt myös asiakkaalle lisäarvoa tuottavia ratkaisuja esimerkiksi tuotteen jakelun helpottamiseksi.

Kemira on Euroopan suurin kalsiumkloridin tuottaja yli 50 %:n markkinaosuudella.

Uusi Kemira GrowHow ei tarkoita pelkästään laadukkaiden tuotteiden valikoimaa. Se merkitsee myös tuoreita ideoita ja uusia työskentelytapoja. GrowHow haluaa olla asiakkaidensa ensisijainen kumppani elintarvikeketjussa tarjoamalla uusia kokonaisratkaisuja kasvinviljelyyn ja eläinten ruokintaan.

Kemira GrowHow – entiseltä nimeltään Kemira Agro – tunnetaan yrityksenä, joka on omalta osaltaan sitoutunut varmistamaan elintarvikkeiden korkean laadun ja ruoan turvallisuuden. Meidän avullamme tuottaja voi varmistua maaperän, siemenen tai ravinteiden laadusta elintarvikeketjun alkuvaiheessa ja ylläpitää laatua ketjun myöhemmissä vaiheissa käyttämällä oikeanlaista viljelytekniikkaa, varastointia ja jatkokäsittelyä.

GrowHow'n tuotevalikoima kattaa useita elintarvikeketjun olennaisia osia. Osaamiseemme kuuluvat lannoitteet, rehusfaatit ja -hapot, kasvinviljelypalvelut sekä siementen päällystystekniikka. Lisäksi tarjoamme teollisuudelle monia erilaisia epäorgaanisen teollisuuden prosessikemikaaleja.

Toiminnan peruskiviä ovat kumppanuus, osaaminen ja ratkaisut.

Yhteistyöllä kumppanuuteen

Asiakkaidensa kumppanina GrowHow työskentelee yhdessä heidän kanssaan löytääkseen parhaat mahdolliset ratkaisut juuri heidän tarpeisiinsa. Tavoitteena voi olla kotieläinten rehustuksen parantaminen, tietyn viljelykasvin laadun ja sadon nostaminen tai tuotantoprosessien tehokkuuden lisääminen.

Kumppanuus merkitsee myös, että GrowHow'n ihmiset ovat helposti

tavoitettavissa ja ottavat huomioon paikalliset olosuhteet ja markkinoiden vaatimukset.

GrowHow on kansainvälinen yhtiö, jolta saa ratkaisuja paikallisiin tarpeisiin.

Teemme tiivistä yhteistyötä monien erilaisten organisaatioiden kanssa eri puolilla maailmaa: muiden maatalousalan toimijoiden, tavaran-toimittajien, neuvontajärjestöjen, tutkimuslaitosten ja viranomaisten kanssa. Kemira GrowHow on käynnistämässä alkuvuodesta 2003 yhteisyrityksenä toimivaa lannoite- ja rehusfaattitehdasta Jordaniassa.

Etsimme jatkuvasti uusia tapoja edistää asiakkaidemme liiketoimintaa. Yhdessä 14 muun yhtiön kanssa olemme kehittäneet maanviljelijöiden kansainvälisen portaalin First4Farming. Se sisältää runsaasti tietoa ja palveluita maatalouskaupan ja viljelyn alalta. Suomessa viljelijäasiakkaita palvelee Farmit-portaali, jonka taustalla on laaja joukko maatalousalan yrityksiä.

Osaamisen edellytys on tieto

Kemira GrowHow'lle on kertynyt suuri määrä tietoa, joka ulottuu eläin- ja kasvinravinteista viljelyosaamiseen ja kokonaisvaltaisiin ratkaisuihin.

Tämän tiedon ja kumppanuuksien avulla kehitämme tuotteita ja ratkaisuja, jotka ovat entistä turvallisempia ja

parempia ympäristölle. Näitä ovat esimerkiksi rehuantibioteille vaihtoehdon tarjoavat eläinten ruokintaratkaisut ja ympäristökuormitusta vähentävät sekä elintarvikkeiden turvallisuutta lisäävät viljelyratkaisut. Tai jäljitettävyyttä, turvallisuutta ja tuottavuutta parantavan tiedon keräämiseen ja analysointiin tarkoitetut järjestelmät.

Kun maapallon väestömäärä kasvaa, veden merkitys lisääntyy entisestään. Siksi kehitämme vettä säästäviä menetelmiä kastelulannoitukseen.

Tutkimus ja kehitys on olennainen osa GrowHow'n panoksesta elintarvikeketjuun. Teemme kansainvälistä yhteistyötä lukuisten yliopistojen, tutkimuskeskusten ja paikallisten neuvontajärjestöjen kanssa.

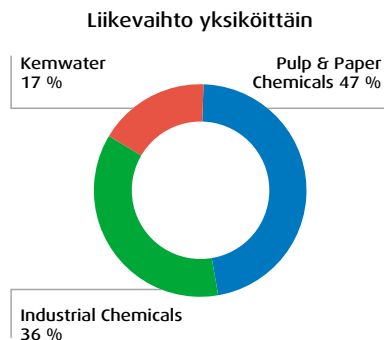
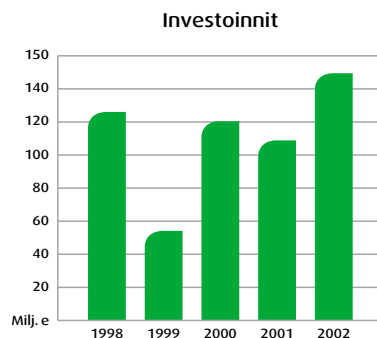
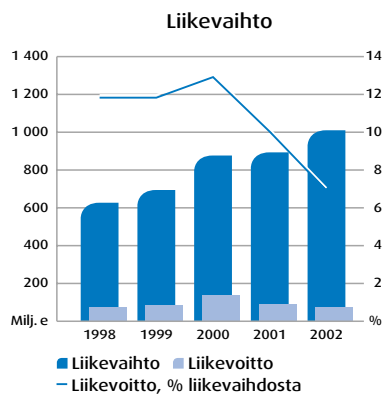
Uusia ratkaisuja kehitetään

GrowHow käyttää paljon voimavaroja uusien tuotteiden kehitykseen. Tutkimme kaiken aikaa uusia ideoita, teknikoita ja materiaaleja ja laajennamme tuote- ja palveluvalikoimaamme.

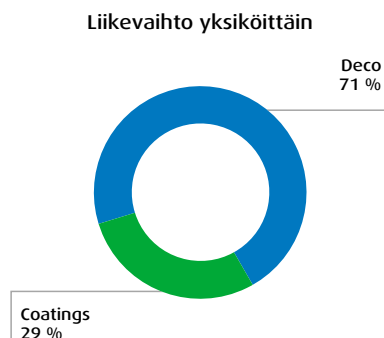
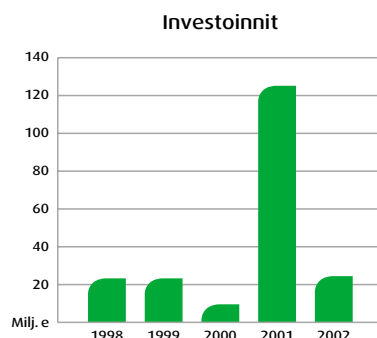
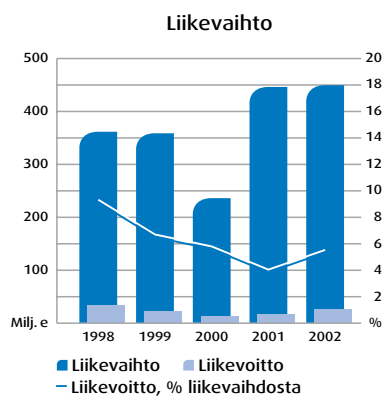
Asiakkaamme luottavat siihen, että saavat meiltä laadukasta palvelua – että he saavat tarvitsemansa ratkaisun haluamaansa aikaan ja että heidän kysymyksiinsä ja tarpeisiinsa vastataan nopeasti, tehokkaasti ja osaavasti.

Toimialojen numeroita

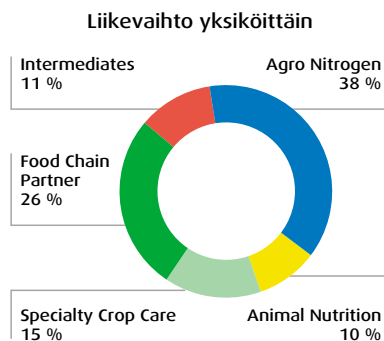
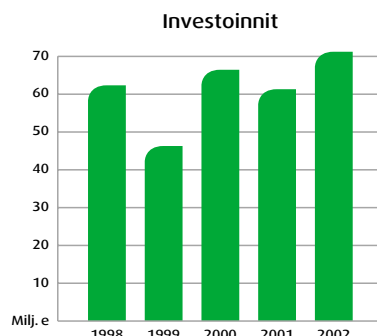
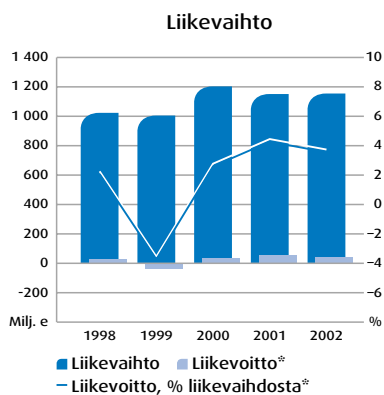
CHEMICALS

PAINTS AND COATINGS

AGRO

* Ilman 78 milj. e arvonalennustappiota 2002

Toimialojen numeroita

CHEMICALS	2002	2001	2000	1999*	1998*
Milj. e					
Liikevaihto	1 058	901	888	697	630
Kulut	-891	-731	-707	-558	-507
Poistot	-92	-79	-66	-56	-48
Liikevoitto	75	91	115	83	75
Sidottu pääoma (keskimäärin)	936	756	783	632	470
Sidotun pääoman tuotto-%	8	12	15	13	16
Investoinnit	144	109	120	56	126
Henkilöstö (keskimäärin)	4 254	3 894	3 678	3 138	3 114

* Organisaatorakenteen muutosten vuoksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

PAINTS AND COATINGS	2002	2001	2000	1999*	1998*
Milj. e					
Liikevaihto	450	445	243	357	361
Kulut	-404	-405	-218	-316	-312
Poistot	-21	-23	-11	-18	-16
Liikevoitto	25	17	14	23	33
Sidottu pääoma (keskimäärin)	325	327	141	253	233
Sidotun pääoman tuotto-%	8	5	10	9	14
Investoinnit	24	126	10	23	23
Henkilöstö (keskimäärin)	2 505	2 652	1 583	2 301	2 214

* Organisaatorakenteen muutosten vuoksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

AGRO	2002	2001	2000	1999*	1998*
Milj. e					
Liikevaihto	1 165	1 158	1 219	1 015	1 030
Kulut**	-1 063	-1 047	-1 113	-990	-954
Poistot	-58	-62	-73	-64	-57
Liikevoitto**	44	49	33	-39	19
Sidottu pääoma (keskimäärin)	648	572	662	585	584
Sidotun pääoman tuotto-%**	7	9	5	-7	3
Investoinnit	71	61	66	47	62
Henkilöstö (keskimäärin)	3 041	3 079	3 198	2 951	3 071

* Organisaatorakenteen muutosten vuoksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

** Ilman 78 milj. e arvonalennustappiota 2002.

Vedenpuhdistus ja yhteiskuntavastuu

Osana ympäristö- ja yhteiskuntavastuun raportointia aloitamme sarjan, jossa kerromme Kemiran eri toimialojen yhteiskuntavastuusta tuotenäkökulmasta. Ensimmäisenä on vuorossa vedenpuhdistus ja seuraavissa vuosikertomuksissa maalit, sellu- ja paperikemikaalit sekä teollisuuskemikaalit.

Kemiran tuotteilla puhdistetaan vettä yli 150 miljoonalle ihmiselle

Tärkeimmät tuoteriikot:

Alumiinisulfaatit: Kemwater ALG, ALS ja PAX

Rautasulfaatit: Kemwater COP, FERIX, PIX

Polymeerit ja muut tuotteet

Puhdas vesi on maapallon kriittisimpiä ympäristö- ja terveysongelmia. YK:n kestävän kehityksen kokous Johannesburgissa vuonna 2002 asetti haastavat tavoitteet maailman vesihuollon turvaamiseksi. Käytännössä linjaus merkitsee miljardien eurojen investointeja puhdistuslaitosten ja verkostojen rakentamiseen 1 - 2 miljardin ihmisen tarpeisiin.

Vesialalla toimiville yrityksille globaalit tavoitteet lupaavat kasvua ja mahdollisuuksia uuteen liiketoimintaan. Samalla vedenpuhdistuksen kiristyvät laatuvaatimukset ja vesihuollon yksityistäminen lisäävät yhteiskuntavastuun haasteita yrityksissä.

Kemiran vedenpuhdistusliiketoiminta

Kemira valmistaa saostuskemikaaleja juoma- ja jäteveden sekä lietteen käsittelyyn. Tärkeimpiä tuoteriikot ovat alumiini- ja rautasulfaatit sekä polyelektrolyytit. Alumiini- ja rautasulfaattien tuottajana olemme maailman suurin. Tarjoamme myös lukuisia muita tuot-

teita ja palveluja vedenkäsittelyyn.

Metallisulfaattien pääasiallinen käyttötarkoitus on poistaa fosforia, orgaanisia epäpuhtauksia ja kiintoainetta vedestä. Polyelektrolyyttejä käytetään lähinnä parantamaan lietteen kuivausominaisuuksia ja tehostamaan saostusta.

Tuoteketjun perustekijät

Vesikemikaalien tuotantomme tapahtuu paikallisen lainsäädännön ja lupien mukaisesti. Lisäksi noudatamme Kemiran liiketapaperiaatteita.

Kemiralla on vesikemikaalituotantoa 26 maassa. Paikalliset raaka-aineet ja asiakkaat korostavat toiminnan paikallisuutta. Paikallinen tuotanto myös tehostaa asiakaspalautteen hyödyntämistä tuotteiden kehittämisessä. Lisäksi se vähentää oleellisesti kuljetuksista aiheutuvia haittoja ympäristölle.

Raaka-aineina pyrimme hyödyntämään paikallisia ja kierrätysmateriaaleja. Tämä vähentää muun tuotannon sivu- ja lopputuotteista aiheutuvia ympäristöhaittoja. Pääraaka-aineemme

ovat maankuoren yleisiä alkuaineita ja ympäristön ja terveyden kannalta suhteellisen haitattomia yhdisteitä. Valmistusketjun ekotehokkuuden parantamiseen käytämme tuotteiden elinkaariarviointia.

Nykyaikaiset vesikemikaalien tuotantolaitokset ovat varsin vähäpäästöisiä ja usein myös jäteteettömiä, suljettuja prosesseja. Maailmanlaajuinen toimintaverkostomme auttaa tuotantomenetelmien, tiedon ja innovaatioiden nopeaa levittämistä koko organisaatiomme ja asiakaskuntamme hyödyksi.

Kuluttajan turvallisuutta valvotaan

Puhtaan veden valmistuksessa käytettävät tuotteet ja menetelmät ovat tarkoin säädeltyjä normein ja standardein. Alan viranomaisvalvonta on elintarvikevalvonnan tapaan tiukkaa. Yrityksenä huolehdimme siitä, että vedenpuhdistukseen tarkoitettujen tuotteidemme ovat voimassa olevien kemikaali- ja erityissäädösten mukaisia ja turvallisia käyttää. Tuotteiden laatua valvomme jatkuvasti mm. laboratoriokeinoilla ja laatu- ja ympäristöjärjestelmien mukaisesti.

Kuluttajaturvallisuus on keskeinen osa yhteiskuntavastuuta. Valvonnan ohella juomaveden terveysriskejä vähentää monivaiheinen pintaveden käsittelyprosessi ja hallittu kemikaalien käyttö.

Moderniin raakaveden puhdistukseen kuuluu epäpuhtauksien kemiallinen saostus, selkeytys, suodatus ja desinfiointi sekä puhdistusprosessien oikea mitoitus ja hallinta. Kun veden laatua valvotaan useassa pisteessä ja veden viipymä käsittelyprosessissa on pitkä, saa käyttöhenkilökunta reagointiaikaa.

Bakteerien ja virusten aiheuttamat epidemiat ovat ehkäistävissä juomaveden desinfioinnilla. Desinfiointiteho voi kuitenkin jäädä heikoksi, jos vedestä ei ensin poisteta tehokkaasti orgaanista ainetta ja kiintoainesta kemiallisella saostuksella. Desinfiointi ei tehoa loisiin ja niiden esiasteisiin, mutta kiintoaineen tehokas saostus puree myös näihin.

Orgaanisen aineen poisto saostamalla vähentää juomaveden makua ja hajuhaittoja, bakteerikasvua jakeluverkostossa ja desinfiointin haitallisten sivutuotteiden muodostusta. Verkoston bakteerikasvua säätelee usein fosfori, jota sitäkin voidaan poistaa tehokkaasti kemiallisella saostuksella.

Aiemmin juomaveden valmistuksessa kemiallista saostusta ohjasi sameuden poisto. Nykyisin saostusta seurataan orgaanisen aineen poistotehon mukaan. Tällöin moni vesilaitos on siirtynyt alumiinista rautaan, jolla erityisesti humusyhdisteiden poisto on tehokkaampaa. Rautakemikaalien käyttö on myös ympäristön kannalta kestävä ratkaisu, koska raaka-aineena voidaan usein käyttää kierrätystuotetta, esimerkiksi titaanidioksidituotannossa syntyvää ferrosulfaattia.

Jäteveden kemiallinen käsittely kustannus- ja ekotehokasta

Jäteveden käsittelymenetelmien kirjossa kemiallinen käsittely on varma ja investointikustannuksiltaan edullinen tapa aloittaa jätevesien puhdistus. Kemiallisen saostuksen avulla voidaan myös tehostaa nykyisten jätevedenpuhdistamoiden toimintaa ilman

suuria investointeja. Perusteellisten elinkaariselvitysten mukaan kemiallinen puhdistus on myös ympäristön kannalta kestävä teknologiaa.

Kompakti kemiallinen tai kemiallis-biologinen jäteveden käsittely on erityisen sopiva ratkaisu kehitysmaiden miljoonakaupungeissa, kun rakennus- alaa on rajoitetusti ja keskitettyä viemäriverkkoa ei ole rakennettu. Kemira on aktiivisesti mukana korkeakuormitteisten kemiallis-biologisten jäteveden puhdistusmenetelmien kehityksessä.

Kehittyneissä maissa ympäristöviranomaisten ja sidosryhmien mielenkiinto on kohdistunut jätevesien ravinteisiin, fosforiin ja typpeen. Ravinteiden tiukat poistotavoitteet johtavat mittaviin puhdistamojen tehostamishankkeisiin ja haja-asutusalueiden kuormituksen vähentämiseen. Puhdistamojen prosessihäiriöt on myös minimoitava. Kemiallisen saostuksen tehokkuus, varmatoimisuus ja laaja säätöalue tekevät siitä erinomaisen ratkaisun vaativaan ravinteiden poistoon.

Jätevesi ja liete hyötykäyttöön

Kestävä taloudellinen kasvu riippuu monesti puhtaan veden saatavuudesta. Uudet menetelmät puhdistaa ja kierrättää jätevedettä kastelua eli ruuan tuotantoa varten ovatkin erityisen mielenkiinnon kohteena. Samoin tutkitaan jätevesilietteen orgaanisen aineen, fosforin ja saostuskemikaalien hyödyntämistä. Näillä aloilla Kemiran ratkaisut ja kehityshankkeet ovat maailman kärkeä.

Jätevesilietteen hyödyntäminen biokaasuna on arkipäivää useissa kaupungeissa. Lietteen kompostointia rajoittavat kuitenkin kompostimullan laatuvaatimukset ja hygieniatekijät. Mullan markkinat viherrakentamisessa ovat rajalliset, ja hyötykäyttö vähentyy määräysten kiristyessä ja lietteen polton vallatessa alaa.

Viimeisin puheenaihe talous- ja jätevesisektorilla ovat olleet hormonien

ja hormonienkaltaisten aineiden, lääkeaineiden ja henkilökohtaisten hygieniatuotteiden käyttäytyminen jäteveden käsittelyssä ja juomaveden valmistusprosesseissa. Näihin aineisiin, kuten myös julkisessa keskustelussa aiemmin esillä olleisiin orgaanisiin klooriyhdisteisiin ja raskasmetalleihin, kemiallinen saostus tarjoaa toimivia ratkaisuja.

Laajaa tutkimusta ja yhteistyötä

Yhteiskuntavastuuseen kuuluu tuotteiden vaikutusten ohella tutkimus- ja kehityspanostus kestävämpään teknologiaan. Kemira tekee yhteistyötä useiden eri korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa vedenpuhdistuksen uusissa ja vanhoissa haasteissa. Veden käsittelyn ja kierrätyksen osaamiskustusten perustaminen sekä vedenkäsittelyn lahjoitusprofessori Suomessa ovat näkyvimpiä panostuksiamme.

Kemwater-liiketoiminta perustuu ympäristöosaamiseen ja asiakkaiden ympäristötarpeiden ratkaisemiseen. Tämän vuoksi Kemwater kouluttaa laajasti henkilöstöään ympäristöasioissa. Toisaalta tarvitaan laajaa kansainvälistä verkostoitumista yhteishankkeissa, joita Kemiralla on ollut mm. Itämeren piirissä, itäisessä Keski-Euroopassa ja Kaukoidässä. Paikallisen vesikemikaalituotannon käynnistämiseen liittyy usein yhteistyö julkisen sektorin ja rahoittajien kanssa.

Viomme mukaan puhdas vesi on kasvualue ja vesikemia on välttämätön, tehokas panos juoma- ja jäteveden puhdistuksessa. Puhdistuskemikaalien koko toimitusketju raaka-aineista aina lietteiden loppukäsittelyyn voidaan hyvän osaamisen avulla saada yhä kestävämmälle pohjalle.

Raportissa käsitellään konserniyhtiötä samoin periaattein kuin tilinpäätöksessä. Tiedot on koottu 73 toimipaikalta ja lähteestä. Kaikki voitava on tehty sen varmistamiseksi, että tiedot eivät ole epätäydellisiä tai harhaanjohtavia. Tästä huolimatta tiedot eivät ole yhtä luotettavia kuin vuosikertomuksen taloudelliset tiedot.

Raportti on laadittu noudattaen soveltuvin osin seuraavia ohjeita:

- CEFIC (Euroopan kemianteollisuuden kattojärjestö) 1998:
Ympäristö- ja turvallisuusraportoinnin ohjeet.
- Komission tiedonanto ympäristöasioiden kirjaamisesta, laskennasta ja julkistamisesta yritysten tilinpäätöksissä ja toimintakertomuksissa.
Euroopan yhteisöjen komissio, 2001/453/EY.

Pääasiat lyhyesti

Johannesburgin kestävä kehityksen kokous syyskuussa 2002 pohti maailmanlaajuisia ympäristö- ja sosiaalikesymyksiä, jotka ovat kasvava haaste myös monikansallisille yhtiöille. Euroopassa puolestaan kasvihuonekaasujen päästökauppaa ja kemikaalivalvontaa koskevat sääntöehdotukset ovat nopeasti muuttamassa yritysten toimintaympäristöä.

Kemiran ympäristötilanne oli melko vakaa vuonna 2002 monien päästöjen vähennyttä harppauksenomaisesti edellisenä vuonna. Yhdysvalloista ensi kertaa raportoineet tehdasyksiköt eivät muuttaneet oleellisesti kokonaiskuvaa. Ympäristöliiketoiminnan kasvu jatkui laajalla rintamalla.

Vaikka turvallisuusyössä edistytettiin monella lohkolla, yksi valitettava kuolemaan johtanut onnettomuus sattui maalitehtaalla Latviassa.

Uutisia toimipaikoilta

Pulp & Paper Chemicals. Yhdysvalloissa Kemira Chemicals Inc. alkoi soveltaa käytäntöön uudistettua Responsible Care -ohjelmaa. Siihen sisältyy mm. auditoitava hallintajärjestelmä ja yritysturvallisuuden ohjeisto. Fortvillessa natriumsilikaattiuunin sulkeminen vähensi tuntuvasti pölypäästöjä ilmaan, eikä päästölupaa tarvita enää. Joillakin toimipaikoilla tehtiin maaperätutkimuksia ja pienehköjä maaperän kunnostustöitä.

Itävallassa Kremsin tehdas otti käyttöön mittausjärjestelmän, jolla voidaan havaita varhaisessa vaiheessa epäpuhtauksien joutuminen jäähdytysveteen. Tonavan suurtulvat eivät aiheuttaneet tehtaalle suurta vahinkoa.

Suomessa Vaasan tehdas valmisteli uutta yhtenäislupahakemusta, jossa käsitellään myös nk. parasta käyttö-

kelpoista tekniikkaa. Viereisen järven sedimentin kunnostustutkimuksia jatkettiin.

Vetyperoksiditehtaista Kanadan Maitland paransi energiatehokkuuttaan. Tehtaan sivutuotteen, käytetyn alumiinikatalyytin kaatopaikkakriteerit selvitettiin myönteisin tuloksin. Ulsanin tehtaalla Etelä-Koreassa tehty hajutukimus ei tuonut esiin mainittavia ongelmia. Rozenburgin tehdas puolestaan vähensi katalyytti- ja liuotinhävikkejä ja valmisti ISO 14001 -järjestelmää. Oulun vetyperoksiditehtaalla tehostettiin orgaanisten vesipäästöjen ennalta ehkäisyä.

Kemwater. Ruotsissa Kemwater Närke optimoi pesurijärjestelmää ja paransi lastaus- ja purkupaikan turvallisuutta. Isossa-Britanniassa Goolen tehdas kierrättää nykyisin kaiken jäteveden tuotantoon. Saksassa Rheinbergin tehtaalle myönnettiin ISO 14001- ja 9001-sertifikaatit. Ranskassa Lauterbourg'n tehdas selvitti energian ja vedenkulutuksen vähentämistä. Pienehkö suolahappovuoto tapahtui tehtaalla syyskuussa. Tsekinmaalla toimivat kolme tehdasyksikköä vähensivät höyrynkulutusta merkittävästi.

Kemira Ibérica alensi polypäästöjä Tarragonan toimipaikalla, ja eräät Espanjan ja Portugalin yksiköistä saivat uuden ympäristöluvan. Jätteiden luokitelusta ja päästöistä toimitettiin viranomaisille EU-säädöksiin pohjautuvia lisätietoja. Italiassa Cremonan tehdas kohensi turvallisuutta siirtymällä nestemäisen natriumkloraaatin käyttöön.

São Paolon tehdas Brasiliassa on saamassa ISO 14001 -järjestelmän

valmiiksi. Tehtaalla sattui runsaan saateen aiheuttama rautasulfaattipäästö.

Industrial Chemicals. Kemira Pigmentsin Porin tehdas investoi polynsuodatuksen tehostamiseen kapasiteetin laajennuksen yhteydessä. Jäteveden puhdistuslaitokset ovat toimineet hienosti, ja jätevesien purkupaikkaa siirrettiin lähemmäksi rantaa. Rautasulfaatin läjitysalueen sulkemista ja maisemointia suunniteltiin. Toimipaikka kehittää myös kiintoainepäästöjen vähentämistä ja uusia oheistuotteita.

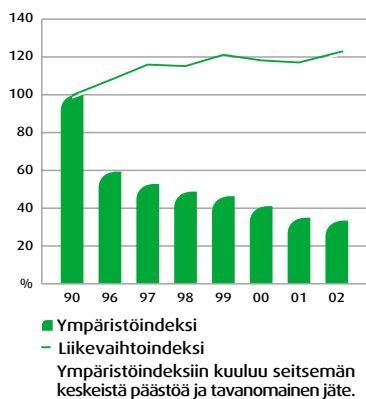
Ruotsissa Helsingborgin tehtaastehostivat suolahappotehtaan jätevesien puhdistusta. Natriumpolyfosfaattitehdas suljettiin, jolloin polypäästöt ja jätemäärät vähenivät. Tehdasalueella suljettiin myös pieni läjitysalue, ja erillisestä Rökillen kaatopaikasta tehtiin asiantuntijaselvitys EU-säädösten soveltamiseksi. Välttömiä toimenpiteitä ei esitetty.

Oulun tehtaalla laajennettiin muurahaishapon tuotantoa ilman suurempia ympäristömuutoksia. Öljynoen käsittelyä tehostava investointihanke käynnistyi. Tehtaiden jäähdytysvettä ohjautui vahingossa kaupungin viemäriin tammikuussa.

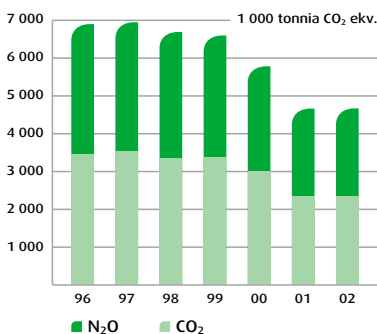
Kokkolassa rikkihappotehtaalle myönnettiin uusi ympäristöluva. Koko toimipaikkaa koskevasta, edellisvuonna annetusta vesilupapäätöksestä on valittu. Jätteiden läjitysalueiden osittaiseen sulkemiseen vuosina 2004 – 2007 tähtäävä kehityshanke käynnistyi.

Kemira Fine Chemicalsin tehtaalle myönnettiin ISO 14001 -sertifikaatti syyskuussa. Kunnossapitolaitteiden haihtuvia orgaanisia päästöjä vähentävä pesujärjestelmä otettiin käyttöön.

Ympäristökuormitus ja liikevaihto

Kasvihuonekaasujen päästöt ilmaan

Ympäristönsuojelun tutkimushankkeita olivat mm. polttokokeet ja kontaminoitujen vesien biohajoavuus- ja kierrätyskokeet.

Paints and Coatings. Maaliliiketoiminnan logistiikan parantaminen Ruotsissa, Suomessa ja Puolassa edisti myös ympäristönsuojelua. Lövhölménin tehtaalla pesujärjestelmän muutokset vähensivät jätteitä ja tuotehävikkiä. Vantaalla Tikkurila puolestaan lisäsi pesuliuotteen kierrätystä ja vesiperäisen jätteen käsittelyä sekä käynnisti työtapaturmien vähentämishojelman.

Isossa-Britanniassa Bury ja West Bromwichin tehtaot kartoittivat liuotinpäästöjä ja tekivät laajan jätehuolto-suunnitelman. Puolan Debican tehtaalla valmistui maaperä- ja pohjavesitutkimuksia, joiden perusteella käynnistettiin aiemmin lähinnä öljyn ja liuotinbensiinin saastuttaman alueen kunnostus. Hollannin Dordrechtissa tuotannon lopettamiseen liittyy pienehkö maaperän kunnostus.

Agro. Uudenkaupungin tehdas vähensi ympäristöriskejä investoimalla automaatioon ja tehdasalueen logistiikan turvallisuuteen. Typpikuormitusta alentava kierrätysvesialtaan eristys valmistui. Tehdas alitti selvästi hiljattain tiukennetut vesilupaehdot, joskin patojärjestelmässä todettiin yksi fosforipitoisten vesien vuoto. Vapaaehtoiseen energiatehokkuusohjelmaan liittyvä selvitys katsoi tärkeimmät tuotantoprosessit.

Harjavallan tehdas laajensi tuotantoalueen maaperän pinnoitusta ja selvitti säkittämöalueen maaperän saastuneisuutta. Uuden yhtenäisluvan

valmisteluun liittyi ns. BAT-selvitys ja arvio kaasumaisten vuotojen riskeistä. Tehdas saavutti myös hyvän ISRS-turvallisuusluokituksen. Kokkolan rehufosfaattitehtaalle myönnettiin uusi ympäristölupa, ja yksikkö sai myös hyvää tuotantotapaa osoittavan ns. GMP-sertifikaatin.

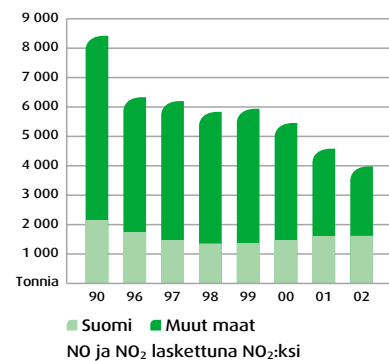
Siilinjärven tehtailla fosforiketjun tuotantotasoa oli ennätyksellinen. Päästöt ilmaan alenivat edelleen, paitsi rikkidioksidi, jonka päästön nousu aiheutui rikkihappotehtaan laiterikosta. Fosforin, typen ja raskasmetallien kuormitus vesistöön oli pienempi kuin koskaan. Kaivos- ja sivutuotealueiden laajenuksesta alkoi YVA-menettely (ympäristövaikutusten arviointi). Maisemointityöt jatkuivat pitkän tähtäyksen suunnitelmien mukaisesti. Turvallisuus- ja ympäristöauditoinneissa saavutettiin hyvä tulos.

Hiljattain hankitun Kynochin rehufosfaattituotanto Durbanissa, Etelä-Afrikassa perustuu puhtaaseen raaka-osaan.

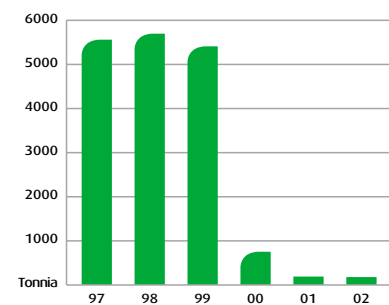
Tanskassa Frederician tehdas alensi melutasoa ja vähensi jäähdytysveden käyttöä. Maaperätutkimuksissa ei todettu merkittävää saastumista. Tehtaalla sattui eräitä satunnaisia pölypäästöjä ja lupaehtojen ylityksiä. Ison-Britannian Chesterissä Incen tehdas toimitti viranomaisille pienehkön läjitysalueensa kunnostussuunnitelman. Uuden lämmönvaihtimen aiheuttamaa melua pyrittiin torjumaan.

Typpihappotehtaiden uudelleen-sijoittaminen ja sulkeminen vähensi tuntuvasti typen oksidien päästöjä

NO_x-päästöt ilmaan

COD (kemiallinen hapenkulutus) kuormitus vesistöön

Tertren tehtailla Belgiassa. Toimipaikka saavutti erittäin hyvän turvallisuusluokituksen ja jatkoi vanhojen rakennusten purkua. Maaperän kunnostus ja sulkemistyöt jatkuivat Belgiassa pienemmissä yksiköissä.

Ympäristöliiketoiminta

Ympäristöön liittyvien tuotteiden myynnissä jatkui vakaa, noin kahdeksan prosentin kasvu vertailukelpoisin luvuin. Näiden tuoteryhmien kokonaismyynti kohosi noin 526 miljoonaan euroon, mikä vastaa jo 20 %:ia konsernin liikevaihdosta. Lukuun sisältyvät nyt ensi kertaa ympäristömyötäiset maalit.

Noin puolet näistä tuotteista käytetään suoraan ympäristönsuojelutarkoituksiin. Vesikemikaalien myynti kasvoi maailmanlaajuisesti noin 7 %. Saostuskemikaalien myynnin kasvun ohella Kemira laajensi vesipalveluja mm. perustamalla yhteisyritykset kemiallisen vedenpuhdistuksen soveluksiin ja mikrobien geenitestausteisiin. Autojen pakokaasukatalysaattorien myynti laski.

Ympäristömyötäiset tuotteet, jotka ovat markkinoilla vaihtoehtoja perinteisille tuotteille, vaikuttavat epäsuorasti mutta merkittävästi ympäristönsuojeluun. Ympäristökemikaaleista vetyperoksidin ja eräiden erikoiskemikaalien myynti sellu- ja paperiteollisuudelle oli ennallaan. Natriumperkarbonaatti, boraatteja korvaava ympäristötuote pesuaineteollisuudessa oli vahvassa kasvussa, kun kapasiteetin nosto onnistui ja markkinat vetivät.

Ympäristöä edistävien muurahaishapon jatkojalosteiden markkinointia tehostetaan sopimuksella belgialaisen Arteco N.V:n kanssa.

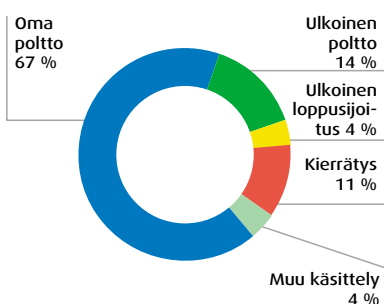
Vesiohenteisten, niukkaliuotteisten maalituotteiden myynti kohosi jopa 145 miljoonaan euroon. Tikkurila ja Alcro-Beckers ovat tässäkin suhteessa johtava maaliyhtiö Pohjoismaissa.

Jätteistä tai sivutuotteista (esim. kipsi, rautasulfaatti) jalostettujen tuotteiden myynti lisääntyi peräti kolmanneksella. Kasvua oli kaikissa tuoteryhmissä. Siilinjärvellä 5 miljoonan euron investointi nostaa kalsiumsulfaattipigmentin tuotannon 100 000 tonniin vuodessa.

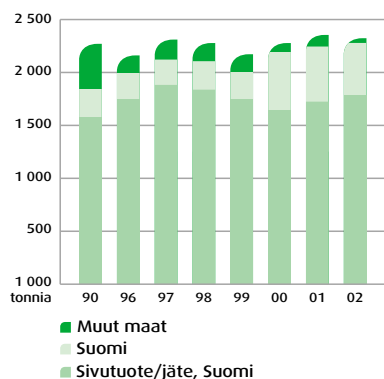
Biocontrol-tuotteet eriytettiin omaan yhtiöön, Verdera Oy:hyn, jonka omistus pohjaa laajennettiin.

Edellä kuvatun myyntikehityksen ohella Kemirassa on käynnissä lukuisia ympäristövetoisia tutkimus- ja kehityshankkeita. Vesitutkimuksessa haetaan kestäviä ratkaisuja lietteiden käsitteilyyn ja hyötykäyttöön samoin kuin typen poiston tehostamiseen. Titaanidioksidin valokatalyyttiset ominaisuudet puolestaan avannevat uusia ympäristösovelluksia Kemira Pigmentsin erikoistuotteille. Kemira Agro on tehnyt iSeed™ -konseptiin johtaneita innovaatioita. Menetelmä tehostaa kasvien fosforin käyttöä ja vähentää ravinnekuormitusta ympäristöön.

Ongelmajätteiden käsittely 2002

Tavanomaiset jätteet

Tuoteturvallisuus

EU:n valkoinen kirja kemikaaleista oli kemianteollisuuden julkisen keskustelun pääaihe Euroopassa. Ensimmäisiä uusia, kemikaalivalvontaa tiukentavia säädöshankkeita odotetaan vuoden 2003 alkukuukausina. Tulevia muutoksia ennakkoiden Kemira on lisäämässä osallistumistaan kemianteollisuuden omaehtoiseen ICCA HPV -testausohjelmaan. Aiemmat säädösmuutokset seosten ympäristövaarallisuudesta aiheuttivat kovan ruuhkan käyttö-turvallisuustiedotteiden päivityksessä.

Tuoteturvallisuuteen muodostettiin maailmanlaajuinen asiantuntijaverkosto liiketoimintayksiköiden varaan. Konsernin uusi tuoteturvallisuusportaali on viimeistelyvaiheessa. Tämä verkostotyökalu tukee asiantuntijoita ja tiedon jakamista.

Merkittäviä tuotevastuutapauksia ei ollut eikä myöskään mainittavia uutisia tuotteiden haitallisista terveyshaitoista ympäristövaikutuksista. Ruoan akryyliamidista käynnistynyt kohu ei ole yhteydessä Kemiran liiketoimintaan. Keskustelu ja uudet säädökset rehuantibiooteista ja BSE-taudista ovat edistäneet Kemiran muurahaispoppo- ja rehufosfaattiliiketoimintaa.

Ympäristötilastot

Raportissa esitetyt ympäristötilastot on koottu 73 tuotannolliselta toimipaikalta eri puolilta maailmaa. Kolmetoista eri puolilta maailmaa. Kolmetoista pienistä tai keskisuurista tehdasta on ensimmäistä kertaa mukana raportoinnissa, muun ohella Kemira Chemicals Inc:n kahdeksan toimipaikkaa Yhdys-

valloissa. Muilta osin tiedot ovat vertailukelpoisia edellisvuoteen nähden.

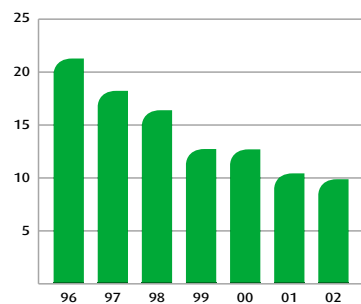
Tuotannon kokonaismäärä kasvoi hiukan lähinnä yritysostojen ja uusien tehtaiden takia. Myös kokonaisenergian kulutus kasvoi lähinnä samasta syystä. Aiempaa tarkempi energiatietojen raportointi käynnistettiin.

Jäteveden ja jäähdytysveden määrät laskivat noin 10 % vuodesta 2001. Samoin useimmat päästöt vesistöön vähenivät jonkin verran. Poikkeus oli typpikuormitus, jonka 5 %:n kasvu tuli lähinnä typpilannoitetehtailta.

Päästöt ilmaan olivat edellisvuoden tasolla. Rikkipäästöt tosin kasvoivat noin 7 % lähinnä rikkihapon tuotannossa. Typen oksidien päästö laski noin 14 %, koska Belgiassa tehtiin muutoksia typpihapon tuotannossa. Kasvihuonekaasujen päästöt olivat aiempaa suuremmat lähinnä energiantuotannon kasvun takia. Haihtuvien orgaanisten aineiden (VOC) päästöt olivat ennallaan eikä Yhdysvalloista uusilta toimipaikoilta tullut merkittävää lisäystä. Uusia tietoon tulleita VOC-päästöjen lähteitä tutkitaan ammoniakkin tuotannossa.

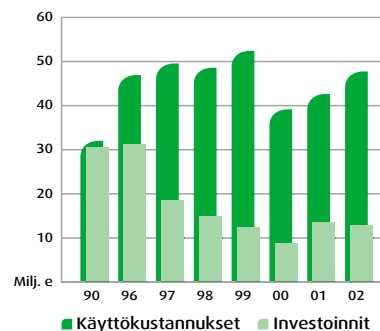
Tavanomaisten jätteiden määrä säilyi ennallaan. Läjitys omilla toimipaikoilla väheni hiukan kierrätyksen tehostuessa, kun taas erillisille kaatopaikoille toimitetut jätemäärät lisääntyivät lähinnä pigmenttituotannossa. Ongelmajätteitä muodostui noin 24 % edellisvuotta enemmän. Tämä tapahtui lähinnä hienokemikaalien tuotannossa, missä myös ongelmajätteen poltto omalla laitoksella lisääntyi samassa

Työtaturmat

Miljoonaa työtuntia kohti tuotantotoimipaikoilla. 2002 mukana suurimmat toimistot ja tutkimuskeskukset.

Ympäristöinvestoinnit ja käyttökustannukset

suhteessa. Lisäykseen vaikuttivat myös käytetyn alumiinikatalyytin toimitukset kierrätykseen vetyperoksiditehtailta.

Ympäristöinvestoinnit ja käyttökustannukset

Investoinnit ympäristönsuojeluun vähenivät hiukan ja olivat 12,3 miljoonaa euroa eli 5,0 % kaikista investoinneista. Suuria investointihankkeita ei ollut käynnissä.

Ympäristönsuojelun käyttökustannukset olivat 47,3 miljoonaa euroa eli 11 % edellisvuotta suuremmat. Nousu johtui tuotannon lisääntymisestä ja kustannustason kasvusta monilla toimipaikoilla, samoin kuin yritysostoista ja laskentatavan muutoksesta yhdellä suurella tehtaalla.

Ympäristökustannukset olivat yhteensä noin 60 miljoonaa euroa, eli 2,3 % liikevaihdosta. Lisäksi maksettiin ympäristöperusteisia veroja ja maksuja noin 10 miljoonaa euroa, jossa oli noin 7 %:n vähennys vuodesta 2001.

Turvallisuus ja työsuojelu

Konsernin turvallisuustilanne ei muuttunut oleellisesti. Mainittavia onnettomuuksia ei tapahtunut vuonna 2002, ja tämän seurauksena Kemiran sisäisellä vakuutusyhtiöllä oli historiansa ensimmäinen korvaukseton vuosi.

Vuoden 2003 alussa, 4.2., laaja kattopalo Porin titaanidioksiditehtaalla aiheutti omaisuusvahinkoja ja tuotannon osittaisen keskeytymisen noin viikoksi. Vakuutukset kattavat vahingot.

Yhden henkilön kuolemaan johtanut tapaturma sattui SIA Vivacolorin maalitehtaalla Latvian Riikassa 19.11., kun vedenlämmityslaitoksen paisuntasäiliö räjähti. Kemira valittaa tapahtunutta syvästi.

Työtaturmat (LTA) olivat viime vuoden tasolla, eli 9,7 tapaturmaa miljoonaa työntutia kohti. Tulos ei ole tyydyttävä, ja tiukemmat tavoitteet on asetettu, jotta aleneva suuntaus jatkuisi. Tapaturmien raportointi koskee nyt myös suurimpia toimistoja ja tutkimuskeskuksia.

Monet tehtaat kehittivät turvallisuuden hallinta- ja luokitusjärjestelmiä (ks. edellä). Kuljetusturvallisuuden vastuuhenkilöiden koulutusta lisättiin, koska suuri lakiuudistus tuli voimaan Euroopassa. Yhteistyötä kuljetusyhtiöiden kanssa lisätään turvallisuusasioissa.

Myös seuraavat raportoidut vahingot saattoivat herättää paikallista huomiota:

11.10. ulkopuolisen kuljetusyhtiön säiliöauto suistui tieltä Harjavallan lähellä. Säiliössä ollutta nestemäistä rikkidioksidia pääsi ympäristöön noin 11 tonnia. Merkittäviä ympäristö- tai henkilövahinkoja ei sattunut, mutta tie suljettiin ja aluehälytys annettiin joksikin aikaa.

27.11. noin 25-30 kuutiometriä fosforihappoa valui maahan Kokkolan tehtaalla siirtoputkilinjan vaurioituttua. Pumpaus lopetettiin, valunut happo eristettiin ja saastunut maa poistettiin ilman mainittavia ympäristövaikutuksia.

Ympäristöriskit, vastuut ja lakiasiat

Nämä tiedot löytyvät tilinpäätöksestä (liitetiedot, kohta 24).

Yhteiskuntavastuu

Kemiran liiketapaperiaatteen (Code of Conduct) ovat nyt saatavilla Intranetissä samoin kuin Kemiran web-sivuilla.

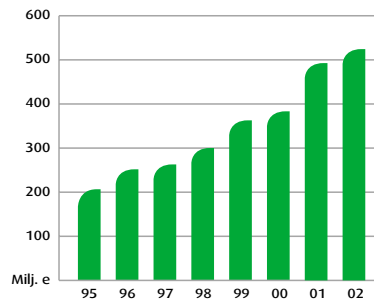
Periaatteissa on otettu huomioon OECD:n ohjeet monikansallisille yhtiöille. Kemiran vuosikertomukseen sisältyvä ympäristöraportti sai lähes perinteisesti hyvän arvosanan Suomessa järjestettävässä raporttiverailussa.

Yhteiskuntavastuun raportoinnista annettuja suosituksia, kuten ns. GRI-ohjeita, selvitettiin sosiaalisten indikaattorien kehittämiseksi. Henkilöstön työturvallisuutta ja -terveyttä seurataan ja hoidetaan entuudestaan järjestelmällisesti.

Yhteiskuntavastuu on myös tulossa osaksi vuorovaikutusta tärkeimpien yritysasiakkaiden kanssa. Kemira julkaisee vuosittain katsauksen tärkeimpien toimialojensa yhteiskuntavastuusta tuotenäkökulmasta, alkaen vedenpuhdistuksesta (sivu 18).

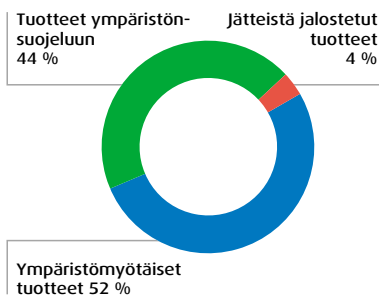
Kemira tukee jatkuvasti tiedettä ja kulttuuria konserni- ja liiketoimintayksikkötasolla sekä toimipaikoilla. Säännöllisiä sponsoroitavuuksia ovat esim. Kemira-säätiön tutkimusapurahat, Espoon tutkimuskeskuksen kemianluokka, ja yhteistyömme Tapiola Sinfonietta -orkesterin kanssa.

Ympäristöliikevaihdon kehitys

Sisältää myös ympäristömyötävät maalituotteet.

Ympäristöliiketoiminta 2002

Vuonna 2002 Kemira Chemie GmbH teki erityislahjoituksen auttaakseen Tonavan suurtulvasta kärsineitä Kremsin seudulla. Kemira Chemicals Brasil Ltda (KCBL) 'adoptoi' kansakoulun hyvin köyhällä São Silvestren alueella Telemãco Borban naapurissa. KCBL alkoi rakentaa saniteettitiloja koulun 400 oppilaalle ja auttaa koulua monella muullakin tavalla.

Ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmät tuotantotoimipaikoilla 2002

Toimipaikka	Ympäristö	Turvallisuus
Chemicals		
Oulu, Suomi	ISO 14001 ¹	DNV ISRS ²
Kokkola, Suomi	ISO 14000	DNV ISRS
Pori, Suomi	ISO 14001	DNV ISRS
Vaasa, Suomi	ISO 14001	
Helsingborg, Ruotsi	ISO 14001	
Lauterbourg, Ranska	ISO 14001	
Fredrikstad, Norja	ISO 14001	
Flix, Espanja	ISO 14001, EMAS ³	
Kvarntorp, Ruotsi	ISO 14001	
Krems, Itävalta	ISO 14001	
Swiecie, Puola	ISO 14001	Muu
Ulsan, Korea	ISO 14001	Muu
Esbjerg, Tanska	ISO 14001	
Prerov, Tsekinmaa	ISO 14001	Muu
Police, Puola	ISO 14001	
Fine Chemicals, Kokkola, Suomi	ISO 14001	DNV ISRS
Rheinberg, Saksa	ISO 14001	
Paints and Coatings		
Vantaa, Suomi	ISO 14001, EMAS	
Tallinn, Eesti	ISO 14001	
Riga, Latvia	ISO 14001	
Tukholma + Nykvarn, Ruotsi	ISO 14001	
Agro		
Uusikaupunki, Suomi	ISO 14001	DNV ISRS
Harjavalta, Suomi	ISO 14001	DNV ISRS
Siilinjärvi, Suomi	ISO 14001	DNV ISRS
Ince, Iso-Britannia		DNV ISRS
Hull, Iso-Britannia	EMAS	
Tertre, Belgia	ISO 14001	DNV ISRS
Fredericia, Tanska	ISO 14001	DNV ISRS
Metallat		
Laukaa, Suomi	ISO 14001	

1) International Organization for Standardization, Ympäristöhallintajärjestelmät.

2) Det Norske Veritas, kansainvälinen turvallisuusluokitusjärjestelmä.

3) European Unioni, ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä.

Kemira-konsernin ympäristötiedot

	1990	1999	2000	2001	2002
Päästöt veteen, tonnia					
Kemiallinen hapenkulutus (COD) ¹	-	5 397	749	168	159
Typpi (N)	2 500	1 019	948	718	753
Fosfori (P)	4 952	1 967	1 176	17	16
Kiintoaine, 1 000 tonnia	934	773	403	1,2	0,9
Raskasmetallit (Hg+Cd+Pb+Cr+As)	49	5,3	0,9	0,6	0,4
Raskasmetallit (Hg+Cd+Pb+Cr+As+Cu+Ni+Zn)	-	66,8	6,8	3,7	2,8
Päästöt ilmaan, tonnia					
Hiukkaset	1 950	936	895	854	850
Rikkidioksidi (SO ₂) ²	23 138	5 687	4 359	4 272	4 580
Typen oksidit (NO ₂) ³	8 546	5 951	5 455	4 583	3 950
Hiilidioksidi (CO ₂), 1 000 tonnia	-	3 344	2 992	2 343	2 369
Orgaaniset yhdisteet (VOC) ⁴	-	321	298	240	235
Epäorgaaniset yhdisteet (VIC) ⁵	-	2 594	2 663	2 671	2 581
Jätteet⁶, tonnia					
Ongelmajätteet yhteensä	8 669	26 092	5 719	4 737	5 858
- Ulkopuolinen kaatopaikka	-	19 479	518	1 103	1 038
- Ulkopuolinen poltto	-	5 630	4 292	2 829	3 752
- Oma kaatopaikka	-	118	0	2	29
- Muu käsittely	-	864	909	803	1 040
Tavanomainen jäte, 1 000 tonnia	2 254	2 170	2 277	2 352	2 289
Luonnonvarat					
Polttoaineiden energiakäyttö, ktoe ⁷	-	1 773	1 571	1 160	542
Polttoaineiden käyttö raaka-aineena, ktoe	-	-	-	-	716
Ostosähkö, TJ	-	5 800	5 300	4 400	4 654
Yhteensä, ktoe	-	2 150	1 913	1 446	844
Jäähdytysvesi, milj. m ³ , noin	-	398	387	377	336
Jätevesi, milj. m ³ , noin	-	76	34	16	15
Turvallisuus					
Työtapaturmien määrä ⁸ miljoonaa työtuntia kohti	-	12,7	12,7	10,4	9,7
Liitetiedot, milj. e					
Konsernin liikevaihto	2 087	2 526	2 486	2 454	2 612
Ympäristöinvestoinnit	31,1	12,6	8,9	13,5	12,3
Ympäristönsuojelun käyttökustannukset	32,3	52,6	39,3	42,8	47,3
Ympäristökustannukset yhteensä, % liikevaihdosta	3,0	2,6	1,9	2,3	2,3

1) Arvio. Aiheutuu tässä tapauksessa lähinnä epäorgaanisista päästöistä, joten tämä suure ei ole konsernin kannalta kovin oleellinen.

2) Kaikki rikkidioksidi rikkidioksidiksi laskettuna.

3) NO ja NO₂ typpidioksidiksi laskettuna.

4) VOC on haihtuvien orgaanisten yhdisteiden summa. Ei sisällä kaikkia VOC-päästölähteitä ammoniakkin tuotannosta.

5) Ammoniakkin, suolahapon ja kuuden muun tavanomaisen epäorgaanisen yhdisteen summa. Tässä tapauksessa pääosin ammoniakkia.

6) Raportoidut luvut eivät sisällä haitattomia kaivosjätteitä, tehtaalla poltettua jätettä eikä sellaista jätettä, joka jalostetaan edelleen tuotteiksi omilla tehtailla tai myydään ulkopuoliseen kierrätykseen. Määrät ilmoitettu märkäpainoina.

7) 1000 ekvivalenttista öljytonnia. Sisältää polttoaineen käytön raaka-aineena 1999 - 2001.

8) Tuotantotoimipaikoilla sattuneet tapaturmat, jotka ovat aiheuttaneet työntekijän vähintään yhden päivän poissaolon (LTA1). 2002 mukana myös suurimmat toimistot ja tutkimuskeskukset.

Varmennuslausunto

Olemme käyneet läpi Kemira-konsernin vuoden 2002 ympäristöraportissa esitetyt ympäristö-, terveys- ja turvallisuustiedot ja -lausumat sekä niiden taustalla olevat tiedot, järjestelmät ja metodologiat. Läpikäynti on tehty Kemiran pyynnöstä. Kemira Oyj:n hallitus vastaa raportin sisällöstä ja on sen hyväksynyt. Tietojen kattavuuteen ja täydellisyyteen liittyvistä rajoitteista on raportissa annettu selostus.

Olemme saadun tehtävän puitteissa suorittaneet seuraavat toimenpiteet:

- keskustelleet niiden henkilöiden kanssa, joiden tehtävänä raportin laatiminen on ollut,
- tutustuneet raportissa esitettyjen lausumien taustatietoihin, sekä
- käyneet yhdellä toimipaikalla Suomessa ja yhdellä toimipaikalla Puolassa, jotka olemme itse valinneet, tutustuaksemme lähemmin niihin järjestelmiin, joiden avulla ympäristötiedot toimipaikoilla kerätään ja käsitellään.

Ympäristöraportti noudattaa CEFIC Health, Safety and Environmental Reporting Guidelines -suosituksen vaatimuksia lukuun ottamatta ammattisairauksia ja kuljetusonnettomuuksia koskevia tietoja. Kemira noudattaa soveltuvin osin Euroopan komission suositusta ympäristöasioiden kirjaamisesta, laskennasta ja julkistamisesta yritysten tilinpäätöksissä ja toimintakertomuksissa (2001/453/EC).

Tehtyjen tarkastustoimenpiteiden perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen uskoa, etteivät Kemiran ympäristöraportissa 2002 esitetyt tiedot ja lausumat antaisi riittävää ja tasapainoista kuvaa konsernin ympäristö-, terveys- ja turvallisuusasioiden tilasta ja kehityksestä.

Helsinki, 13. helmikuuta 2003

KPMG WIDERI OY AB

Hannu Niilekselä
KHT

Jari Tuomala
Manager, Sustainability Assurance

Yhtiökokous

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 8.4.2003 klo 16.00 Kemira-talossa, Porkkalankatu 3, 00180 Helsinki. Osallistumisoikeus on osakkeenomistajilla, jotka 28.3.2003 ovat merkittyinä osakkeenomistajiksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämässä yhtiön osakasluettelossa ja jotka ovat ilmoittaneet osallistumisestaan viimeistään 3.4.2003 klo 16.00. Pyydämme halukkaita ilmoittautumaan joko kirjeellä osoitteeseen Kemira Oyj, Arja Korhonen, PL 330, 00101 Helsinki, faksilla numeroon 010 862 1375, Kemira Oyj, Arja Korhonen, sähköpostilla osoitteeseen arja.korhonen@kemira.com tai puhelimitse numeroon 010 862 1703, Arja Korhonen, arkisin klo 9 – 12 ja 13 – 16.

Kemira Oyj:n hallituksen ehdotus vuodelta 2002 maksettavaksi osingoksi

on 0,30 euroa/osake. Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 11.4.2003 ja osingon ehdotettu maksupäivä 23.4.2003.

Tulostiedot

Kemira julkaisee tietoja tilikaudelta 2003 suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi seuraavasti:

Osavuositarkastus 3 kk	6.5.2003
	noin klo 9
Osavuositarkastus 6 kk	30.7.2003
	noin klo 9
Osavuositarkastus 9 kk	4.11.2003
	noin klo 9
Tilinpäätöstiedote	helmikuussa 2004
Vuosikertomus	maaliskuussa 2004

Näitä voi tilata Kemiran konserni-
viestinnästä puh. 010 8611,
faksi 010 862 1797, sähköposti
postitus@kemira.com.

Tulostiedot ja lehdistötiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi konsernin Internet-sivuilla osoitteessa www.kemira.com. Samassa osoitteessa voi myös kirjoittautua tiedotteiden sähköpostitilaaajaksi.

Sijoittajayhteydet

Finanssijohtaja Kaj Friman,
puh. 010 862 1704,
sähköposti kaj.friman@kemira.com.
Viestintäjohtaja Timo Leppä,
puh. 010 862 1700,
sähköposti timo.leppa@kemira.com.
Rahoituspäällikkö Ritva Sipilä,
puh. 010 862 1789,
sähköposti ritva.sipila@kemira.com.

Sijoitustutkimus

Ainakin seuraavat pankit ja pankkiiriliikkeet ovat tehneet Kemirasta sijoitustutkimuksen vuonna 2002:

Alfred Berg Fondkommission AB
www.alfredberg.se
Puh. +46 8 5723 5979

D. Carnegie Ab, Finland Branch
www.carnegie.fi
Puh. 09 618 712 30

Conventum Securities Ltd
www.conventum.fi
Puh. 09 2312 3333

Enskilda Securities AB
www.equities.enskilda.se
Puh. 09 616 28714

Evli Bank Plc
www.evli.com
Puh. 09 476 690

FIM Pankkiiriliike Oy
www.fim.com
Puh. 09 6134 6311

Handelsbanken Capital Markets
www.handelsbanken.se
Puh. 010 444 2409

Mandatum Stockbrokers Ltd.
www.mandatum.fi
Puh. 010 236 4709

Nordea Securities Oyj
www.nordeasecurities.com
Puh. 09 12 341

Opstock Oy
www.oko.fi
Puh. 09 404 4409

Rabo Securities NV
www.rabobank.com
Puh. +31 20 460 4823

Schroder Salomon Smith Barney
www.ssmb.com
Puh. +44 20 7986 3933

Kemira Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön asioita hoitavat hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja, jota kutsutaan pääjohtajaksi. Yhtiölle on nimetty toimitusjohtajan sijainen, jota kutsutaan varapääjohtajaksi.

Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään kahdeksan ja enintään 10 jäsentä, jotka kaikki varsinainen yhtiökokous valitsee vuodeksi kerrallaan luettuna siitä varsinaisesta yhtiökokouksesta, jossa vaali on tapahtunut. Yhtiökokous valitsee yhden jäsenen puheenjohtajaksi ja enintään kaksi varapuheenjohtajaa.

Hallitukseen, jonka yhtiökokous valitsee vuodeksi kerrallaan, kuuluu vähintään neljä ja enintään kahdeksan jäsentä. Yhtiökokous valitsee yhden jäsenen hallituksen puheenjohtajaksi ja yhden jäsenen varapuheenjohtajaksi.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen nimittää hallitus.

Hallintoneuvosto

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallintoneuvoston tehtävänä on hoitaa osakeyhtiölain mukaan hallintoneuvostolle kuuluvat tehtävät. Hallintoneuvosto muun muassa valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa sekä antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta. Hallintoneuvosto voi lisäksi antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä. Hallintoneuvoston palkkioista päättää yhtiökokous. Viime tilikauden aikana hallintoneuvosto kokoontui kuusi kertaa.

Hallintoneuvoston jäsenet

Puheenjohtaja **Timo Kalli**, s. 1947, maanviljelijä. Kansanedustaja. Omistaa 0 Kemiran osaketta.

I varapuheenjohtaja **Kari Rajamäki**, s. 1948, hallintot. maist. Kansanedustaja. Omistaa 400 Kemiran osaketta.

II varapuheenjohtaja **Hanna Markkula-Kivisilta**, s. 1965, valt. maist. Kansanedustaja. Omistaa 0 Kemiran osaketta.

Risto Ranki, s. 1948, valt. toht., luonnont. kand. Neuvotteleva virkamies: Kauppa- ja teollisuusministeriö. Omistaa 0 Kemiran osaketta.

Sirpa Hertell, s. 1955, puutarhuri. Pääsihteeri: Naisjärjestöjen Keskusliitto. Omistaa 0 Kemiran osaketta.

Pekka Kainulainen, s. 1941, tekn. lis. Toimitusjohtaja: Oy Liikkeenjohdon koulutuskeskus Ab. Hallituksen puheenjohtaja: Amer-yhtymä Oyj. Hallituksen jäsen: Yleiselektronikka Oy. Omistaa 1 700 Kemiran osaketta.

Mikko Långström, s. 1940, kauppat.maist., ins. Toimitusjohtaja: Longinvest Oy. Omistaa 12 100 Kemiran osaketta.

Susanna Rahkonen, s. 1968, varatuomari. Kansanedustaja. Omistaa 0 Kemiran osaketta.

Henkilöstön edustajat (läsnäolo-oikeus, ei puheoikeutta):

Pertti Kautto, s. 1945, suojelupäällikkö. Ylempien toimihenkilöiden edustaja. Omistaa 815 Kemiran osaketta.

Jorma Luukkonen, s. 1945, työnsuunnittelija. Teknisten toimihenkilöiden edustaja. Omistaa 500 Kemiran osaketta.

Marja-Leena Tuominen, s. 1949, hankintavastaava. Teollisuustoimihenkilöiden edustaja. Omistaa 0 Kemiran osaketta.

Tauno Korhonen, s. 1946, käyttömies. Työntekijöiden edustaja. Omistaa 0 Kemiran osaketta.

Teuvo Virtala, s. 1952, prosessinohittaja. Työntekijöiden edustaja. Omistaa 0 Kemiran osaketta.

Jouni Kukkonen, s. 1947, vastaava työnjohtaja. Toimihenkilöiden varaedustaja. Omistaa 20 Kemiran osaketta.

Ari-Pekka Kauppinen, s. 1963, käyttömies. Työntekijöiden varaedustaja. Omistaa 0 Kemiran osaketta.

Hallitus

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen tehtävänä on hoitaa osakeyhtiölain mukaan hallitukselle kuuluvat tehtävät. Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat, päättää yhtiökokouksen koollekutsumisesta sekä huolehtii yhtiökokouksen päätösten täytäntöönpanosta. Lisäksi hallitus antaa ja peruuttaa yhtiön toiminimen kirjoittamisoikeudet.

Hallitus hoitaa myös muut osakeyhtiölain mukaan hallitukselle kuuluvat tehtävät. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon

valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus vastaa, että yhtiön tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot ja se on laadittu Suomessa olevien lakien ja säännösten mukaan sekä noudattaen konsernin yhtenäisiä, IAS:ään perustuvia laskentaperiaatteita. Hallituksen kokouksissa käsitellään kuukausittain yhtiön tuloksen kehittymistä seuraavat raportit, joista toimitusjohtaja antaa yksityiskohtaisen selvityksen.

Hallituksen palkkiokomitea, johon kuuluvat Sten-Olof Hansén,

mukaisesti. Osaston vahvuus on kaksi tarkastajaa, minkä lisäksi käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita. Sisäinen tarkastus keskustelee tarkastusohjelmastaan ja havainnoistaan vuoden aikana tilintarkastajien kanssa.

Hallituksen jäsenet

Puheenjohtaja **Sten-Olof Hansén**, s. 1939, kauppat.toht. Professori: Turun kauppakorkeakoulu. Hallituksen puheenjohtaja: Innomedica Oy, Oy Langh Ship Ab, Vetcare Oy. Hallituksen

ry:n jäsen. Omistaa 2 700 Kemiran osaketta.

Anssi Soila, s. 1949, dipl.ins., ekon. Hallituksen puheenjohtaja: Normet Oy, Sponda Oyj, ÅR-carton AB. Hallituksen jäsen: Eimo Oyj, Lindström Oy, Medone Oy. Omistaa 6 000 Kemiran osaketta.

Matti Packalén, s. 1947, dipl.ins., ekon. Hallituksen puheenjohtaja: GoodMood Oy, Setec Oy, Teamware Oy. Hallituksen jäsen: John Nurminen Oy, Novo Oyj, Vapo Oy. Omistaa 0 Kemiran osaketta.

Niilo Pellonmaa ja Ritva Hainari, valmistele hallituksen päätettäväksi tulevat ylimmän johdon palkat ja tulospalkkiot.

Hallitus pyrkii kokoontumaan keskenään ilman yrityksen johdon edustajia kerran vuodessa. Hallitus keskustele tilintarkastajan kanssa yhtiön tarkastuksesta.

Yhtiössä on toimiva sisäisen tarkailun järjestelmä, jonka tarkoituksena on varmistaa taloudellisen raportoinnin luotettavuus ja varmistaa yhtiön omaisuuden säilyminen. Sisäistä valvontajärjestelmää tukevat vahvistetut poliitikat ja toimintaohjeet, joita noudatetaan kaikissa konserniyhtiöissä, sekä sisäisen tarkastuksen osasto, joka toimii hallituksen vahvistamien toimintaperiaatteiden ja vuosisuunnitelmansa

jäsen: Finnzymes Oy, Liikesivistysrahasto, Perlos Oy. Omistaa 5 105 Kemiran osaketta.

Varapuheenjohtaja **Niilo**

Pellonmaa, s. 1941, kauppat.kand. Hallituksen puheenjohtaja: PMJ-Automec Oy, Rocla Oy. Hallituksen jäsen: Uponor Oy. Omistaa 12 000 Kemiran osaketta ja lisäksi 100 kpl DHA-Invest Oy:n kautta.

Ritva Hainari, s. 1948, dipl.ins., kauppat.kand. Teollisuusneuvos: kauppa- ja teollisuusministeriö. Hallituksen jäsen: Patria Industries Oyj, Valtion ydinjätehuoltorahasto. Omistaa 0 Kemiran osaketta.

Eija Malmivirta, s. 1941, dipl.ins. Hallituksen jäsen: Huoltovarmuuskeskus, Suomen Kansallisteatteri Oy, VR-Yhtymä Oy. Hallitusammattilaiset

Kemira Oyj:n hallituksen jäsenet 2002: vasemmalta Matti Packalén, Ritva Hainari, Sten-Olof Hansén, Niilo Pellonmaa, Eija Malmivirta ja Anssi Soila.

Kemira Oyj:n johtoryhmän jäsenet tammikuussa 2003: eturivissä vasemmalta Esa Tirkkonen, Tauno Pihlava ja Visa Pekkarinen, keskimmaisessä rivissä Tomas Forsgård ja Yrjö Sipilä, takarivissä Anne Haggrén, Hannu Toivonen ja Heikki Sirviö.

Toimitusjohtaja

Yhtiöjärjestyksen mukaan toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa ja kehittää yhtiötä ja konsernia hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön ja konsernin edut otetaan huomioon yhtiön omistamissa tytäri- ja osakkuusyhtiöissä. Niin ikään toimitusjohtaja panee täytäntöön hallituksen päätökset. Kemira Oyj:n toimitusjohtajana on 1.1.2000 alkaen ollut dipl.ins.

Tauno Pihlava. Toimitusjohtajan sijainen myös 1.1.2000 alkaen on ollut dipl.ins. **Esa Tirkkonen.**

Yritysjohtoon kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisissa liikesuhteissa yhtiöön.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajiksi valitsee yhtiökokous vähintään yhden ja enintään kolme tilintarkastajaa. Yhden tilintarkastajan on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Kemira Oyj:n tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö KPMG Wideri Oy Ab vastuullisena tarkastajana KHT **Hannu Niilekselä.**

Johtoryhmä

Johtoryhmä toimii valmistelevana elimenä konsernin hallitukselle. Se huolehtii strategian suunnittelusta ja toteutuksesta, tavoitteiden asettamisesta, liiketoiminnan kehittamisestä, resurssien allokoinnista ja priorisoinnista, synergian hyödyntämisestä sekä sidosryhmäsuhteiden hoitamisesta.

Johtoryhmän jäsenet

14.2.2003 alkaen

Puheenjohtaja **Tauno Pihlava**, s. 1946, dipl.ins., pääjohtaja. Omistaa 3 200 Kemiran osaketta ja 150 000 osakeoptiota.

Varapuheenjohtaja **Esa Tirkkonen**, s. 1949, dipl.ins., varapääjohtaja.

Valvonta-alue: lakiasiat, talous-, finanssi- ja tietohallinto, riskienhallinta, energia. Omistaa 1 075 Kemiran osaketta ja 120 000 osakeoptiota.

Tomas Forsgård, s. 1966, BBA, strategiajohtaja. Valvonta-alue: strategia, ostot ja logistiikka. Omistaa 0 Kemiran osaketta ja 0 osakeoptiota.

Anne Haggrén, s. 1951, kauppat.maist., henkilöstöjohtaja. Valvonta-alue: henkilöstön kehitys ja viestintä. Omistaa 0 Kemiran osaketta ja 80 000 osakeoptiota.

Lennart Johansson, s. 1960, civilingenjör, Kemwaterin johtaja. Omistaa 0 Kemiran osaketta ja 60 000 osakeoptiota.

Harri Kerminen, s. 1951, dipl.ins., MBA, Industrial Chemicalsin johtaja. Omistaa 1 569 Kemiran osaketta ja 60 000 osakeoptiota.

Juhani Lindholm, s. 1956, dipl.ins., Pulp & Paper Chemicalsin johtaja. Omistaa 0 Kemiran osaketta ja 60 000 osakeoptiota.

Visa Pekkarinen, s. 1951, ekon., Paints and Coatingsin johtaja. Omistaa 3 088 Kemiran osaketta ja 100 000 osakeoptiota.

Heikki Sirviö, s. 1955, dipl.ins., Kemira GrowHow'n johtaja. Omistaa 0 Kemiran osaketta ja 100 000 osakeoptiota.

Hannu Toivonen, s. 1947, tekn.toht., tutkimus- ja teknologiajohtaja. Valvonta-alue: tutkimus, tuotekehitys, ympäristö-, työterveys- ja turvallisuusasiat. Omistaa 0 Kemiran osaketta ja 80 000 osakeoptiota.

Konsernikeskus

Konsernikeskus huolehtii konsernin sisäisten synergioiden hyödyntämisestä ja johtaa ja koordinoi tiettyjä koko konsernia koskevia toimintoja kuten lakiasiat, talous, rahoitus, riskienhallinta, ympäristönsuojelu, energian hankinta, ostot, logistiikka, viestintä ja tietotekniikka.

Raija Arasjärvi, s. 1957, kauppat.maist.

Taloushallinto

Jori Fabricius, s. 1963, dipl.ins.

Ostot ja logistiikka

Kaj Friman, s. 1953, varat., ekon.

Hallintoneuvoston, hallituksen ja johtoryhmän sihteeri

Finanssihallinto

Esa Karhula, s. 1954, ekon.

Tarkastushallinto

Juhani Kari, s. 1944, varat.

Lakiasiat

Leena Laakso, s. 1943, dipl.ins.

Riskienhallinta

Timo Leppä, s. 1957, dipl.ins., CEFA

Viestintä

Jukka Liimatainen, s. 1946, dipl.ins.

Energia

Tauno Lovén, s. 1944, kauppat.maist.

Tietohallinto

Aarno Salminen, s. 1956, fil.kand.

Ympäristönsuojelu, työterveys ja turvallisuus

Yrjö Sipilä, s. 1949, ekon.

Yritysstopprojektit

Palvelukeskus

Kemira Service -palvelukeskus tarjoaa liiketoimintayksiköille taloushallinnon, tietotekniikan, henkilöstöhallinnon ja teknisen suunnittelun palveluita. Palvelukeskuksen johtaja on kauppat. maist., varat. **Matti Lapinleimu**.

Sisäpiiri

Kemira Oyj:n sisäpiiriin kuuluvat hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet, pääjohtaja, pääjohtajan sijainen, johtoryhmä ja seuraavat henkilöt: Talousjohtaja Raija Arasjärvi (660 Kemiran osaketta ja 70 000 osake-

optiota), sihteeri Marja Eklund (0 Kemiran osaketta ja 0 osakeoptiota), finanssijohtaja Kaj Friman (1 702 Kemiran osaketta ja 70 000 osakeoptiota), sihteeri Ingrid Gustavsson (0 Kemiran osaketta ja 0 osakeoptiota), sihteeri Anneli Juutinen (0 Kemiran osaketta ja 0 osakeoptiota), sihteeri Kirsti Kalaniemi (0 Kemiran osaketta ja 0 osakeoptiota), johtaja Juhani Kari (1 075 Kemiran osaketta ja 100 000 osakeoptiota), sihteeri Liisa Karonen (0 Kemiran osaketta ja 0 osakeoptiota), sihteeri Arja Korhonen (0 Kemiran osaketta ja 0 osakeoptiota), viestintäjohtaja Timo Leppä (0 Kemiran osaketta ja 80 000 osakeoptiota), sihteeri Jutta Mäkinen (0 Kemiran osaketta ja 0 osakeoptiota), tilintarkastaja Hannu Niilekselä, KPMG Wideri Oy Ab (0 Kemiran osaketta ja 0 osakeoptiota) ja johtaja Yrjö Sipilä (1 575 Kemiran osaketta ja 100 000 osakeoptiota).

Kemiran liiketoimintojen johto: vasemmalta Harri Kerminen, Visa Pekkarinen, Juhani Lindholm, Lennart Johansson ja Heikki Sirviö. Kerminen, Lindholm ja Johansson nimettiin Kemiran johtoryhmän jäseniksi helmikuussa 2003.

Tiedotteita

Tammikuu

■ Kemira ilmoitti vahvistavansa eläinruokintaliiketoimintaansa rakentamalla 40 000 tonnin tehtaan Ruotsiin Helsingborgiin. Päätuotteet ovat sekä liuoksina että kiinteinä tuotteina myytävät rehujen laatua ja toimivuutta parantavat Bolifor-erikoistuotteet. Laitos käynnistyi vuoden 2002 toisella puoliskolla.

■ Kemira allekirjoitti venäläisen Pigment Corporationin kanssa sopimuksen, jolla Kemira ostaa Pigmentin Pietarissa sijaitsevan vesikemikaali-liiketoiminnan. Lisäksi Kemira rakentaa uuden vesikemikaalien tuotantolinjan Pietariin. Kaupan ja investoinnin yhteenlaskettu arvo on noin 10 miljoonaa euroa. Allekirjoitettu sopimus vahvistaa Kemiran asemia Itämeren altaan vesikemikaalimarkkinoilla.

■ Kemiran ja pääomasijoitusyhtiö J.P. Morgan Partnersin välinen kauppa pohjoisamerikkalaisesta Vinings Industriesista vahvistui. Kaupan myötä Kemira kasvoi vahvasta eurooppalaisesta yhdeksi merkittävimmistä metsäteollisuutta maailmanlaajuisesti palvelevista erikoiskemikaalitoimittajista. Kauppahinta on 138 miljoonaa dollaria eli 153 miljoonaa euroa.

Helmikuu

■ Kemira ilmoitti nopeuttavansa kasvuun keskeisillä liiketoiminta-alueillaan. Sellu- ja paperikemikaaleissa sekä vedenpuhdistuskemikaaleissa yhtiö pyrkii maailman kolmen johtavan yrityksen joukkoon. Teollisuuskemikaaliliiketoimintaa kehitetään nykyisistä lähtökohdista.

Maalitoimialalla tavoitteena on kasvaa johtavien eurooppalaisten yritysten joukkoon painopisteenä Pohjois- ja Itä-Eurooppa.

Kemira Agron osalta selvitetään mahdollisuuksia irrottaa koko liiketoiminta konsernista omaksi erilliseksi yritykseksi, jossa Kemiran ja Suomen valtion lisäksi olisi mukana ulkopuolinen teollinen kumppani.

Maaliskuu

■ Sonera Oyj myi 20 %:n omistuksensa logistiikan ohjausyhtiö Movere Oy:stä Kemira Agro Oy:lle ja Suomen Rehu Oy:lle, jotka kaupan jälkeen omistavat kumpikin puolet Movere Oy:stä.

■ Kemiran ja Helsingin Veden omistama Kemwater Services Oy ja YIT Environment Oy allekirjoittivat esisopimuksen Haapaveden kaupungin ja Valion kanssa Haapaveden kaupungin jätevedenpuhdistamon toimintojen ulkoistamisesta. Kyseessä on ensimmäinen hanke Suomessa, jossa kunta ulkoistaa jätevedenkäsittelynsä ja jonka investoinnit toteutetaan yksityisellä rahoituksella.

Huhtikuu

■ Kemira Agro Oy perusti uuden yhtiön, Verdera Oy:n, vastaamaan yhtiön biologisiin kasvinsuojeluaiineisiin liittyvästä liiketoiminnasta. Verdera sekä kehittää, valmistaa että markkinoi biologisia kasvinsuojeluaiaineita, ja sen palveluksessa on 16 henkeä. Liiketoimintaan etsitään myös uusia liiketoimintakumppaneita.

Kesäkuu

■ Saksassa, Hanaussa sijaitseva Kemira Chemie GmbH ja saksalainen, Münchenissä toimiva Vermicon AG solmivat yhteistyösopimuksen jäteveden puhdistusprosessin mikrobien tunnistustestien kehittämisestä ja markkinoinnista.

■ Kemira ilmoitti uudistavansa konsernijohtonsa yhdistämällä emoyhtiö Kemira Oyj:n sekä kemikaaliliiketoimintansa ja maaliliiketoimintansa hallintoorganisaatiot. Uusi, aikaisempaa suppeampi konsernijohto vastaa yhtiön strategisesta johtamisesta, tuottavuuden kehittämisestä, toimintojen ohjauksesta ja konsernisynergioiden kasvattamisesta mm. ostojen ja logistiikan alueella.

Hallinnon ja palveluiden tehostamiseksi perustettiin Kemira Service -palvelukeskus. Hanke käynnistettiin osana Kemira Agron eriyttämisprosessia, ja Agro aloitti oman vastaavan organisaation kehitystyönsä samanaikaisesti.

■ Kemira Agron herkkusieniä tuottava tytäryhtiö Mykora Oy siirtyi uudelle yritykselle, jonka omistajina ovat Timo Rapila ja hänen kasvihuoneviljelyyn erikoistuneet yhtiönsä, mm. Honkatarhat Oy.

Elokuu

■ Kemira aloitti YT-neuvottelut hallinto- ja palveluorganisaatioissaan, koska emoyhtiön ja ydinliiketoimintojen hallinto-organisaatioiden yhdistämisen arvioitiin vähentävän noin 40 työpaikkaa. Lisäksi ryhdyttiin selvittämään noin 50 työtehtävän ulkoistamista.

Lokakuu

■ Sonera Oyj myi 33,3 %:n omistuksensa maatilatalouden sähköistä palvelukanavaa tuottavasta Farmit Website Oy:stä Kemira Agro Oy:lle ja Suomen Rehu Oy:lle, jotka kaupan jälkeen omistavat kumpikin Farmitista puolet.

■ Kemira Agron Animal Nutrition -liiketoimintayksikkö osti AECI-yhtiön tytäryrityksen, Etelä-Afrikassa sijaitsevan Kynoch Feedsin. Yhtiö toimittaa korkealaatuisia rehufosfaatteja ja tarjoaa myös laajan valikoiman muita tuotteita eläinten ruokintaan. Kynoch Feedsin liikevaihto on 45 miljoonaa dollaria ja henkilökunnan määrä 233.

■ Kemira-konserniin kuuluva, teollisuusmaaleista vastaava Tikkurila Coatings Oy osti Akzo Nobel Coatingsin nestemäisten metalliteollisuusmaalien liiketoiminnan Pohjoismaissa. Kauppa vahvistaa Kemiran maaliliiketoimintaa Itämeren alueella, joka on sen päämarkkina-alue.

Marraskuu

■ Kemira Agro myi 20 %:n osuuden omistamansa biotekniikkayhtiö Verdera Oy:n osakekannasta BioFund Management Oy:n hallinnoimalle rahastolle. Verderan liikevaihto on 1,7 miljoonaa euroa, ja se on alallaan Pohjoismaiden suurin. Vientiä on 15 maahan. Perustoiminnoiltaan yhtiö on kannattava, mikä on toimialalla poikkeuksellista.

■ Kemiran ruotsalainen tytäryhtiö Kemira Kemi AB ja Anox AB päättivät perustaa Akvab-nimisen yhteisyrityksen kehittämään ja markkinoimaan kemiallis-biologisia vedenpuhdistuksen kokonaisratkaisuja. Kemiran osuus Akvabista on 60 % ja Anoxin 40 %.

■ Kemira käynnisti uuden muurarahais-hapon tuotantolinjan Oulussa. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 17 miljoonaa euroa ja se valmistui useita kuukausia suunniteltua aiemmin. Laitoksen kapasiteetti nousi 60 000 tonnista 80 000 tonniin vuodessa.

Lisäys nostaa Kemiran selkeästi maailman toiseksi suurimmaksi muurarahais-hapon tuottajaksi.

Joulukuu

■ Hankkija-Maatalous Oy osti kolmannesosan maatalouslogistiikkaan erikoistuneen Movere Oy:n osakekannasta, minkä jälkeen Moveren omistavat taasaosuksin Kemira Agro Oy, Suomen Rehu Oy ja Hankkija-Maatalous Oy.

■ Kemiran hallinto- ja palveluorganisaatiota koskevat YT-neuvottelut saatiin päätökseen. Organisaatiouudistus vähentää eri toimipaikoilta yhteensä 30 työpaikkaa.

■ Kemira ilmoitti investoivansa 5 miljoonaa euroa Siilinjärven CoCoat-pigmenttitehtaan laajennukseen. Uusi tuotantolinja nostaa tehtaan kokonaiskapasiteetin 100 000 tonniin. Linja käynnistyy vuoden 2003 lopussa. CoCoat-kalsiumsulfaattipigmenttiä käytetään painopapereiden päällystykseen parantamaan paperin vaaleutta, opasiteettia ja painettavuutta. Sen valmistusteknologia on Kemiran kehittämä.

Helmikuu 2003

■ Kemira ilmoitti tulostiedotteessaan, että Agron irrottaminen konsernista ei onnistunut osakasarvoa lisäävällä tavalla ja että sen kehittämistä jatketaan itsenäisenä Kemira GrowHow-nimisenä yksikkönä, joka on osa Kemira-konsernia.

Sanasto

ACE

Agricultural, construction and earthmoving (equipment). Maatalous, rakennus ja maansiirto (-koneet ja -laitteet).

AKD-vaha

Paperinvalmistuksessa käytettävän AKD-liiman tehoaine (alkyyliketeenidimeeri). Liimausella alennetaan paperin vedenimukykyä ja vaikutetaan sen painatusominaisuuksiin.

Alkydimaali

Ulko- ja sisämaali, jonka sideaineena on alkydi. Alkydi on öljyllä modifioitu polyesteriharts. Alkydimaali kuivuu nopeammin kuin tavallinen öljymaali.

Alumiinisulfaatti

Käytetään paperinvalmistuksessa apuaineena. Myös saostuskemikaali, jonka avulla puhdistetaan juoma- ja jätevettä.

Ammoniakki

Maakaasusta valmistettava peruskemikaali, lähinnä lannoitteiden raaka-aine, joka sisältää tyypeä.

Ammoniumnitraatti

Typpilannoite.

Anataasi

Pigmenttityyppi, jota varsinkin paperiteollisuus käyttää.

Auditointi

Säännöllinen, riippumaton ja dokumentoitu tarkastus tai arviointi, jossa toimintaa verrataan annettuihin vaatimuksiin tai ohjeisiin. Tekijä voi olla ulkopuolinen tai omaan henkilöstöön kuuluva.

BAT

Best Available Techniques.

BSE

Bovine Spongiform Encephalopathy.

CAN

Ks. kalsiumammoniumnitraatti.

Can coatings

Tölkkilakat juoma- ja elintarviketeollisuuteen. Lakka toimii eristeenä elintarvikkeen ja säilykepurkin tai korkin välissä.

CEFIC

Euroopan kemianteollisuuden kattojärjestö (Confédération Européenne des Fédérations de l'Industrie Chimique).

Coil coating, nauhapinnoitus

Pinnoitusmenetelmä metalliohutelleville.

Diammoniumfosfaatti (DAP)

Tyypeä ja fosforia sisältävä pelto- ja puutarhalannoite.

Dikalsiumfosfaatti (DCP)

Rehuraaka-aine, jota valmistetaan raaka-fosfaatista ja kalkkikivestä.

ECF-valkaisu

Ilman alkuaineklooria tapahtuva sellun valkaisu (elemental chlorine free).

ECOX

Natriumperkarbonaatin tuotenimi. Käyttö pesuaineissa vaaleuden lisääjänä.

EHS

Environment, Health and Safety (ympäristö, terveys ja turvallisuus).

EMAS

Eco-Management and Audit Scheme. Euroopan yhteisön asetukseen perustuva ympäristöjohtamisjärjestelmä, johon teollisuusyritykset voivat rekisteröityä vapaaehtoisesti.

Ferix

Tuotenimi. Rakeinen rautasulfaatti, vedenpuhdistuskemikaali.

Ferrikloridi

Rautapohjainen vedenpuhdistuskemikaali.

Ferrosulfaatti

Rautapohjainen vedenpuhdistuskemikaali tai niiden raaka-aine. Syntyy oheistuotteena titaanioksidin valmistuksen yhteydessä. Käytetään myös rehuissa.

Fertigro

Tuotenimi. Nestemäinen kastelulannoite.

FinnTi

Titaanioksidipigmentin tuotenimi.

Formamidi

Kemian- ja lääketeollisuuden liuote ja raaka-aine, muurahaishapon johdannainen.

Fosfaatti

Luonnonmalmeissa esiintyvä fosforin yhdiste, jota käytetään raaka-aineena lannoitteissa, eläinrehuissa ja pesuaineissa.

Fosfokipsi

Fosforihapon valmistuksessa oheistuotteena muodostuva kipsi.

Fosfori (P)

Elämälle välttämätön alkuaine. Yksi lannoitteen kolmesta pääravinteesta, jota saadaan rikastamalla fosfaattipitoisia malmeja.

Fosforihappo

Fosfaattirikasteesta rikkihapon avulla valmistettava happo, jota käytetään raaka-aineena mm. seoslannoitteissa, rehuosfaateissa, pesuaineissa ja elintarvikealan jatkojalosteissa.

GMP

Good Manufacturing Practice.

GRI

Global Reporting Initiative.

HAZOP

Riskianalysimenetelmä, jota käytetään prosessiteollisuudessa laitteistojen teknisen turvallisuuden ja työmenetelmien parantamiseksi.

Hiiliinielu

Ilmakehästä hiiliidioksidia pysyvästi poistava ja sitova osa maapalloa. Tärkeimpiä hiiliinieluja ovat valtameret ja metsät.

HPV

High Production Volume.

Hydrofobointiaine

Paperinvalmistuksessa käytettävä apuaine, jolla säädelään paperin vedenimukykyä.

ICCA

International Council of Chemical Associations.

IFA

International Fertilizer Industry Association (kansainvälinen lannoitetuottajien järjestö).

Imeniitti

Titaanioksidipigmentin raaka-aine, malmi, jonka titaanioksidipitoisuus on verrattain alhainen.

ISO

Kansainvälinen standardisointiorganisaatio.

ISO 14001

Kansainvälinen standardi, jossa määritellään ympäristöhallintajärjestelmän vaatimukset. Vaatimukset täyttävä yritys tai yhteisö voi saada standardin mukaisen sertifikaatin.

Kalium (K)

Alkuaine. Yksi kolmesta pääravinteesta seoslannoitteissa, louhitaan lähinnä suolakaivokista kaliumkloridin muodossa.

Kaliumnitraatti

Puutarhaviljelyssä käytettävä typpi- ja kaliumlannoite.

Kaliumsulfaatti

Rikkiä ja kaliumia sisältävä puutarhalannoite tai sen raaka-aine.

Kalsiumammoniumnitraatti

Typpilannoite. Ammoniumnitraattia, johon on valmistusvaiheessa sekoitettu kalkkikivijauhetta.

Kalsiumkloridi

Teollisuussuola, jota valmistetaan kalkkikivestä suolahapon avulla. Käytetään mm. teiden pölynsidonassa, öljynporauksessa ja elintarviketeollisuudessa.

Kalsiumsulfaattipigmentti

Paperinpäilystypigmentti, tuotenimi CoCoat.

Kasvihuonekaasut

Ilmakehän lämpenemistä edistävät kaasut, joista tärkeimpiä ovat hiiliidioksidi, metaani ja ilokaasu.

Kauppa- ja rakennusmaalit

Maalituotteet (maalit ja lakat) kuluttajille ja ammattimaalareille.

Kemiallinen hapenkulutus (COD)

Jätevesiin liittyvä suure, jolla mitataan lähinnä orgaanisten aineiden kykyä kuluttaa hapetta vedestä (Chemical Oxygen Demand).

Koagulantti

Saostaa vedessä olevia epäpuhtauksia.

Liimat

Paperinvalmistuksessa käytettäviä apuaineita, joilla lisätään paperin lujuusominaisuuksia tai vähennetään sen vedenimukykyä.

LORIS (Kemira LORIS)

Satelliittiohjattu täsmälannoitusjärjestelmä (Local Resource Information System).

Metyleeniurea

Hidasvaikutteinen typpilannoite.

Mikrokiteinen TiO₂

Erittäin pienikiteinen titaanioksididi, joka on läpinäkyvä käyttökohteessa ja suoja UV-säteiltä.

Monokalsiumfosfaatti (MCP)

Rehuraaka-aine, jota valmistetaan kalkkikivestä ja puhtaasta fosforihaposta.

Muurahaishappo

Valmistetaan hiilimonoksidista (synteesikaasu) ja metanolista. Käytetään lähinnä rehunsäilöntäaineissa sekä tekstiili-, kumi- ja lääke-teollisuudessa.

Natriumperkarbonaatti

Pesuaineiden raaka-aine, jota valmistetaan soodasta vetyperoksidin avulla. Ks. ECOX.

NK-lannoite

Typpeä ja kaliumia sisältävä lannoite.

NPK-lannoite

Typpeä, fosforia ja kaliumia sisältävä seoslannoite, johon voidaan lisätä myös hivenaineita.

Orgaanis-mineraalinen lannoite

Koostuu sekä eloperäisestä aineksesta (esim. turpeesta) että epäorgaanisista suoloista.

Peittaushappo

Metallien pinnoituksessa käytettävä happoliuos.

Peretikkahappo

Reaktiivinen happikemikaali, jota käytetään ympäristömyötisessä sellun valkaisuissa.

PK-lannoite

Fosforia ja kaliumia sisältävä lannoite.

Plastisoli

Katoissa käytetyn ohutlevyn maalipinnoite.

Polyalumiinikloridi

Saostuskemikaali, jonka avulla puhdistetaan juoma- ja jätevedettä.

POP

Persistent Organic Pollutant. Pysyvä orgaaninen ympäristölle haitallinen aine.

ProGips

Tuotenimi. Rakennusteollisuuden raaka-ainekipsi.

Prosessikemikaalit

Pääasiassa prosessiteollisuudelle myytäviä tuotteita kuten typpihappoa, ammoniakkaa ja teknistä ureaa.

Responsible Care (RC)

Kemianteollisuuden omaehtoinen, maailmanlaajuinen ympäristö- ja turvallisuusohjelma.

Retentio

Paperinvalmistuksessa kuitujen liittäminen toisiinsa erikoiskemikaalien avulla.

Rikkidioksidi

Lähinnä metsäteollisuuden käyttämä teollisuuskaasu, jota valmistetaan esim. polttamalla alkuainerikkiä tai ottamalla talteen prosessikaasusta. Myös happamoitumista aiheuttava päästö poltettaessa rikkipitoisia polttoaineita.

Rikkihappo

Laajakäyttöinen peruskemikaali, jota valmistetaan rikkidioksidikaasusta. Raakakaasu saadaan esim. metallien tai malmien pasutuksesta tai polttamalla alkuainerikkiä.

Rutiilimalmi

Titaanioksidipigmentin raaka-aine, joka sisältää runsaasti titaanioksidia.

Seoslannoite

Lannoite, joka sisältää useita kasveille välttämättömiä alkuaineita.

Stabilointi

Pysyvään olomuotoon saattaminen. Esim. ongelmajätteen yhdistekostumusta voidaan muuttaa kemiallisesti tai alentaa jätteen vesiliukoisuutta erilaisilla käsittelytekniikoilla.

Teollisuusmaalit

Pintakäsittelyaineet (maalit ja pinnoitteet) teollisuuden käyttöön.

TiO₂

Titaanioksididi.

Titaanioksidipigmentti

Valkoinen väriaine. Tärkeä maalin, paperin, muovin ja painovärin raaka-aine. Valmistetaan monimutkaisessa prosessissa titaanioksidia sisältävistä malmeista ja kuonasta rikkihapon ja lukuisten apukemikaalien avulla.

Titaanikemikaali

Titaanioksididiin pohjautuvia erikoistuotteita, joita käytetään mm. ilmanpuhdistuskatalyyteissa, värillisissä pigmenteissä ja elektroniikkateollisuudessa.

Typen oksidit

Lähinnä typpimonoksidi (NO) ja typpidioksidi (NO₂). Typpikaasuja, joita muodostuu päästöinä poltossa ja esim. typpihapon valmistuksessa. Aiheuttavat happamoitumista ja heikentävät ilman laatua.

Typpi (N)

Kasvien kasvamiselle välttämättömin alkuaine.

Typpihappo

Ammoniakista katalyyttisesti polttamalla valmistettu peruskemikaali. Lannoitteiden typpi-raaka-aine.

Urea

Yksiravinteinen, runsaasti typpeä sisältävä lannoite, jota valmistetaan ammoniakista ja hiilidioksidista. Käytetään myös liimahartsseissa.

UV-kovettava tuote

Ultraviolettisäteilyllä kovettava lakka tai maali-teollisuudelle.

Verifiointi

Todentaminen, totuudenmukaisuuden ulkopuolinen varmentaminen.

Vesikemikaali

Juoma- ja jäteveden puhdistuksessa käytettävä kemikaali.

Vetyperoksidi (H₂O₂)

Reaktiivinen happikemikaali, jota käytetään erityisesti sellun ympäristömyötisessä valkaisuissa, desinfiointiaineena ja ympäristösoveluksissa. Raaka-aineet vety ja ilmassa oleva happi.

VIC-yhdisteet

(Volatile Inorganic Compounds) Haihtuvat epäorgaaniset yhdisteet, esim. ammoniakki, kloori ja fluori, joita muodostuu päästöinä lähinnä epäorgaanisesta perusteollisuudesta.

VOC

(Volatile Organic Compounds) Haihtuvat orgaaniset yhdisteet. Lähinnä liuotteita, jotka voivat normaalioloissa haihtua ilmakehään vaikuttaen mm. otsonin syntyyn.

Ympäristönhallintajärjestelmä

Yrityksen säännöllinen, kirjallisesti kuvattu tapa toimia ympäristöasioissa. Tärkeimpiä osia ympäristöpolitiikan laatiminen, tavoitteiden asettaminen ja mittaaminen sekä auditointi.

Ympäristökemikaali

Ympäristönsuojelutarkoituksiin käytettävä kemikaali. Esim. jäteveden puhdistamiseen käytettävät kemikaalit.

Ympäristöliiketoiminta

Ympäristönsuojeluun käytettävien tai siihen läheisesti liittyvien tuotteiden ja palvelujen myynti.

Ympäristöraportti

Yrityksen julkinen, sisällöltään vapaamuotoinen selostus toimintaan liittyvistä ympäristökysymyksistä. Julkaistaan erillisenä tai osana vuosikertomusta ja halutuin määrävälein.

Ympäristötekniikka

Ympäristönsuojelutarkoituksiin käytettävät laitteet.

Ympäristötilinpäätös

Yrityksen vuosittain antama selostus toiminnan aiheuttamista päästöistä, ympäristövaikutuksista, kustannuksista, lainsäädännön noudattamisesta ym. tärkeimmistä ympäristökysymyksistä. Liittyy yhä läheisemmin taloudelliseen tilinpäätökseen.

Konserniyhtiöt

1.1.2003

■ = tuotanto
▲ = markkinointi
● = holding
⊙ = palvelu

Yhtiö	Konsernin omistus-osuus %	Sijainti	
Kemira Oyj		Suomi, Helsinki	
Chemicals			
Kemira Chemicals Oy	100	Suomi, Helsinki	■
Kemira Chemicals Holding Oy	100	Suomi, Helsinki	●
Kemira Kemi AB	100	Ruotsi, Helsingborg	■
Kemira Chimie S.A.	100	Ranska, Lauterbourg	■
Kemira Chemicals AS	100	Norja, Gamle Fredrikstad	■
Kemwater Cristal S.A.	95	Romania, Bukarest	■
Alchim S.R.L.	95	Romania, Tulcea	■
Kemwater Chimbis S.A.	58	Romania, Bistrita	■
Scandinavian Silver Eel AB	100	Ruotsi, Helsingborg	■
Aliada Quimica S.A.	100	Espanja, Barcelona	●
Kemira Ibérica S.A.	100	Espanja, Barcelona	■
Kemira Ibérica Internacional S.L.	100	Espanja, Barcelona	●
Aliada Quimica de Portugal Lda.	74	Portugali, Estarreja	■
Kemira Chimica S.p.A.	100	Italia, Ossona	■
Kemifloc a.s.	51	Tsekinmaa, Prerov	■
Kemifloc Slovakia S.r.o.	51	Slovakia, Sol	▲
Kemwater Närke AB	92	Ruotsi, Kumla	■
Kemira Miljø A/S	100	Tanska, Esbjerg	■
Kempol Sp. z o.o.	51	Puola, Police	■
Kemira Kopparverket KB	100	Ruotsi, Helsingborg	⊙
Ahlbo Kemi AB	100	Ruotsi, Helsingborg	●
Kemwater Brasil S.A.	51	Brasilia, São Paulo	■
Kemwater de México, S.A. de C.V.	51	Meksiko, Tlaxcala	■
Kemwater ProChemie s.r.o.	60	Tsekinmaa, Bakov nad Jizerou	■
Kemwater Dipar	51	Turkki, Izmir	■
Environmental Chemicals Inc.			
Alulfluor AB	50	Ruotsi, Helsingborg	■
Kemira Fine Chemicals Oy	100	Suomi, Kokkola	■
Kemira Chemicals (UK) Ltd	100	Iso-Britannia, Harrogate	▲
Kemira Chemie GmbH	100	Saksa, Alzenau	■
Kemira Paper Chemicals Oy	100	Suomi, Helsinki	■
Kemira Chemie Ges.mmbH	100	Itävalta, Krems	■
PCS Paper Chemicals Systems Vertriebges.mBH	100	Itävalta, Krems	▲
Kemira-Swiecie Sp. z o.o.	65	Puola, Swiecie	■
ZAO NovoKemira	47	Venäjä, Novodvisk	■
Kemira Cell Sp. z o.o.	55	Puola, Ostroleka	■
Kemira Kimya Sanayi ve Ticaret A.S.	51	Turkki, Istanbul	■
Kemira Chem Holding B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	●
Kemira Chemicals B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	■
Kemira Kemax B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	●

Yhtiö	Konsernin omistus-osuus %	Sijainti	
Kemira Chemicals S.A./N.V.	100	Belgia, Wavre	▲
Kemira Chemicals Korea Corporation	100	Etelä-Korea, Ulsan	■
Kemira Chemicals Canada Inc.	100	Kanada, Maitland	■
Kemira Chemicals U.S. Inc.	100	Yhdysvallat, Philadelphia, PA	▲
Kemira Paper Chemicals Inc.	100	Yhdysvallat, Savannah	▲
Kemira Specialty Chemicals Inc.	100	Yhdysvallat, Kennesaw, GA	●
Kemira Chemicals, Inc.	100	Yhdysvallat, Kennesaw, GA	■
Kemira Paper Chemicals Canada Inc.	100	Kanada, St. Catharines, Ont.	■
AS Kemivesi	50	Viro, Tallinna	■
Kemwater (Thailand) Ltd	49	Thaimaa, Bangkok	■
Kemwater Services Oy	51	Suomi, Helsinki	⊙
Kemira Chemicals Brasil Ltda	100	Brasilia, Telemâco Borba	■
Kemira-Ube Ltd	50	Japani, Tokio	■
Kemwater (Yixing) Co., Ltd	89	Kiina, Yixing City	■
Kemira Chemicals (Shanghai) Co. Ltd.	100	Kiina, Shanghai	▲
Kemira Pigments Oy	100	Suomi, Pori	■
Kemira Pigments Kereskedelmi KFT	100	Unkari, Budapest	▲
Kemira Pigments S.A.	100	Belgia, Wavre	▲
Kemira Pigments Asia Pacific Pte. Ltd.	100	Singapore, Singapore	▲
Kemira Pigments Latin America Comercial Ltda.	100	Chile, Santiago	▲
Paints and Coatings			
Tikkurila Oy	100	Suomi, Vantaa	⊙
Tikkurila Paints Oy	100	Suomi, Vantaa	■
Tikkurila Coatings AB ¹⁾	100	Ruotsi, Spånga	▲
AS Vivacolor	100	Viro, Tallinna	■
UAB Vivacolor	100	Liettua, Vilna	▲
ZAO Finncolor	100	Venäjä, Pietari	■
OOO Kraski Tikkurila	100	Venäjä, Moskova	■
Tikkurila Festék KFT	100	Unkari, Budapest	▲
Imagica Ltd	100	Iso-Britannia, Uxbridge	▲
SIA Vivacolor	100	Latvia, Riika	■
Tikkurila Coatings Sp. z o.o ¹⁾	100	Puola, Sczcecin	■
Imagica S.r.l.	100	Italia, Modena	■
Tikkurila Coatings Oy	100	Suomi, Vantaa	■
Tikkurila Coatings B.V.	100	Hollanti, Dordrecht	■
Tikkurila Coatings (Ireland) Ltd	100	Irlanti, Cork	▲
Tikkurila Coatings Ltd	100	Iso-Britannia, Bury	■
AS Tikkurila Coatings	100	Viro, Tallinna	▲
Tikkurila Coatings KFT	100	Unkari, Budapest	▲
ZAO Tikkurila Coatings	100	Venäjä, Pietari	▲

Yhtiö	Konsernin omistus-osuus %	Sijainti	
SIA Tikkurila Coatings	100	Latvia, Riika	▲
Tikkurila Services Oy	100	Suomi, Vantaa	•
Alcro-Beckers AB	100	Ruotsi, Tukholma	■
Alcro-Beckers Norge A/S	100	Norja, Oslo	▲
Alcro-Beckers Poland Sp. z o.o	100	Puola, Varsova	•
Alcro-Beckers Danmark A/S	100	Tanska, Kööpenhamina	▲
TBD S.A.	100	Puola, Debica	■
Nokian Laatumaalit Oy	100	Suomi, Nokia	■
Pigrol Farben GmbH	100	Saksa, Ansbach	■
Holmbergs Färg i Skövde AB	91	Ruotsi, Skövde	▲
Färghuset i Bollnäs AB	91	Ruotsi, Bollnäs	▲
Tapetlagret Öbergs Färghus i Västerås AB	91	Ruotsi, Västerås	▲
Gemptus AB	91	Ruotsi, Västerås	•
Färgmästaren J E Englund AB	91	Ruotsi, Eskilstuna	▲
Hässleholms Färg & Miljö AB	91	Ruotsi, Hässleholm	▲
RF Golventreprenader AB	91	Ruotsi, Västerås	▲
Runes Färger AB	91	Ruotsi, Västerås	▲
Färg AB Gamol	91	Ruotsi, Uddevalla	▲
Färghuset i Malmö AB	100	Ruotsi, Malmö	▲
Färgservice i Malmö AB	91	Ruotsi, Malmö	▲
Färghuset i Kristinehamn AB	91	Ruotsi, Kristinehamn	▲
Billdals Färghus AB	91	Ruotsi, Göteborg	▲
Golv & Färghuset	91	Ruotsi, Göteborg	▲
Peter Alvefelt AB			
Alcro Parti AB	50	Ruotsi, Tukholma	▲
Agro			
Kemira Agro Oy	100	Suomi, Helsinki	■
Kemira Agro Holdings Ltd	100	Iso-Britannia, Ince	●
Kemira Agro U.K. Ltd	100	Iso-Britannia, Ince	■
Kemira Ltd	100	Iso-Britannia, Ince	■
Kemira Ireland Ltd	100	Irlanti, Dublin	▲
Kemira S.A./N.V.	100	Belgia, Wavre	■
Battaille S.A.	100	Belgia, Basècles	■
Engrais Battaille S.A.	100	Ranska, Fresnes s/ Escaut	■
Kemira Engrais S.A.	100	Ranska, Ribécourt	▲
S.G.A. S.A.	100	Belgia, Wavre	▲
Kemira Agro Holding B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	●
Kemira Agro Rozenburg B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	■
Kemira Agro Pernis B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	■
Kemira Danmark Holding A/S	100	Tanska, Fredericia	●
Kemira Danmark A/S	100	Tanska, Fredericia	■
Kemira B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	●
Kencica Speciaal meststoffen B.V.	100	Hollanti, Maastricht	▲
Kemira Deutschland GmbH	100	Saksa, Hannover	▲
Kemira Specialty Crop Care B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	▲

Yhtiö	Konsernin omistus-osuus %	Sijainti	
Comercial de Fertilizantes	100	Espanja, Madrid	▲
Liquidos S.A.			
Kemira Phosphates Oy	100	Suomi, Helsinki	■
Kemira Phosphates (Pty) Limited	74	Etelä-Afrikka, Durban	▲
KK Animal Nutrition (Pty) Ltd	87	Etelä-Afrikka, Unbogintwini	▲
Viljavuuspalvelu Oy	80	Suomi, Mikkeli	•
Verdera Oy	80	Suomi, Helsinki	■
SIA Kemira Agro Latvija	100	Latvia, Riika	▲
ZAO Kemira Agro	100	Venäjä, Moskova	▲
OOO Mineralresurs	100	Venäjä, Moskova	●
Kemira Agro Poland Sp. z o.o.	100	Puola, Gdynia	▲
Kemira Sdn. Bhd.	100	Malesia, Kuala Lumpur	▲
Kemira Agro Hungary Ltd Co.	100	Unkari, Hódmezővásárhely	▲
Kemira Chemicals Hungaria KFT	100	Unkari, Budapest	▲
AS Kemira Agro Eesti	100	Viro, Tallinna	▲
UAB Kemira Agro Vilnius	100	Liettua, Vilna	▲
UAB Kemira-Lifosa	51	Liettua, Kedainiai	■
AB Gustoniu zemes ukio chemija	47	Liettua, Panevezio raj.	▲
UAB Movere	80	Liettua, Kedainiai	•
AS Fertimix	100	Viro, Tallinna	■
Biolchim S.p.A.	50	Italia, Bologna	■
Muut			
Kemira Metalkat Oy	100	Suomi, Laukaa	■
Metpela Oy	100	Suomi, Laitila	■
Convertitori Catalitici	100	Italia, Genova	■
Europa S.r.l.			
Kemira Katalysatoren GmbH	100	Saksa, Wiesbaden	▲
Metalkat Romania S.A.	90	Romania, Craiova	▲
Metalkat U.S. Inc	100	Yhdysvallat, South Chicago Heights	●
Universal Kat, Plc	60	Yhdysvallat, South Chicago Heights	■
Multirange B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	•
Kemira Pigments Holding B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	●
Kemira Services Holland B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	•
Kemira International Finance B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	•
Kemira Finance B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	•
Kemira Engineering Oy ²⁾	100	Suomi, Helsinki	•
Kemira Trading Oy	100	Suomi, Helsinki	▲
Spruce Vakuutus Oy	100	Suomi, Helsinki	•

¹⁾ Tikkurila Coatings Oy:n ja Tikkurila Paints Oy:n tasaosuuksin omistama.

²⁾ Kemira Chemicals Oy:n, Kemira Pigments Oy:n sekä Kemira Agro Oy:n tasaosuuksin omistama.

Luettelosta puuttuvat ne yhtiöt, joilla ei ollut toimintaa vuonna 2002.

Kemira-konserni
Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 8611
Faksi 010 862 1119
www.kemira.com

**Pulp & Paper
Chemicals**
Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 211
Faksi 010 862 1694
<http://ppc.kemira.com>

Kemwater
Industrigatan 83
Box 902
SE-251 09 Helsingborg
Sverige
Puh. +46 42 171 000
Faksi +46 42 130 570
<http://kw.kemira.com>

Paints and Coatings
Kuninkaalantie 1
PL 53
01301 Vantaa
Puh. 09 857 721
Faksi 09 8577 6900
www.tikkurila.fi
www.alcro-beckers.com

**Industrial
Chemicals**
Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 211
Faksi 010 862 1124
<http://ic.kemira.com>

Kemira GrowHow
Mechelininkatu 1 a
PL 900
00181 Helsinki
Puh. 010 215 111
Faksi 010 215 2126
www.kemira-growhow.com

Design: Incognito Oy
Kuvitus: Eeva-Majja Manninen
Valokuvat: Pentti Hokkanen
Paino: Sävypaino

Hallituksen toimintakertomus	2
Osakkeet ja osakkeenomistajat	8
Tunnusluvut	11
Konsernitilinpäätös	14
Yrityksen perustiedot ja tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	19
Konsernin liitetiedot	21
Emoyhtiön tilinpäätös ja liitetiedot	40
Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä	45
Tilintarkastuskertomus	46
Hallintoneuvoston lausunto	46
Tuloskehitys neljännesvuosittain	47

Hallituksen toimintakertomus

Huolimatta vuoden 2002 hidastuneesta talouskasvusta Kemira-konsernin sellu- ja paperi- sekä vesikemikaalit ja maali-liiketoiminta pystyivät parantamaan operatiivista tulostaan, sellu- ja paperi-kemikaalit viime vuoden helmikuun alussa toteutuneen yritysoston ansiosta. Matalasuhdanteen vaikutus näkyi erityisesti teollisuuskemikaalien titaanidioksidipigmenteissä ja eläkesäätiöiden sijoitusten alhaisena tuottona, mikä lisäsi eläkekustannuksia.

Agron irrottaminen ei onnistunut. Sen toiminnan kehittämistä jatketaan itsenäisenä yksikkönä osana Kemira-konsernia. Agrossa tehtiin merkittäviä kertaluonteisia omaisuuden arvonalennuksia.

Konsernin liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 6 % ja oli 2 612 milj. euroa (2 454 milj.). Liikevoitto oli 45 milj. euroa (144 milj.) eli 2 % liikevaihdosta (6 %). Osuudet osakkuusyhtiöiden tuloista olivat yhteensä 5,5 milj. euroa voittoa. Konsernin liiketappio loka-joulukuussa oli 60 milj. euroa (voittoa 17 milj.). Viimeistä neljänneistä rasittivat Agroon kohdistuvat ylimääräiset arvonalennuskirjaukset yhteensä 78 milj. euroa, joilla ei ollut vaikutusta konsernin rahavirtaan. Koko vuoden liikevoitto sisältää muita jäljempänä mainittuja kertaluonteisia liiketoimintajärjestelyihin liittyviä kuluja yhteensä 11 milj. euroa. Lisäksi liikevoittoa rasittivat konsernin suomalaisten eläkesäätiöiden edelleen kasvaneet kannatusmaksut sijoitustuottojen jäädessä markkinatilanteen vuoksi heikoksi. Viimeisellä neljänneksellä markkinat elpyivät jonkin verran, joten tilanne parani siitä, mitä kolmannen neljänneksen katsauksessa ennakoitiin. Koko vuoden kannatusmaksut olivat 43 milj. euroa eli noin 6,5 milj. enemmän kuin edellisenä vuonna.

Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta laski 16 milj. euroon edellisvuoden 113 milj. eurosta. Ilman Agroon kohdistuvaa kertaluonteista kuluja se oli 94 milj. euroa. Tulos verojen

jälkeen oli 8,2 milj. euroa (70 milj.). Tulos per osake oli 0,07 euroa (0,58) ja ilman arvonalennusta se oli 0,61 euroa. Konsernin liikevaihdosta noin 82 % syntyi Suomen ulkopuolella.

Oman pääoman tuotto oli 1 % (6 %). Rahavirran tuotto sijoitetulle pääomalle oli 15 % (7 %).

Rahavirta investointien ja omaisuuden myyntitulojen jälkeen oli 67 milj. euroa (-146 milj.). Liiketoiminnan rahavirta per osake oli 2,45 euroa (1,03).

Oma pääoma per osake oli 8,94 euroa (9,35) ja velkaantuneisuus 72 % (61 %).

Vaikka nettotulos lähinnä kertaluonteisten kirjauksien takia jäikin viime vuodelta heikoksi, konsernin rahavirta oli erittäin vahva ja hallitus uskoo liiketoiminta-alueiden jatkossa kehittyvän myönteisesti. Tältä pohjalta hallitus ehdottaa vuodelta 2002 jaettavan osingon pitämistä ennallaan 0,30 euroa/osake eli yhteensä jaettaisiin 35,5 milj. euroa.

Liiketoiminta-alueiden kehittäminen

Helmikuussa 2002 vahvistetun strategiansa mukaisesti Kemira nopeuttaa kasvuaan yhtiön keskeisillä liike-toiminta-alueilla. Sellu- ja paperikemikaaleissa sekä vedenpuhdistuskemikaaleissa yhtiö pyrkii maailman kolmen johtavan yrityksen joukkoon pääasiassa yritysjärjestelyin. Maailmalla tavoitteena on kasvaa johtavien eurooppalaisten yritysten joukkoon painopisteenä Itämeren ympäristö. Teollisuuskemikaaliliiketoimintaa kehitetään nykyisistä lähinnä orgaaniseen kasvuun perustuva lähtökohdista.

Kemira Agron osalta on selvitetty laajasti mahdollisuuksia irrottaa koko liiketoiminta konsernista.

Työn alla on ollut useita eri vaihtoehtoja alkaen Agron liiketoiminnan myynnistä sen eriyttämiseen teollisen partnerin kanssa tai ilman sitäkin. Nykyisessä markkinatilanteessa, kun Agron suhdannevaiheen arvioidaan olevan vuonna 2003 heikoimmillaan,

ei irrottaminen ole onnistunut osakasarvoa lisäävällä tavalla. Koska samanaikaisesti Agron markkinoilla on nähtävissä myönteisiä tekijöitä, jotka toteutuessaan kääntävät kehityksen nousuun, hallitus on päättänyt lopettaa aktiiviset toimenpiteet Agron irrottamiseksi Kemira-konsernista. Toiminnan painopiste siirretään Agron kilpailukyvyyn kehittämiseen itsenäisenä yksikkönä entisestään samalla vahvistaen sen omaa identiteettiä.

Chemicals

Chemicals-liikevaihto oli viimeisellä neljänneksellä 274 milj. euroa (221 milj.). Koko vuoden liikevaihto oli 1 058 milj. euroa eli kasvua edellisvuodesta oli 17 %. Kaikki strategiset liiketoimintayksiköt jatkoivat kasvuaan, selvimmin yritysoston tukemana Pulp & Paper Chemicals, mutta myös Kemwater. Neljänneksen vuosineljänneksen liikevoitto oli 26 milj. euroa (24 milj.). Koko vuoden liikevoitto oli 75 milj. euroa (91 milj.) eli 7 % liikevaihdosta. Edellä mainitut eläkesäätiöiden kannatusmaksut olivat 6,5 milj. euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Tulosta rasittivat lisäksi Oulun muurahaishappotehtaan ja Porin titaanidioksiditehtaan laajennustöiden vaatimat seisokit ja alkuvuoden lakot sekä edellisvuotta alempi titaanidioksidin hinta.

Pulp & Paper Chemicals. Yhdeksi konsernin strategisista kasvualueista nimetyn Pulp & Paper Chemicals-yksikön myynti kasvoi 41 %.

Kasvu on ollut voimakkainta paperiteollisuuden erikoiskemikaaleissa Kemiran hankittua helmikuussa amerikkalaisen Vinings Industries Inc:n. Kauppa teki Kemirasta merkittävän paperi- ja sellukemikaalitoimittajan myös maailmanlaajuisesti. Sen myötä Kemira on kasvanut vahvasta eurooppalaisesta yhdeksi merkittävimmistä metsäteollisuutta maailmanlaajuisesti palvelevista erikoiskemikaalitoimittajista. Kauppahinta oli 138 milj. dollaria.

Toisaalta paperi- ja selluteollisuuden tuotantomäärät ovat edelleen olleet matalalla tasolla mikä on vaikuttanut kemikaalien kulutukseen.

Valkaisukemikaalien kannattavuus jäi tavoitteista lähinnä alhaisen hintatason vuoksi. Erikoiskemikaalit ovat suhdanteesta huolimatta edenneet suunnitellusti. Rikkikemikaalien myynti ja tulos ovat alentuneet ennakoidun markkinatilanteen mukaan.

Pulp & Paper Chemicals -yksikön liikevoitto ylitti edellisvuotisen tason.

Kemira investoi 5 milj. euroa Siilinjärven pigmenttitehtaan laajennukseen ja uusi kalsiumsulfaattipigmentin tuotantolinja nostaa tehtaan kokonaiskapasiteetin 100 000 tonniin. Linja käynnistyy vuoden 2003 lopussa. Kalsiumsulfaattipigmentin valmistusteknologia on Kemiran kehittämä, ja tuote on ainoa laatuaan maailmassa. Mineraalipigmenttien osuus papereiden päällystyksessä ja täyteaineena lisääntyy jatkuvasti paperien jalostusasteen noustessa. Erikoiskemikaalituotannon uusi yksikkö otettiin käyttöön Brasiliassa.

Kemiran tavoitteena on kasvaa lähivuosina yhdeksi maailman johtavista sellu- ja paperikemikaalien toimittajista.

Kemwater. Vedenpuhdistuskemikaaleja tuottavan Kemwater-yksikön liikevaihto nousi 7 %. Liikevoitto oli lähes edellisen vuoden tasolla. Tavoitteena on jatkaa kasvua ja vahvistaa markkina-asemaa pääosin nykyisillä markkinoilla. Tämä kehitys oli voimakkainta Keski- ja Etelä-Euroopassa, jossa vedenpuhdistus on lisääntymässä. Kemiran ruotsalainen tytäryhtiö Kemira Kemi AB ja Anox AB ovat päättäneet perustaa Akvab-nimisen yhteisyrityksen kehittämään ja markkinoimaan kemiallis-biologisia vedenpuhdistuksen kokonaisratkaisuja. Kemiran osuus Akvabista on 60 % ja Anoxin 40 %.

Vuoden 2002 alussa allekirjoitettiin venäläisen Pigment Corporationin

kanssa sopimus, jolla Kemira ostaa sen vesikemikaaliliiketoiminnan. Ostos arvioidaan toteutuvan lähiaikoina. Toisessa vaiheessa suunnitellaan rakennettavan uusi vesikemikaalien tuotantolinja Pietariin. Kaupan ja investoinnin yhteenlaskettu arvo on noin 10 milj. euroa. Pietarin vedenpuhdistus on Kemiralle merkittävä kehitysaskel ja sopimus vahvistaa Kemiran asemaa Euroopan suurimpana saostuskemikaalien toimittajana.

Industrial Chemicals -liiketoimintayksikön liikevaihto kasvoi 1 % edellisvuoden tasosta. Liikevoitto jäi selvästi alemmaksi titaanidioksidipigmentin alhaisen hintatason vuoksi.

Pigments-yksikön myyntimäärät olivat 3 % edellisvuotista korkeammat, sen sijaan hinnat olivat keskimäärin 10 % alemmat kuin vuosi sitten. Titaanidioksidipigmentin markkinoilla suhdannepohja saavutettiin kesällä, jolloin tuotteiden hinnat lähtivät nousuun. Vuoden lopussa hinnat olivat edellisen vuoden lopun tasolla. Porin tuotantoyksikössä oli elo-syyskuussa laaja seisokki, joka liittyi kapasiteetin laajennusinvestoinnin loppuvaiheeseen. Lisäkapasiteetti valmistui vuoden lopulla ja se antaa mahdollisuuden lisätä myyntiä noin 20 milj. eurolla. Yksikön kannattavuus kärsi myös tuotantovaikeuksista ja alkuvuoden lakoista.

Kalsiumkloridiliiketoiminta on ollut vakaata ja tuotannon käyntiaste korkea. Tuotteista on ollut ajoittain pulaa ja hintataso oli hieman edellisvuotista korkeampi.

Muurahaishappoliiketoiminnassa tehtaiden käyntiasteet ovat niinikään olleet korkeat ja muurahaishaposta ja sen johdannaisista on pulaa markkinoilla. Hintataso oli hieman edellisvuotta parempi. Ouluun valmistui useita kuukausia suunniteltua aiemmin uusi muurahaishapon tuotantolinja vuoden lopussa. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 17 milj. euroa. Laitoksen kapasiteetti nousi 60 000 tonnista 80 000 tonniin vuodessa. Lisäys nosti Kemiran

selkeästi maailman toiseksi suurimaksi muurahaishapon tuottajaksi.

Pesuaineiden raaka-aineena käytettävän natriumperkarnaatin viime vuonna valmistunut laajennus on ollut täydessä käynnissä, myyntimäärät ovat nousseet ja yksikön kannattavuus on edellisvuotista parempi.

Helmikuussa 2003 oli Porin titaanidioksiditehtaan tulipalo, joka ei aiheutanut henkilövahinkoja, mutta vaurioitti tehtaan kattorakenteita. Lyhyen katkoksen jälkeen 2/3 tehtaan tuotannosta saatiin käyntiin, ja tavarantoimitukset asiakkaille jatkuivat häiriöttä. Vakuutukset kattavat kiinteistövahingot ja tuotannon keskeytyksestä aiheutuneet taloudelliset menetykset pääosin.

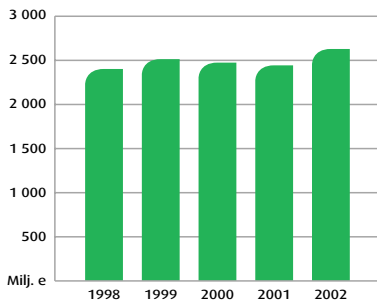
Kemira Fine Chemicalsin myynti kasvoi selvästi edellisestä vuodesta ja kannattavuus parani.

Paints and Coatings

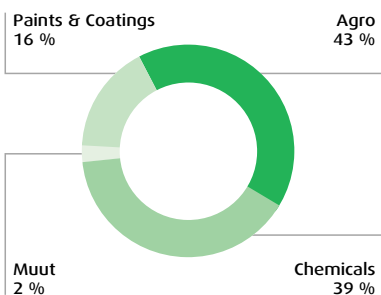
Maaliliiketoiminta jatkoi vakaata kehitystä myös vuoden loppupuolella, joka liiketoiminnan sesonkivuoteen mukaisesti on vuoden hiljaisinta aikaa. Viimeisellä neljänneksellä liikevaihto oli 85 milj. euroa (83 milj.). Koko vuoden liikevaihto oli 450 milj. euroa (445 milj.). Viimeisen neljänneksen liiketappio oli 9,7 milj. euroa (9,1 milj.) ja koko vuoden liikevoitto oli 25 milj. euroa (17 milj.) eli 6 % liikevaihdosta (4 %). Tikkurilan ja vuoden 2001 alussa ostetun Alcro-Beckersin liiketoimintojen yhdistämisestä syntyvät säästöt alkoivat näkyä tuloksessa. Toiminnan tehostamiseen liittyvistä toimenpiteistä aiheutui kertomusvuodelle noin 7 milj. euron kertaaluonteinen kustannus, joka rasitti pääosin viimeisen neljänneksen tulosta.

Kauppa- ja rakennusmaaleja valmistavan Tikkurila Decon liikevaihto kasvoi 3 %. Kasvu on jatkunut vahvana Baltiassa ja Venäjällä. Liikevoittoa rasittivat kertaaluonteiset kulut, jotka liittyivät Benetton-liiketoiminnan lopettamiseen, Alcro-Beckersin jakeluketjussa Ruotsissa tehtyihin muutoksiin ja Suomessa lopetetun tehdasyksikön myyntiin.

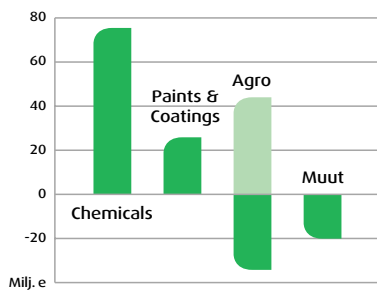
Liikevaihto

Liikevaihto toimialoittain

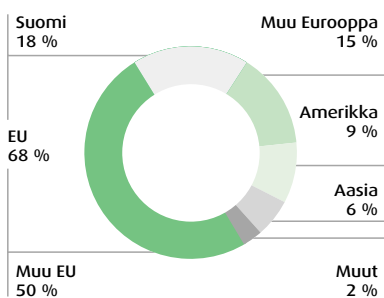

Liikevoitto toimialoittain

■ Liikevoitto ilman arvonlennustappiota (78 milj. e).

Liikevaihto maantieteellisesti

Teollisuusmaaleja valmistavan Tikkurila Coatingsin liikevaihto laski 3 %, kun teollisuuden ja maatalouden investoinnit ovat heikkojen talousnäkymien vuoksi pysyneet vähäisinä. Myynnin kasvu Itä-Euroopan markkinoilla ei riittänyt kompensoimaan laskua Isossa-Britanniassa ja Hollannissa. Hollannin tehtaan lopettamis päätös sekä Isossa-Britanniassa toiminnan uudelleenjärjestelyn kertakulut alensivat liikevoittoa, mutta toisaalta muutokset tuottavat tulosta.

Lokakuun lopulla ostettiin Akzo Nobel Coatingsin nestemäisten metalliteollisuusmaalien liiketoiminta Pohjoismaissa. Kyseisen liiketoiminnan myynti oli 17 milj. euroa vuonna 2001. Kauppa vahvistaa merkittävästi Kemiran teollisuusmaalliliiketoiminnan asemaa Pohjoismaissa ja Itämeren alueella.

Agro

Lannoitteita, eläinrehuja ja prosessikemikaaleja tuottavan Agron liikevaihto viimeisellä neljänneksellä oli 294 milj. euroa (312 milj.) ja koko vuonna 1 165 milj. euroa (1 158 milj.). Edellisen vuoden poikkeuksellisten sääolosuhteiden aiheuttamien ennätyskellisen pienten myyntimäärien jälkeen lannoitteiden myyntimäärät kasvoivat viime vuonna 9 %. Viimeisellä neljänneksellä myyntimäärät kasvoivat 7 % edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Vuoden loppua kohti lannoitteiden varastot laskivat takaisin tavanomaiselle tasolle.

Liiketappio oli 34,4 milj. euroa (voittoa 49 milj.). Viimeisen neljänneksen liiketappio oli 74,2 milj. euroa (voittoa 9 milj.) mukaan lukien 78 milj. euroa kertaluonteisia, tytär- ja osakkuusyhtiöihin liittyviä arvonlennustappioita, joilla ei ollut vaikutusta konsernin rahavirtaan. Muista rakennejärjestelyistä aiheutuneita kertaluonteisia kuluja kirjattiin lisäksi 4,3 milj. euroa (1,8 milj.). Agron operatiivinen liikevoitto oli samalla tasolla kuin vuonna 2001.

Euroopan lannoitemarkkinoilla kysyntä ei ole elpynyt ennustetulla tavalla vuoden 2001 poikkeuksellisten olosuhteiden jälkeen. Erikoislannoitteisiin keskittyvän yksikön liikevaihto kasvoi selvästi viime vuodesta. NPK-lannoitteiden myyntimäärä nousi 10 %. Erityisen voimakkaasti kasvoivat toimitukset Baltian ja itäisen Keski-Euroopan sekä Euroopan ulkopuolisilla markkinoilla. Lannoitteiden hinnat olivat noin 5 % edellisvuotta alempia. Hintojen laskua kompensoi osittain raaka-aineena käytettävän ammoniakkin alhainen hinta sekä toiminnan kehittämissuunnitelmien ansiosta laskeneet kiinteät kustannukset. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eräiä oli edellisvuotta parempi.

Vuoden aikana saatettiin loppuun automaatiotason nostoon tähdännyt investointi Uudessakaupungissa. Espanjassa hankittiin erikoislannoitteisiin keskittyvän myyntiyhtiö Coferlisa SA:n koko osakekanta. Yhtiö oli aikaisemmin yhteisyritys paikallisen kumppanin kanssa.

Typpilannoitteita valmistavan yksikön liikevaihto jäi 13 % edellisen vuoden alapuolelle, vaikka lannoitteiden toimitusmäärät nousivatkin 8 %. Hintataso heikkeni selvästi ja oli syyskauden alkaessa keskimäärin 10 % edellisen vuoden alapuolella, joskin tyypilannoitteiden hintataso alkoi vahvistua uudestaan vuoden lopulla. Liikevoitto oli selvästi heikompi kuin edellisenä vuonna.

Hollannissa vuoden 2000 lopulla suljetun typpihapotehtaan siirto Belgian Tertreen saatiin päätökseen. Siirtoinvestoinnilla parannettiin typpihapotehtaan tehokkuutta. Hollannissa myytiin osa vuoden 2000 lopulla suljetun lannoitetehtaan laitteistoista ja varastotiloista. Jäljellä olevien osien myyntiä koskevia neuvotteluja jatketaan.

Rehufosfaattiliiketoiminta on kehittynyt suotuisasti sekä liikevaihdon että kannattavuuden suhteen. Yksikön

liikevoitto parani. Liiketoimintaa vahvistettiin rakentamalla reuhappoa valmistava 40 000 tonnin tehdas Ruotsiin Helsingborgiin. Laitos käynnistyi vuoden toisella puoliskolla. Tuotteella uskotaan olevan hyvät kasvumahdollisuudet mm. eläinrehuissa käytettyjen antibioottien käyttörajoitusten laajentuessa edelleen. Jordaniassa yhteisyrityksenä rakenteilla oleva kaliumnitraattia ja rehuosfaatteja valmistava tehdas otetaan käyttöön vuoden 2003 alkupuolella.

Lokakuun puolivälissä ostettiin Etelä-Afrikasta Kynoch Feeds -niminen yhtiö, joka toimittaa korkealaatuisia rehuosfaatteja ja muita tuotteita eläinten ruokintaan. Kynoch Feedsin liikevaihto on 45 milj. dollaria ja henkilökunnan määrä 233. Yritystoston ja Jordanian uuden tehtaan avulla Agro vahvistaa merkittävästi asemiaan erityisesti Lähi-idässä ja Aasiassa, jossa markkinat kasvavat.

Biologisiin kasvinsuojeluaineisiin liittyvää liiketoimintaa varten perustettiin uusi yhtiö, Verdera Oy. Verdera kehittää, valmistaa ja markkinoi biologisia kasvinsuojeluaineita, ja sen palveluksessa on 17 henkeä. Perustamisen jälkeen myytiin 20 prosentin osuus osakekannasta BioFund Management Oy:n hallinnoimalle rahastolle. Liiketoimintaan etsitään myös uusia liiketoimintakumppaneita. Verderan liikevaihto on 1,7 milj. euroa, ja se on alallaan Pohjoismaiden suurin. Omistusosuus maatilatalouden sähköistä palvelukanavaa tuottavasta Farmit Website Oy:stä lisättiin 50 %:iin.

Agron tytäryhtiön, herkkusienia kasvattavan ja markkinoivan Mykora Oy:n osakkeet myytiin toimintaa jatkavalle kotimaiselle yrittäjälle. Mykora liikevaihto oli viime vuonna noin 7 milj. euroa ja henkilöstön määrä 60. Hollannissa lopetettiin Rozenburgissa sijaitsevan tappiollisen nestelannoite-tehtaan toiminta.

Prosessikemikaalien myynti ja kannattavuus säilyi hyvänä.

Muut

Pakokaasukatalysaattoreita valmistavan Kemira Metalkatin liikevaihto laski 13 % ja oli 34 milj. euroa. Liiketappio oli 2,4 milj. euroa, kun se edellisenä vuonna oli 2,7 milj. euroa.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat yritysostot mukaanlukien 243 milj. euroa (298 milj.) eli 9 % liikevaihdosta. Käyttöomaisuuden poistot olivat 176 milj. euroa. Käyttöomaisuuden ja tytäryhtiöiden myynnit olivat 21 milj. euroa (27 milj.). Konsernin ympäristönsuojeluinvestoinnit olivat noin 12 milj. euroa (14 milj.).

Tutkimukseen ja kehitykseen konserni käytti noin 46 milj. euroa, joka on noin 2 % liikevaihdosta. Luku ei sisällä investointeja.

Ympäristönsuojelu ja riskienhallinta

Ympäristönsuojelu on oleellinen osa konsernin toimintaa. Yhtiö julkaisee vuosittain ympäristöraportin.

Toiminnan turvallisuuden ja tehtaiden häiriöttömän toiminnan varmistamiseen kiinnitetään konsernissa jatkuvasti erityistä huomiota. Toimintoja arvioidaan sekä sisäisten että ulkopuolisten asiantuntijoiden toimesta. Vuoden aikana tässä yhteydessä tarkastettiin 13 suurinta tuotannollista toimipaikkaa.

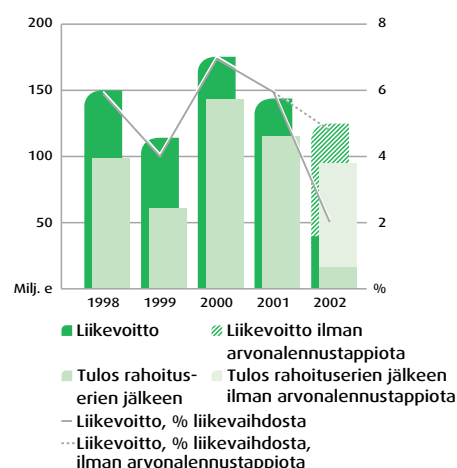
Rahoitus

Konsernin rahoitustilanne säilyi vakaana. Korollinen nettovelka oli vuoden 2002 lopussa 768 milj. euroa (686 milj.). Pääsyy kasvuun oli Vinings Chemicals Inc:in osto.

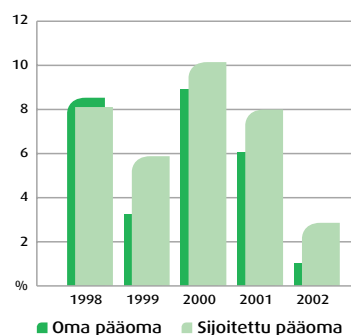
Vuoden aikana otettiin yksi uusi pitkäaikainen 75 milj. euron laina ja lyhytaikaisten lainojen määrä pieneni 39 milj. euroa.

Rahavirta ennen rahoitusta oli 67 milj. euroa (-146 milj.). Konsernin omavaraisuusaste oli 43 % vuoden lopussa (46 %). Velkaantuneisuus

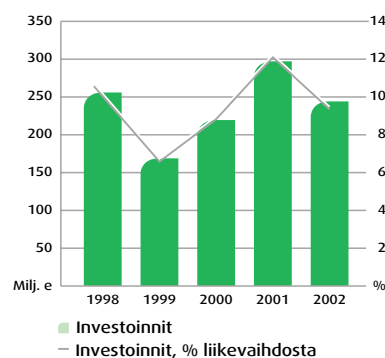
Liikevoitto ja tulos

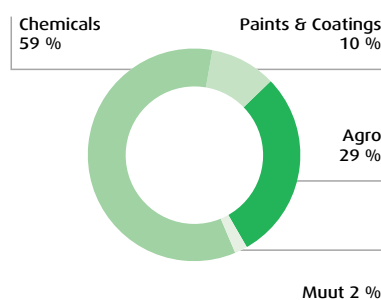
Pääoman tuotto

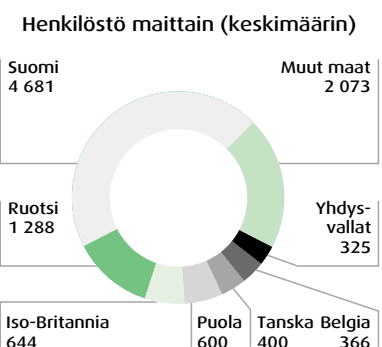
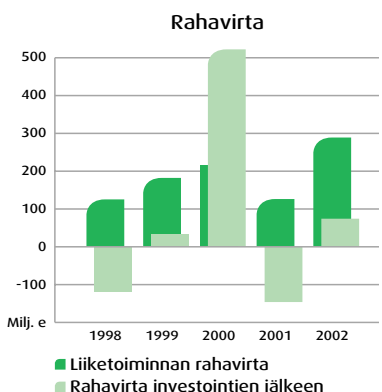
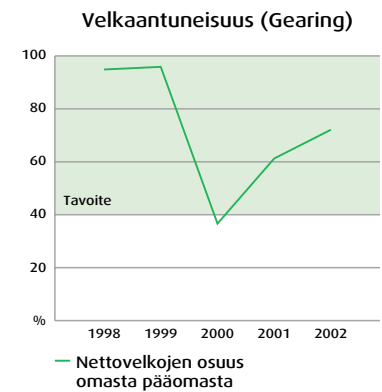
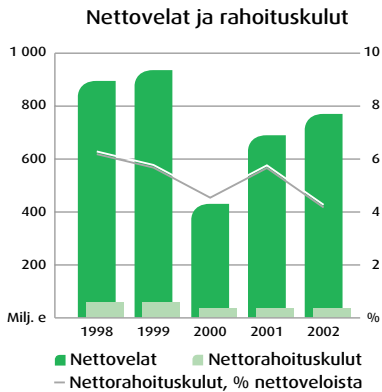

Investoinnit

Investoinnit toimialoittain

(nettovelkojen osuus omasta pääomasta) oli 72%. Vuoden lopussa likvidit varat olivat 81 milj. euroa ja käyttämättömät sovitut luotot noin 292 milj. euroa.

Nettorahoituskulut olivat 29,5 milj. euroa (31 milj. euroa). Kurssierot (netto) olivat 10 milj. euroa voittoa. Kiinteäkorkkoisten lainojen osuus konsernin korollisten lainojen kokonaissummasta oli vuoden lopussa noin 37 %. Eläkelainat on luokiteltu vaihtuvakorkkoisiksi. Poikkeuksellisen alhaisen korkotason takia korkosuojausinstrumenttien markkina-arvon muutos oli -9 milj. euroa.

Emoyhtiön tulos

Emoyhtiön liikevaihto koostuu vain energian myynnistä konserniyhtiöille ja ulkopuolisille Suomessa. Emoyhtiön liikevaihto oli 23 milj. euroa (21 milj.). Liiketappio oli 36,3 milj. euroa (tappio 14,8 milj.). Tappio kasvoi poikkeuksellisen suureksi, koska se sisältää Agron eriyttämiseen liittyvistä omaisuusjärjestelyistä syntyneen konsernin sisäisen tappion 22 milj. euroa. Emoyhtiö kantaa konsernin johdon ja hallinnon sekä osittain Espoon tutkimuskeskuksen kustannukset.

Emoyhtiön nettorahoitustuotot olivat 127 milj. euroa (11,6 milj.). Niihin sisältyy merkittäviä konsernin sisäisiä eriä: Tikkurila Oy:n osinko 172 milj. euroa ja sisäisten lainojen arvonlennus 56 milj. euroa. Tulos ennen veroja ja varausten muutoksia oli 185 milj. euroa (109 milj.). Investoinnit olivat 17 milj. euroa, joka sisältää tytäryhtiöiden oman pääoman korotukset.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli keskimäärin 10 377 henkeä, 170 enemmän kuin edellisvuonna. Kokonaismäärästä keskimäärin 5 696 henkeä oli Suomen ulkopuolisten yhtiöiden palveluksessa.

Emoyhtiön palveluksessa oli keskimäärin 257 henkeä, 22 edellisvuotista enemmän.

Kemiran startegisten tavoitteiden saavuttamiseksi käynnistettiin organisaation kehittämisprojekti. Projektin tavoitteena oli toiminnan tehokkuuden parantaminen sekä organisaation kehittäminen vastaamaan konsernin liiketoimintojen kasvun ja muutosten vaatimuksiin.

Organisaation rakennemuutoksen kulmakivinä olivat uuden, aikaisempaa pienemmän konsernijohdon muodostaminen ja yhteisen palvelukeskuksen perustaminen. Konsernijohto keskittyi liiketoiminnan aktiiviseen strategiseen johtamiseen. Palvelukeskuksen perustaminen parantaa hallinto- ja tukitoimintojen tehokkuutta ja laatua sekä tuo konserniin kattavia mittakaavaetuja.

Suuri osa konsernin henkilöstöä on erilaisten, maittain vaihtelevien kannustuspalkkiojärjestelmien piirissä. Lisäksi käytössä on ylimmän johdon optiojärjestelmä.

Yhtiökokous päätti muuttaa yhtiöjärjestystä siten, että yhtiökokous valitsee yhtiön hallituksen ja sen puheenjohtajan, ja hallitus valitsee yhtiön toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa. Kertomusvuotena seuraavat henkilöt toimivat Kemira Oyj:n hallituksessa: Sten-Olof Hansén (puheenjohtaja), Niilo Pellonmaa (varapuheenjohtaja), Ritva Hainari, Eija Malmivirta, Anssi Soila ja Tauno Pihlava, viime mainittu 3.4.2002 saakka, jolloin yhtiökokous valitsi hänen tilalleen Matti Packalénin. Muut jäsenet valittiin uudelleen yhtiökokouksesta alkavaksi toimikaudeksi seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka. Hallituksen jäsenistä kukaan ei ole konsernin palveluksessa.

Omistus

Suomen valtion omistusosuus 31.12.2002 oli 56,2 %. Ulkomaiset institutionaaliset sijoittajat omistivat

4,6 % ja suomalaiset instituutiot ja rahastot 29,1 % osakkeista. Yksityisten sijoittajien osuus oli 6,7 % koko osakemäärästä.

Yhtiökokous päätti valtuuttaa hallituksen ostamaan markkinoilta yhtiön omia osakkeita siten, että yhtiöllä voi olla omia osakkeita hallussaan enintään 5 % yhtiön koko osakemäärästä eli 6 118 000 kpl. Osakkeita voidaan kuitenkin hankkia enintään 1 928 000 kpl, koska yhtiöllä on jo aiemmin hankittuja omia osakkeita hallussaan 4 190 000 kpl. Yhtiökokous myös valtuutti hallituksen luovuttamaan yhtiön hallussa oston jälkeen olevia osakkeita edelleen sekä myymään niitä Helsingin Arvo-paperipörssin välityksellä. Niitä voidaan myös käyttää osana henkilöstörahas- toille maksettavia voittopalkkioita ja henkilöstön palkkioita (mikäli sellaisia päätetään ottaa käyttöön) tai maksu- välineenä yrityskaupoissa. Valtuutuksen kohteena on enintään 6 118 000 kpl yhtiölle hankittua omaa osaketta. Valtuutus on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksen päätöksestä eikä sitä toistaiseksi ole käytetty.

Muutokset konsernirakenteessa

Vuoden aikana perustettiin, ostettiin ja myytiin useita yhtiöitä tai osakkuuksia. Merkittävät muutokset on käsitelty toimialojen kohdalla.

Vuoden 2003 näkymät

Pulp & Paper Chemicals. Yksikön markkinanäkymiin vaikuttaa sellu- ja

paperiteollisuuden yhä heikkona jatkuva kysyntä, joka on seurausta yleisestä suhdannetilanteesta erityisesti USA:ssa. Matalasuhdanteen ennakoidaan edelleen jatkuvan. Amerikkalaisen Vingin sin osto on lujittanut merkittävästi Kemiran asemia sellu- ja paperikemian maailmanmarkkinoilla: yhtiön maantieteellinen läsnäolo on voimistunut ja myös tuote- ja palveluvalikoima laajentunut. Yksikön liikevoiton uskotaan paranevan.

Kemwater. Yksikön liiketoiminnan odotetaan myös kehittyvän suotuisasti ja tälläkin sektorilla ollaan valmiita kasvamaan yritysostoin. Liikevoiton arvioidaan säilyvän hyvällä tasolla.

Industrial Chemicals. Yksikössä näkymät ovat hyvät. Uutta kapasiteettia eri tuotteille on valmistunut, mikä luo pohjaa myyntimäärien ja tuloksen kasvulle. Useiden tuotteiden hintataso on kehittynyt myönteisesti ja markkina- tilanne on hyvä. Titaanidioksidi- pigmentit ovat liikevaihdoltaan yksikön selvästi suurin tuote, joten niiden hintatason koheneminen näkyy yksikön liikevoitossa, jonka uskotaan paranevan.

Paints and Coatings. Maalien kysyntä näyttää kohtuullisen hyvältä eikä yleisen talouden hidastumisen odoteta vaikuttavan siihen merkittävästi. Maalien kysynnän voimakkaan kasvun uskotaan jatkuvan erityisesti Venäjällä ja Baltian maissa. Ruotsalaisen Alcro-Beckersin ja Tikkurilan maaliliiketoimintojen yhdistämisestä syntyvät synergiaedut parantavat edelleen tänä

vuonna maaliliiketoiminnan tulosta. Tämä yhdessä lähimarkkinoiden edelleen kasvavan kysynnän kanssa on perusta sille, että maalialalta odotetaan parannusta liikevoittoon.

Agro. Pidemmällä aikavälillä Euroopan lannoiteteollisuuden rakenne- muutoksen uskotaan jatkuvan eräiden tuottajien ajaututtua taloudellisiin vaikeuksiin. Maailman viljavarastot ovat poikkeuksellisen alhaisella tasolla, mikä on jo nostanut viljan hintoja ja on tyypillisesti aiemmin näkynyt myös lannoitteiden hintojen nousuna. Lähiajan näkymiin luo edelleen epävarmuutta energian ja kuljetusten kohonnut hinta. Lannoitesesongin hinnat ovat toistaiseksi olleet viimevuotista alempia ja samalla keskeisen raaka-aineen maakaasun hinta on noussut. Agron koko vuoden operatiivisen liikevoiton odotetaan jäävän jonkin verran viimevuotista alemmaksi.

Kemira-konserni. Vaikka maailman- talouden vaikeudet näyttävät jatkuvan tänä vuonna, Kemira-konsernin operatiivisen liikevoiton arvioidaan olevan parempi kuin vuonna 2002. Useita laajennusinvestointeja otettiin käyttöön viime vuoden loppupuolella ja titaanidioksidipigmentin suhdannevaihe on paranemassa.

Osakekurssien kehitys vaikuttaa konsernin eläkekustannuksiin, koska suomalaisten eläkesäätiöiden sijoitusomaisuuteen sisältyy noteerattuja osakkeita noin 100 milj. euroa. Rahoituskustannusten ennakoidaan olevan lähellä viimevuotista tasoa.

Vuonna 2003 konsernin rakennetta muutetaan siten, että Chemicals-liiketoiminta-alueen asemesta siihen kuuluneet liiketoimintayksiköt raportoidaan erikseen. Tämä tarkoittaa, että raportoitavat yksiköt jatkossa ovat sellu- ja paperikemikaalit, vesikemikaalit, teollisuuskemikaalit, maalit ja uuden nimen saanut GrowHow-yksikkö (entinen Agro).

TULOS JA HENKILÖSTÖ TOIMIALOITTAIN 2002	Liikevaihto	Liikevoitto	Henkilöstö keskimäärin
Milj. e			
Chemicals	1 058	75	4 254
Paints and Coatings	450	25	2 505
Agro	1 165	-34	3 041
Muut	36	-20	577
Toimialojen välinen liikevaihto	-97	-	-
Yhteensä	2 612	46	10 377

Kaikki tässä katsauksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet ja äänioikeus

Kemira Oyj:n osakkeiden lukumäärä on 122 360 000. Jokaisella osakkeella on yksi ääni yhtiökokouksessa. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön osakepääoma voi olla 217 - 850 milj. euroa. Osakepääomaa voidaan muuttaa ilman yhtiöjärjestyksen muutosta näiden rajojen sisällä. Tällä hetkellä Kemira Oyj:n osakepääoma on 217 milj. euroa. Kemira Oyj:n osakkeet on rekisteröity arvo-osuusrekisteriin.

Osingonjakopolitiikka

Kemiran tavoitteena on jakaa osinkoa 30 - 50 % operatiivisesta nettotuloksesta. Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2002 maksetaan osinkoa 0,30 euroa osakkeelta eli 35,5 milj. euroa, joka vastaa 41 %:n osingonmaksua nettotuloksesta ilman kertaluonteisia eriä ja 429 %:n osingonmaksua tuloksesta. Jos suomalainen verokanta otetaan huomioon, se vastaa 0,42 euron verollista osinkoa.

Osingonjaon täsmäytyspäivä on 11.4.2003 ja maksupäivä 23.4.2003.

Osakepääoman korotus

Kemira Oyj:n hallituksella ei ole tällä hetkellä valtuuksia korottaa yhtiön osakepääomaa.

Omien osakkeiden osto

Yhtiökokous päätti 3.4.2001 valtuuttaa yhtiön hallituksen hankkimaan enintään 6 118 000 kpl yhtiön omia osakkeita markkinoilta. Valtuutus oli voimassa yhden vuoden yhtiökokouksen päivämäärästä. Valtuutuksen perusteella ostettuja osakkeita oli vuoden 2002 yhtiökokoukseen mennessä hankittu 4 190 000 kpl. Yhtiökokous päätti 3.4.2002 hankkimisvaltuuden jatkamisesta edellä mainittuun 6 118 000 kappaleeseen saakka. Lisäksi vuoden 2002 yhtiökokous päätti hankittujen osakkeiden luovutusvaltuuden jatkamisesta sekä laajentamisesta siten, että osakkeita voidaan myydä Helsingin

Arvopaperipörssin välityksellä. Vuoden 2002 yhtiökokouksen jälkeen yhtiö ei ole ostanut eikä myynyt omia osakkeitaan.

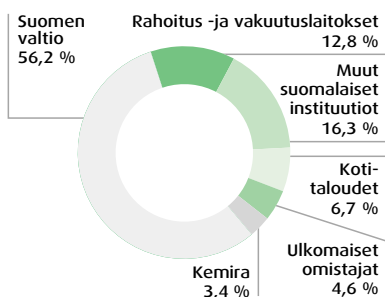
Sisäpiiriläiset

Kemira-konsernissa noudatetaan Helsingin Pörssin 28.10.1999 antamia sisäpiirisääntöjä.

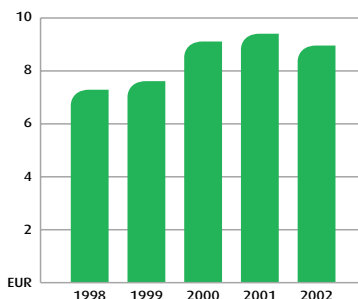
Listaus ja kaupankäynti

Kemira Oyj:n osakkeet on listattu Helsingin Arvopaperipörssissä 10.11.1994 alkaen. Helsingin lisäksi osakkeella käydään kauppaa Lontoon Arvopaperipörssin SEAQ-kaupankäyntijärjestelmässä. Kemira on mukana myös Yhdysvalloissa PORTAL-järjestelmässä. Yhdysvalloissa Kemiran osakkeet on laskettu liikkeelle 144A-säännöksen perusteella, jolloin kaupankäynti on luvallista vain tämän säännöksen sallimille instituutioille. Yhdysvalloissa Kemiran osakkeilla voidaan käydä kauppaa myös ADS-osakkeiden muodossa. Yksi ADS-osake vastaa kahta Kemiran osaketta.

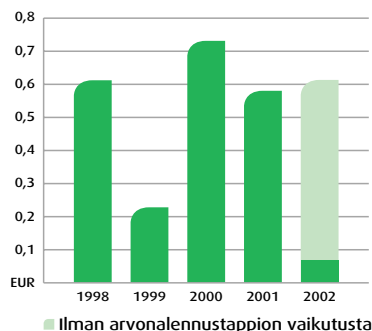
Omistusjakauma 31.12.2002

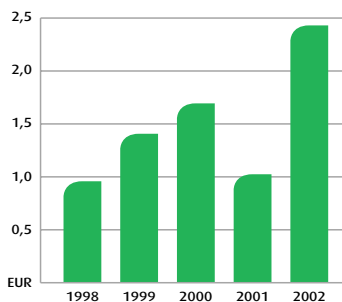
Oma pääoma/osake

Tulos/osake

Rahavirta/osake

Hinta ja volyyymi

Kemiran osakkeen kurssi heikentyi vuoden 2002 aikana Helsingin Arvo-paperipörssissä 1,2 %, kun HEX-indeksi heikentyi 34,4 %. Osakkeen ylin hinta oli 8,50 euroa ja alin 5,75 euroa. Vuoden lopussa osakkeen hinta oli 6,59 euroa. Osakkeen vuoden 2002 verotusarvo on 4,58 euroa. Osakkeen vaihto oli Helsingin Arvopaperipörssissä yhteensä 24 605 629 kpl ja euromääräinen vaihto 178 milj. euroa. Osakkeen kannan markkina-arvo vuoden 2002 lopussa oli 779 milj. euroa.

Johdon optiolaina, optio-oikeudet ja osakkeenomistus

Kemira Oyj:n yhtiökokous päätti 3.4.2001 uudesta optio-ohjelmasta. Kemira Oyj:n tai sen tytäryhtiöiden palveluksessa oleville yhtiöiden johtoon kuuluville henkilöille annetaan oikeus optioihin, joihin liittyy oikeus merkitä Kemira Oyj:n osakkeita enintään 2 850 000 kappaletta

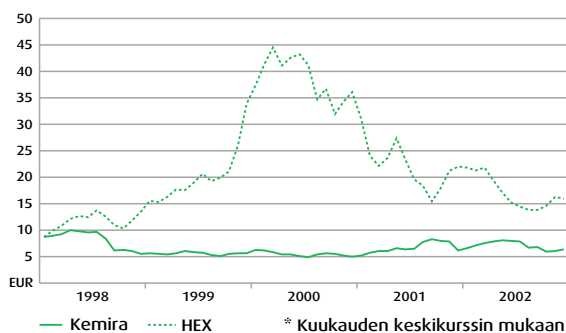
2.5.2004 – 31.5.2007. Ehtona optioiden merkintäajan alkamiselle on, että Kemira Oyj -konsernin osakekohtainen tulos rahoituserien jälkeen ennen veroja ja satunnaiseriä tilivuosilta 2001 – 2003 on vähintään Kemira-konsernin osakekohtainen tulos rahoituserien jälkeen ennen veroja ja satunnaiseriä tilivuosilta 1998 - 2000 lisätynä 5 %:lla eli 2,48 euroa ja että Kemira Oyj:n osakekurssi on kehittynyt vertailuindeksiä paremmin optioehtoissa kuvatulla tavalla. Mainittu konsernin osakekohtainen tulos rahoituserien jälkeen ennen veroja ja satunnaiseriä tilivuosilta 2001 - 2002 oli 1,73 euroa.

Merkintahinta on Kemira Oyj:n osakkeen vuoden 2003 kaupankäynnillä painotettu keskiparssi alennettuna kaksinkertaisesti sillä prosenttiluvulla, jolla Kemira Oyj:n osakekurssin kehitystä kuvaava indeksi ylittää edellä mainitun vertailuindeksin, ja alennettuna lisäksi 31.12.2003 jälkeen maksettavien osinkojen määrällä. Merkintä-

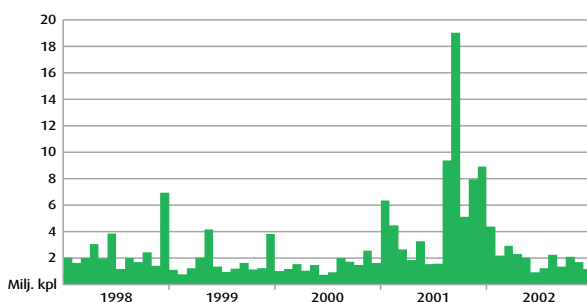
hinta on kuitenkin vähintään Kemira Oyj:n osakkeen kaupankäynnillä painotettu keskiparssi tammikuussa 2001 vähennettynä 31.1.2001 jälkeen jaettavien osinkojen määrällä. Yhtiön osakkeiden lukumäärä voi optiomerkintöjen seurauksena nousta enintään 2 850 000 osakkeella ja osakepääoma yhtä monella osakkeen vasta-arvolla. Optioiden piiriin kuuluu noin 80 henkilöä.

Yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet sekä toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen omistivat vuoden lopussa 44 380 kpl Kemira Oyj:n osakkeita. Tämä on 0,04 % yhtiön osakkeista ja äänivallasta. Kemira Oyj:n toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella oli vuoden lopussa 270 000 kpl vuoden 2001 optiolainaan liittyviä osakeoptioita.

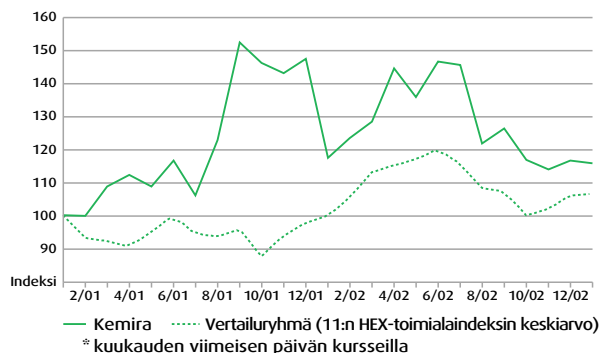
Osakkeen kurssikehitys 1998 – 2002 *

Osakkeen vaihto Helsingin pörssissä 1998 – 2002

Kurssikehitys vertailuryhmän suhteen*

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakassuuruustilasto 31.12.2002

Osakkeiden lukumäärä	Osakkeenomistajien lukumäärä	% osakkeenomistajista	Osakkeet kpl	% osakkeista ja äänistä
1 - 50	1 091	8,51	41 043	0,03
51 - 100	1 109	8,65	89 905	0,07
101 - 500	5 769	44,98	1 578 790	1,29
501 - 1 000	2 593	20,21	2 015 604	1,65
1 001 - 5 000	1 877	14,63	3 674 057	3,00
5 001 - 10 000	156	1,22	1 147 814	0,94
10 001 - 50 000	144	1,12	3 198 793	2,62
50 001 - 100 000	31	0,24	2 463 368	2,01
100 001 - 500 000	40	0,31	9 178 835	7,50
500 001 - 1000 000	9	0,07	6 111 560	5,00
Yli 1000 000	8	0,06	87 970 342	71,89
Yhteensä	12 827	100,00	117 470 111	
Hallintarekisterit			4 889 889	4,00
Kaikki yhteensä			122 360 000	100,00

20 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2002

Omistaja	Osakkeiden lukumäärä 1000 kpl	% osakkeista ja äänistä
1. Suomen valtio	68 754	56,19
2. Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo	4 458	3,64
3. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	3 219	2,63
4. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2 328	1,90
5. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	2 104	1,72
6. IF Vahinkovakuutusyhtiö Oy	1 738	1,42
7. Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	1 180	0,97
8. Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola	950	0,78
9. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	893	0,73
10. Valtion Eläkerahasto	750	0,61
11. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	620	0,51
12. Kirkon keskusrahasto	603	0,49
13. LEL Työeläkekassa	603	0,49
14. Sijoitusrahasto Conventum Finland Value	600	0,49
15. Eläkesäätiö Neliapila s.r.	577	0,47
16. Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	515	0,42
17. Kuntien eläkevakuutus	500	0,41
18. Turun ja Kaarinan Seurakuntayhtymä	406	0,33
19. OP-Delta Sijoitusrahasto	400	0,33
20. Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	397	0,33
Kemira Oyj	4 190	3,42
Hallintarekisteröidyt	4 890	4,00
Muut yhteensä	21 685	17,72
Kaikki yhteensä	122 360	100,00

Tunnuslukujen laskentakaavat

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

Tulos / osake (EPS)

Tulos ennen satunnaiseriä +/- vähemmistön osuus
– tilikauden verot

Keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Tulos / osake ennen arvonalennusta

Tilikauden tulos + arvonalennus - arvonalennuksen verot

Keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Liiketoiminnan rahavirta

Rahavirta liiketoiminnasta, liikepääoman muutoksen
jälkeen ennen investointeja

Liiketoiminnan rahavirta / osake

Liiketoiminnan rahavirta

Keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Osinko / osake

Tilikaudelta jaettu osinko

Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa

Osinkosuhte

Osakekohtainen osinko x 100

Osakekohtainen tulos

Efekttiivinen osinkotuotto / osake

Osinko per osake x 100

Pörssikurssi 31.12.

Oma pääoma / osake

Oma pääoma vuoden lopussa

Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa

Osakkeen hinta keskimäärin

Osakkeen vaihto e vuodessa

Osakkeen vaihto kpl vuodessa

Osakkeen hinta vuoden lopussa

Viimeisen kaupankäyntipäivän mukainen osakkeen
kaupankäyntimäärillä painotettu keskipörssi

Hinta / tulos per osake (P/E)

Osakkeen hinta vuoden lopussa

Tulos per osake (EPS)

Hinta / oma pääoma per osake

Osakkeen hinta vuoden lopussa

Oma pääoma per osake

Hinta / rahavirta per osake

Osakkeen hinta vuoden lopussa

Operatiivinen rahavirta per osake

Osakkeiden vaihdon kehitys

Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärän
suhteellinen osuus keskimääräisestä osakemäärästä

TALOUDELLISET TUNNUSLUVUT

Nettovelat

Korollinen vieras pääoma – rahat ja pankkisaamiset
– rahoitusarvopaperit

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma + vähemmistön osuus x 100

Taseen loppusumma – saadut ennakot

Velkaantuneisuus (gearing), %

Nettovelat x 100

Oma pääoma + vähemmistön osuus

Korkokate

Liikevoitto + poistot

Nettorahoituskulut

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti (ROI)

Tulos ennen satunnaiseriä + korkokulut ja muut
rahoituskulut x 100

Taseen loppusumma – korottomat velat

(keskimäärin)

Oman pääoman tuottoprosentti (ROE)

Tulos ennen satunnaiseriä – tilikauden verot

+/- satunnaiserien verovaikutus x 100

Oma pääoma + vähemmistön osuus

(keskimäärin)

Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle (CFROI)

Liiketoiminnan rahavirta x 100

Taseen loppusumma – korottomat velat

(keskimäärin)

Konsernin tunnusluvut

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

Osakekohtaiset tunnusluvut	2002	2001	2000	1999	1998
Tulos / osake, e ^{1) 4) 5) 6)}	0,07	0,58	0,73	0,23	0,61
Tulos / osake ennen arvonalennusta, e	0,61	0,58	0,73	0,23	0,61
Liiketoiminnan rahavirta / osake, e	2,45	1,03	1,69	1,41	0,96
Osinko / osake, e ²⁾	0,30	0,30	0,30	0,23	0,29
Osinkosuhde ²⁾	428,6	51,7	18,2	100,0	47,2
Efektiivinen osinkotuotto / osake, % ²⁾	4,6	4,5	5,6	3,8	4,6
Oma pääoma / osake, e ¹⁾	8,94	9,35	9,08	7,57	7,27
Hinta / tulos per osake (P/E) ¹⁾	94,14	11,50	7,34	26,57	10,30
Hinta / oma pääoma per osake ¹⁾	0,74	0,71	0,59	0,81	0,90
Hinta / rahavirta per osake	2,69	6,48	3,17	4,33	6,50
Osingonjako, milj. e ²⁾	35,5	35,8	37,1	29,6	36,8

Osakkeen vaihto ja kaupankäynti

Osakkeen hinta, ylin e	8,50	8,75	6,80	6,90	10,60
Osakkeen hinta, alin e	5,75	5,30	4,92	5,20	5,21
Osakkeen hinta, keskimäärin e	7,22	7,36	5,67	5,85	8,06
Osakkeen hinta vuoden lopussa, e	6,59	6,67	5,36	6,11	6,24
Osakkeen vaihto (1000) kpl, Helsinki	24 606	72 176	17 366	20 703	30 277
Osuus osakekannasta, %	21	59	13	16	24
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, milj. e	779,0	795,1	663,0	780,9	803,6

Osakepääoman korotukset

Keskimääräinen osakemäärä (1000) ³⁾	118 171	121 075	126 623	128 318	128 800
Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa (1000) ³⁾	118 171	119 208	123 645	127 800	128 800
Osakeannit - osakkeiden lisäykset (1000)	-	-	-	-	-
Osakepääoma, milj. e	217,0	217,0	217,0	217,0	216,6
Osakeannit - osakepääoman lisäykset, milj. e	-	-	-	-	-

1) Laskentakäytännön muutos (IAS 12) pienensi vuoden 1998 veroja 14,0 milj. e.

2) Osinko vuodelta 2002 on hallituksen ehdotus osingoksi.

3) Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia osakkeita.

4) Tulos ennen lopetettujen liiketoimintojen kertaluonteisia eriä vuonna 2000.

5) Laimennettu tulos/osake on samansuuruinen.

6) Tulos / osake lopetettujen liiketoimintojen kertaluonteisten erien jälkeen oli vuonna 2000 1,64 e.

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

Tuloslaskelma ja kannattavuus	2002	2001	2000	1999	1998
Liikevaihto, milj. e	2 612	2 454	2 486	2 526	2 413
Ulkomaantoiminta, milj. e	2 155	1 967	2 024	2 073	1 916
Myynti Suomessa, %	18	20	19	18	21
Vienti Suomesta, %	23	23	24	20	19
Ulkomaantoiminta, %	59	57	57	62	61
Liikevoitto, milj. e	45	144	175	111	148
% liikevaihdosta	2	6	7	4	6
Rahoituskulut (netto), milj. e	30	31	31	52	51
% liikevaihdosta	1	1	1	2	2
Korkokate	8	10	11	6	6
Tulos ennen satunnaisia eriä, milj. e	16	113	144	59	97
% liikevaihdosta	1	5	6	2	4
Arvonlennustappio, milj. e	78	-	-	-	-
Kertaluonteiset erät lopetetuista liiketoiminnoista, milj. e	-	-	162	-	-
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta, milj. e	16	113	307	59	97
% liikevaihdosta	1	5	12	2	4
Tilikauden tulos, milj. e	8	70	208	30	79
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	3	8	10	6	8
Oman pääoman tuotto prosentti	1	6	9	3	8
Tutkimus- ja kehityskulut, milj. e	46	39	48	48	49
% liikevaihdosta	2	2	2	2	2

Rahavirta

Liiketoiminnan rahavirta, milj. e	290	125	214	181	123
Käyttöomaisuuden ja tytäryhtiöiden myynnit, milj. e	21	27	527	18	14
Investoinnit, milj. e	243	298	218	168	255
% liikevaihdosta	9	12	9	7	11
Rahavirta investointien jälkeen, milj. e	67	-146	523	31	-119
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle, %	15	7	11	9	7

Tase ja vakavaraisuus

Pysyvät vastaavat, milj. e	1 474	1 415	1 285	1 486	1 444
Oma pääoma, milj. e	1 056	1 115	1 122	968	936
Vieras pääoma, milj. e	1 418	1 318	1 268	1 620	1 504
Taseen loppusumma, milj. e	2 491	2 450	2 408	2 603	2 453
Nettovelat, milj. e	768	686	425	934	892
Omavaraisuusaste %	43	46	48	38	39
Velkaantuneisuus (gearing), %	72	61	37	95	94

Henkilökunta

Henkilökunta keskimäärin	10 377	10 207	9 644	10 743	10 785
josta Suomessa	4 681	4 871	4 908	5 090	5 155

Valuuttakurssit

Tärkeimmät valuuttakurssit (31.12.)

USD	1,04870	0,88130	0,93050	1,00460	1,16674
GBP	0,65050	0,60850	0,62410	0,62170	0,70547
SEK	9,15280	9,30120	8,83130	8,56250	9,48736
DKK	7,42880	7,43650	7,46310	7,43300	7,44892

Konsernin tuloslaskelma

	Viite	1.1. – 31.12.	
		2002 Milj. e	2001 Milj. e
Liikevaihto	1, 27	2 612,3	2 454,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	2, 27	5,5	0,4
Liiketoiminnan muut tuotot	3	13,2	30,7
Kulut	4, 5	-2 331,2	-2 180,9
Poistot	6, 27	-176,1	-160,5
Arvonlennus	7	-78,2	-
Liikevoitto	27	45,5	144,1
Rahoitustuotot ja -kulut	8	-29,5	-31,3
Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuutta		16,0	112,8
Välittömät verot	9	-5,3	-40,2
Vähemmistöosuus		-2,5	-2,2
Tilikauden voitto		8,2	70,4
Tulos / osake, e	10	0,07	0,58
Tulos / osake ennen arvonalennusta, e	10	0,61	0,58

Konsernin tase

	Viite	31.12.	
		2002 Milj. e	2001 Milj. e
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	11	221,2	158,7
Aineelliset hyödykkeet	12	1 072,0	1 078,6
Sijoitukset	13		
Osuudet osakkuusyrityksissä		58,2	74,4
Muut osakkeet ja osuudet		20,9	19,2
Laskennalliset verosaamiset	18	10,6	11,5
Muut sijoitukset		90,8	72,9
Sijoitukset yhteensä		180,5	178,0
Pysyvät vastaavat yhteensä		1 473,7	1 415,3
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	14	358,4	397,8
Saamiset	15		
Korolliset saamiset		7,8	15,1
Korottomat saamiset		570,5	551,9
Saamiset yhteensä		578,3	567,0
Rahoitusarvopaperit	21, 25	40,1	21,1
Rahat ja pankkisaamiset	21, 25	40,7	48,7
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		1 017,5	1 034,6
Vastaavaa yhteensä		2 491,2	2 449,9
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma		217,0	217,0
Ylikurssirahasto		252,5	252,5
Omat osakkeet		-28,2	-21,2
Arvonmuutosrahasto		0,6	-
Muut rahastot		3,2	2,8
Edellisten tilikausien voitto		603,0	593,6
Tilikauden voitto		8,2	70,4
Oma pääoma yhteensä		1 056,3	1 115,1
Vähemmistöosuus		16,4	16,6
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	17, 21	636,9	631,4
Laskennallinen verovelka	16, 18	41,8	54,1
Pakolliset varaukset	19	74,9	89,6
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		753,6	775,1
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	20	211,8	124,6
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		453,1	418,5
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		664,9	543,1
Vieras pääoma yhteensä		1 418,5	1 318,2
Vastattavaa yhteensä		2 491,2	2 449,9

Konsernin rahoituslaskelma

	2002 Milj. e	2001 Milj. e
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	45,5	144,1
Oikaisut liikevoittoon ¹⁾	81,0	-14,7
Poistot	176,1	160,5
Korkotuotot	8,9	11,8
Korkokulut	-48,2	-41,1
Saadut osingot	3,2	1,7
Muut rahoituserät	-1,2	2,9
Verot	-34,3	-40,5
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	231,0	224,7
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus	60,3	-23,4
Lyhytaikaiset liikesaamiset	31,7	-1,4
Korottomat lyhytaikaiset velat	-33,2	-74,8
Käyttöpääoman muutos yhteensä	58,8	-99,6
Liiketoiminnan rahavirta	289,8	125,1
Investointien rahavirta		
Ostetut konserniyhtiöt	-57,4	-106,5
Ostetut osakkuusyhtiöt	-1,6	-13,0
Muiden osakkeiden ostot	-0,8	-0,2
Muun käyttöomaisuuden ostot	-183,6	-178,4
Myydyt konserniyhtiöt	1,8	12,1
Myydyt osakkuusyhtiöt	0,1	1,5
Muiden osakkeiden myynnit	0,4	0,1
Muun käyttöomaisuuden myynnit	18,5	12,9
Investoinnit yhteensä	-222,6	-271,5
Rahavirta ennen rahoitusta	67,2	-146,4
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	158,5	-20,3
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys (+), lisäys (-)	-22,6	25,5
Lyhytaikaisen rahoituksen lisäys (+), vähennys (-)	-133,5	32,6
Maksetut osingot	-35,5	-36,7
Omat osakkeet	-7,0	-28,8
Muut	-16,1	-2,7
Rahoituksen rahavirta	-56,2	-30,4
Likvidien varojen lisäys / vähennys	11,0	-176,8
Likvidit varat 31.12.	80,9	69,9
Likvidit varat 1.1.	69,9	246,7
Likvidien varojen lisäys / vähennys	11,0	-176,8
1) Ei-kassaperusteiset erät liikevoitossa (esim. osakkuusyhtiöiden tulokset) sekä käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot.		
Likvidit varat 31.12.2002 valuuttakursseilla		
Likvidit varat 31.12.	80,9	68,1
Likvidit varat 1.1.	68,1	244,3
Likvidien varojen lisäys / vähennys	12,8	-176,2
Likvidien varojen muuntoerot	-1,8	-0,6
Likvidien varojen lisäys / vähennys	11,0	-176,8

Rahoituslaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseesta. Liiketoiminta-alueiden kassavirrat on esitetty toimialakohtaisten tietojen yhteydessä.

Rahoituslaskelman liitetiedot

	2002 Milj. e	2001 Milj. e
Konserniyhtiöiden hankinta		
Yhtiöiden hankintameno	60,2	108,9
Ostettujen yhtiöiden likvidit varat	-2,8	-2,4
Hankinnan rahavirta	57,4	106,5
Hankittu nettovarallisuus		
Nettokäyttöpääoma	21,5	28,0
Käyttöomaisuus	102,5	71,2
Korolliset saatavat poislukien likvidit varat	4,1	42,4
Korolliset velat	-114,0	-108,5
Vähemmistöosuus	0,0	-1,2
Hankinnan goodwill	43,3	74,6
Nettovarallisuus yhteensä	57,4	106,5
Yritysmyyntit		
Myyntien rahavirta	1,4	12,1
Myytyjen yhtiöiden likvidit varat	0,4	0,0
Yritysmyyntien rahavirta yhteensä	1,8	12,1
Myyty nettovarallisuus		
Nettokäyttöpääoma	0,4	0,6
Käyttöomaisuus	3,7	2,5
Korolliset saatavat poislukien likvidit varat	0,6	6,5
Korolliset velat	-	-6,7
Myyntivoitto/-tappio	-2,9	9,2
Nettovarallisuus yhteensä	1,8	12,1

Oman pääoman muutos

	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvon- korotus- ja muut rahastot	Kurssi- ja muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Omat osakkeet	Edellisten tilikausien voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2001	217,0	252,5	10,6	-11,7	-	-28,8	682,7	1 122,3
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	70,4	70,4
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-36,7	-36,7
Kurssi- ja muuntoerot	-	-	-	2,1	-	-	-	2,1
Suojattua hankintamenoa oikaisemaan siirretty määrä (equity hedging)	-	-	-	1,9	-	-	-	1,9
Omien osakkeiden osto	-	-	-	-	-	-28,8	-	-28,8
Omien osakkeiden mitätöinti	-	-	-	-	-	36,4	-36,4	-
Arvonkorotusten poistaminen taseesta	-	-	-5,9	-	-	-	-25,2	-31,1
Arvonkorotusten verojen poistaminen taseesta	-	-	-	-	-	-	9,0	9,0
Aikaisemmin kirjattujen verojen palautus (IAS 37)	-	-	-	-	-	-	5,9	5,9
Muut muutokset	-	-	-1,9	-	-	-	2,0	0,1
Oma pääoma 31.12.2001	217,0	252,5	2,8	-7,7	-	-21,2	671,7	1 115,1
Oma pääoma 1.1.2002	217,0	252,5	2,8	-7,7	-	-21,2	671,7	1 115,1
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	8,2	8,2
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-35,5	-35,5
Kurssi- ja muuntoerot	-	-	-	-34,7	-	-	-	-34,7
Suojattua hankintamenoa oikaisemaan siirretty määrä (equity hedging)	-	-	-	9,4	-	-	-	9,4
Rahavirran suojaus: omaan pääomaan merkitty määrä	-	-	-	-	0,6	-	-	0,6
Omien osakkeiden osto	-	-	-	-	-	-7,0	-	-7,0
Muut muutokset	-	-	0,4	-	-	-	-0,2	0,2
Oma pääoma 31.12.2002	217,0	252,5	3,2	-33,0	0,6	-28,2	644,2	1 056,3

Emoyhtiön osingonjakoa rajoittava konsernin vapaa oma pääoma oli 442,7 milj. e vuonna 2002 ja 511,7 milj. e vuonna 2001.

Luku saadaan kun konsernitaseen vapaasta pääomasta vähennetään omaan pääomaan siirretty osuus vapaaehtoisista varauksista.

Taseeseen ei ole aktivoitu tutkimus-, perustamis- ja kehittämismenoja, jotka vaikuttavat voitonjakoa rajoittavasti.

Omia osakkeita hankittiin 1.1. - 31.12.2002 yhteensä 1 037 000 kpl ja niiden suhteellinen osuus osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli 0,8 %. Osakkeiden keskihinta oli 6,74 euroa. Kemiralla oli 31.12.2002 omia osakkeita 4 190 000 kpl.

Niiden keskihinta oli 6,73 euroa ja osuus osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä 3,4 %.

Yrityksen perustiedot ja tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Kemira on kemian konserni, jonka liiketoiminta käsittää Chemicalsiin kuuluvat paperi- ja sellukemikaalit, vedenpuhdistuskemikaalit ja teollisuuskemikaalit, Paints and Coatingsiin kuuluvat maalit ja Agron liiketoiminnan. Näistä paperi- ja sellukemikaalit, vedenpuhdistuskemikaalit ja maalit ovat liiketoiminnan kasvualueita ja teollisuuskemikaalit sekä Agro -liiketoiminta painopistealueita. Tuotannossa on myös pakokaasukatalyysaattoreita.

Konsernin emoyritys on Kemira Oyj. Emoyrityksen kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Porkkalankatu 3, 00180 Helsinki.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Laskentaperiaatteet

Kemira-konsernin tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien lakien ja säännösten mukaan. Konsernin tuloslaskennan laskentaperiaatteet perustuvat kansainvälisiin laskentastandardeihin (International Accounting Standards) siinä määrin kuin niiden noudattaminen on ollut mahdollista Suomen tilinpäätöskäytännön puitteissa. Poikkeamia on syntynyt eläkekustannusten ja eräiden rahoitusinstrumenttien arvostusten osalta.

Konsernitiilinpäätöksen laadintamenetelmä

Konsernitiilinpäätös sisältää emoyhtiön lisäksi sen tytäryhtiöt. Emoyhtiöllä on näissä yhtiöissä omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kautta yli puolet äänivallasta tai muutoin määräysvalta. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa myyntihetken saakka ja vuoden aikana hankitut yhtiöt hankintahetkestä lähtien.

Kaikki konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat on eliminoitu. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöosakkeiden hankintahinnan ja tytäryhtiöiden hankintahetken netto-omaisuuden välinen erotus on osin kohdistettu niille tase-erille, joista sen on katsottu johtuvan. Ylittävä osa on esitetty konserniliikearvona. Konserniliikearvon poistoaika on aktiivan vaikutusaika, joka on enintään 20 vuotta. Jos negatiivinen liikearvo on johtunut hankintamenosta, johon ovat vaikuttaneet vastaisia tappioita ja kuluja koskevat odotukset, negatiivinen liikearvo on tuloutettu, kun nämä vastaiset tappiot ja kulut ovat syntyneet. Muuten sen tuloutusaika on ollut sama kuin hankitun yrityksen omaisuus-

erien keskimääräinen poisto-aika. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen.

Konsernin osakkuusyritykset ovat omistusyhteisyrittäjiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta (omistusosuus 20-50 %). Osakkuusyritykset on yhdistelty konsernitiilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuusyritysten tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetty tuloslaskelmassa omana eränään. Yhteisyritykset, joissa konsernilla on yhteinen määräysvalta toisten osapuolten kanssa, on yhdistelty konsernitiilinpäätökseen konsernin suhteellisen osuuden mukaan rivi riviltä. Muut yhtiöt (konsernin äänivalta vähemmän kuin 20 %) on esitetty taseessa hankintamenosta tai sitä mahdollisesti alaisemmasta käyvästä arvosta, ja niiltä saadut osingot on esitetty tuloslaskelmassa.

Ulkomaiset tytäryhtiöt

Konsernitiilinpäätöksissä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskimääräisiä kurssseja ja taseet tilinpäätöspäivän valuuttakurssseja käyttäen. Kurssiero, joka syntyy tuloslaskelman ja taseen kääntämisestä eri kurssseilla, kirjataan vapaaseen omaan pääomaan. Konserniliikearvo on merkitty tilinpäätökseen hankintahetken kurssia käyttäen.

Konsernin ulkomaisiin yksikköihin tehtyjä nettosijoituksia on suojattu kurssimuutoksilta konsernitasolla pitkäaikaisilla valuuttamääräisillä lainoilla sekä termiini- ja valuutanvaihtosopimuksilla. Tällaisten lainojen ja johdannaissopimusten kurssivoitot ja -tappiot on kohdistettu konsernitiilinpäätöksessä tytäryhtiöiden viimeisten vahvistettujen taseiden mukaisten omien pääomien muuntamisesta syntyneitä kurssieroja vastaan suojauslaskennan vaatimusten mukaisesti. Muut oman pääoman muuntoerot on esitetty oman pääoman lisäyksenä ja vähennyksenä.

Valuuttamääräiset erät ja valuuttaja korkojohdannaissopimukset

Konserniyhtiöt muuntavat omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset liiketapahtumat tapahtumapäivän kurssseja käyttäen kirjanpitovaluuttakseen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakurssseja. Normaaliin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina. Rahoitukseen ja konsernin kokonaisposition suojaamiseen liittyvät kurssierot esitetään

rahoituksen kurssieroissa.

Konsernin rahoitusosasto suojaa konsernin kokonaisvaluutta- ja korkopositiota. Suojaustapahtumien tulosvaikutukset näkyvät konsernin rahoituserissä. Tytäryhtiöt suojaavat lähinnä valuuttamääräisiä myyntejä ja ostoja, joissa suojausinstrumentteina käytetään rahoitusosaston kanssa tehtyjä valuuttatermiinejä. Tytäryhtiöiden suojaustapahtumien vaikutukset näkyvät toimialojen liikevaihdon ja ostojen oikaisuina. Konsernitasolla tytäryhtiöiden suojauskirjaukset eliminoidaan.

Kaikki tilinpäätöshetkellä avoinna olevat johdannaiset arvostetaan markkina-arvoonsa. Konsernitiilinpäätöksessä avoimien johdannaissopimusten arvostustulokset on pääsääntöisesti kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. IAS 39:n määrittelemää suojauslaskentaa sovelletaan vain poikkeustapauksissa valikoituihin suojauskohteisiin (kuten ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojaukseen), jolloin avoimien johdannaissopimusten arvostustulos on kirjattu omaan pääomaan.

Valuuttatermiinien arvomuutokset lasketaan arvostamalla termiinisopimukset tilinpäätöshetken termiinkursseihin ja vertaamalla niitä termiinien tekohetken termiinkurssien kautta laskettuihin vasta-arvoihin.

Kaikki rahoitusvarat ja -velat on kirjattu hankinta-arvoonsa tai arvonalennuksilla vähennettyyn arvoon lukuunottamatta johdannaissopimusteita, jotka on arvostettu käypään arvoonsa. Rahoitusvarojen ja -velkojen, myös johdannaisten, arvomuutokset on kirjattu rahoituseriin.

Valuuttajohdannaisten käypä arvo on laskettu käytössä olevan treasuryhallintajärjestelmän (Twin) avulla. Arvostuksessa käytettävät valuuttakurssit, nollakuponkikäyrät sekä volatiliiteetit ovat Reutersilta 31.12.2002 saatuja tietoja. Korkojohdannaisten käypä arvo on laskettu treasuryhallintajärjestelmän avulla lukuunottamatta korko-optioita, joiden arvo perustuu sopimusten vastapuolten määrittämään arvoon.

Rahoitusriskien hallinnasta on kerrottu tarkemmin liitetiedoissa. Tilinpäätöshetkellä avoinna olevien johdannaissopimusten käyvät arvot on esitetty sivulla 35 johdannaissopimusten taulukossa.

Tilinpäätöspäivän tärkeimmät valuuttakurssit on esitetty sivulla 13.

Liikevaihto

Liikevaihto sisältää myytyjen tuotteiden ja toimitettujen palveluiden kokonaislaskutusarvon, josta on vähennetty

Yrityksen perustiedot ja tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

oikaisuerinä myynnin välilliset verot, käteisalennukset ja myyntisaamisten kurssierot.

Myyntien tuloutusperiaatteet

Myyntitulot kirjataan tuloslaskelmaan, kun tavaroiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Pitkäaikaishankkeita ei sisälly konsernin myyntiin.

Eläkejärjestelyt

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä kunkin toimintamaan paikallisten olojen ja käytäntöjen mukaisesti. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu erillisissä eläkesäätiöissä tai eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkekulut perustuvat eläkevastuulaskelmiin ja kirjataan tulosvaikutteisesti.

IAS 19:n vaikutusta konsernin tulokseen ja voittovaroihin on laskettu ja esitetty liitetiedoissa, joissa etuuspohjaisten järjestelyjen eläkevelvoitteet on laskettu konsernitason siten, että kertynyt etuus on jaksotettu palvelusajalle ennakoitua etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää käyttäen. Mikäli kertyneet vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot ovat suuremmat kuin 10 % veloitteen nykyarvosta tai varojen käyvästä arvosta, on yli menevä osa esitetty liitetiedoissa jaksotettuna keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle. Suomen TEL-järjestelmä on käsitelty maksupohjaisena järjestelmänä. Eläkelaskelmat perustuvat aktuaarien tekemiin selvityksiin.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluiksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Välittömät verot

Konsernituloslaskelman verot sisältävät kunkin yhtiön verotettavaan tulokseen perustuvat välittömät verot, jotka on laskettu paikallisten verosäännösten mukaan, ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutokset.

Konsernin laskennalliset verovelat ja -saamiset on laskettu IAS:n ja Suomen kirjanpitolainsäädännön mahdollistamien sääntöjen mukaan. Laskennallinen verovelka on laskettu kaikista väliaikaisista eroista taseen kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennalliset verosaamiset ja verotappiot sisältyvät tilinpäätökseen vain siihen määrään asti kuin veroyksikölle todennäköisesti syntyy verotettavaa tuloa, niin että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Verovelkaa ja -saamista laskettaessa on käytetty tilin-

päätöksen laatimishetkellä voimassa olevaa tai valtion ilmoittamaa verokantaa.

Emoyhtiön tuloslaskelman verot sisältävät verotettavan tuloksen perusteella lasketut välittömät verot. Emoyhtiön tilinpäätöksessä vapaaehtoiset varaukset esitetään täysimääräisinä taseessa, eikä niihin sisältyvää laskennallista verovelkaa ole käsitelty velkana.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimustoiminnan menot kirjataan kuluiksi. Kehitysmenot aktivoidaan, jos niiden pohjalta voidaan laatia suunnitelmat uusista tai olennaisesti parannetuista tuotteista tai prosesseista, jotka ovat kaupallisesti ja teknillisesti käyttökelpoisia, ja konsernilla on riittävät voimavarat kehittämistyön loppuunsaattamiseen ja hyödykkeen käyttämiseen tai myymiseen. Pääosa konsernin kehittämismenoista ei täytä em. aktivointiedellytyksiä ja ne kirjataan vuosikuluiksi.

Aktivoidut kehitysmenot esitetään erässä "muut pitkävaikutteiset menot" ja poistetaan vaikutusaikanaan, kuitenkin enintään viidessä vuodessa.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus) esitetään taseessa suunnitelman mukaisissa jäännösarvoissaan. Suunnitelman mukaiset jäännösarvot on laskettu vähentämällä kumulatiiviset poistot alkuperäisestä hankintamenosta. Konsernissa ei tehdä uudelleenarvostuksia. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kohteiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina niiden alkuperäisestä hankintahinnasta. Tavallisimmat konsernin laskentaperiaatteiden mukaiset poistoajat ovat:

koneet ja kalusto	3 – 15 vuotta
rakennukset ja rakennelmat	25 vuotta
muut pitkävaikutteiset menot	5 – 10 vuotta
konserniliikearvo	5 – 20 vuotta

Pysyvien vastaavien myyntivoitot sisältyvät liiketoiminnan tuottoihin ja myyntitappiot liiketoiminnan kuluihin. Korkomenoja ei aktivoida pysyvien vastaavien hankintamenoon. Suuret, harvoin tehtävät kunnossapitotyöt käsitellään investointina ja hankintamenot poistetaan vaikutusaikanaan.

Leasing

Leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina, paitsi rahoitusleasingosimusten osalta, joissa leasingomaisuus esitetään osana konsernin pysyviä vastaavia ja leasingvelka pitkäaikaisissa veloissa. Rahoitusleasingosimusten osalta tuloslaskelmassa esitetään vuokratulujen asemasta

leasingomaisuuden poistot ja velasta aiheutuneet korkokulut.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Todennäköinen luovutushinta on hinta, joka vaihto-omaisuushyödykkeestä myytäessä saadaan vähennettynä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

Likvidit varat

Likvideihin varoihin sisältyvät rahat ja pankkisaamiset sekä rahoitusarvopaperit.

Omaisuserien arvon alentuminen

Konsernin omaisuseristä arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuserän arvo saattaa olla alentunut. Mikäli viitteitä arvonalentumisesta ilmenee, arvioidaan omaisuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä omaisuserän tulevan käyttöarvon tai siitä myytessä saatavan nettomyyntihinnan perusteella. Arvon alennustappio kirjataan siinä tapauksessa, että omaisuserän kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin sen kirjanpitoarvo. Tappio kirjataan tuloslaskelmaan. Jos viimeisimmän tappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut positiivinen muutos kerrytettävästä rahamäärästä tehdyissä arvioissa, peruutetaan aikaisempina vuosina tehty arvonalennuskirjaus korkeintaan siihen arvoon asti, joka omaisuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalennustappiota.

Pakolliset varaukset

Taseeseen merkitään pakollinen varaus, kun jonkin aikaisemman tapahtuman seurauksena on syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen olemassa oleva velvoite ja on todennäköistä, että siitä aiheutuu vastaisia menoja ja veloitteen määrä on arvioitavissa luotettavasti. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan vain silloin, kun siitä on laadittu yksityiskohtainen, asianmukainen suunnitelma ja suunnitelman toimeenpano on aloitettu tai siitä on tiedotettu niille, joihin järjestely vaikuttaa.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Konsernituloslaskelmaan ei sisälly satunnaisia eriä. Emoyhtiön satunnaisiin eriin on kirjattu saadut ja annetut konserniavustukset.

Konsernin liitetiedot

TUOSELASKELMA (Milj. e) 2002 2001

1. LIIKEVAIHTO

Liikevaihto toimialoittain

Chemicals	1 058,3	900,8
Paints and Coatings	449,6	445,4
Agro	1 165,2	1 157,8
Muut	66,8	70,4
Toimialojen välinen liikevaihto	-127,6	-120,0
Yhteensä	2 612,3	2 454,4

Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain, % liikevaihdosta

Suomi	18	20
Muut EU-maat	50	55
Muu Eurooppa	15	14
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	9	4
Aasia	6	6
Muut maat	2	1
Yhteensä	100	100

2. OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOISTA

Osuus osakkuusyritysten voitosta	8,4	5,3
Osuus osakkuusyritysten tappiosta	-2,9	-4,9
Yhteensä	5,5	0,4

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	4,5	13,9
Romun ja jätteen myynti	0,2	0,2
Energian ja veden myynti	0,4	0,5
Vakuutuskorvaukset	0,2	1,2
Konsultointi	0,8	1,8
Royalty-, knowhow- ja lisenssituotot	0,2	0,8
Vuokratuotot	3,3	4,3
Muut liiketoiminnan tuotot	3,6	8,0
Yhteensä	13,2	30,7

Käyttöomaisuuden myyntivoitto vuonna 2002 sisältää Espoon maa-alueiden ja Verdera Oy:n osakkeiden myyntivoitot yhteensä 2,0 milj. e. Vuoden 2001 myyntivoitto sisältää Kemira Pernis B.V:n myyntivoiton 7,8 milj. e.

4. KULUT

Valmisteverastojen muutos	14,2	-26,5
Valmistus omaan käyttöön ¹⁾	-9,2	-5,7
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	1 113,5	1 101,6
Aine- ja tarvikevarastojen muutos	28,9	13,0
Ulkopuoliset palvelut	51,8	50,5
Materiaalit ja palvelut yhteensä	1 194,2	1 165,1
Henkilöstökulut	486,0	448,3
Vuokrat	28,0	24,7
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	1,2	0,8
Muut kulut	616,8	574,2
Yhteensä	2 331,2	2 180,9

Vuonna 2002 kustannukset sisälsivät pitkä- ja lyhytaikaisten pakollisten varausten nettovähennystä yhteensä 6,3 milj. e, samoin kuin vuonna 2001.

1) Valmistus omaan käyttöön sisältää lähinnä käyttöomaisuushankintoihin kohdistuvia palkka- ja henkilömenoja sekä varastosta otettuja aineita ja tarvikkeita.

Konsernin liitetiedot

TULOSLASKELMA (Milj. e)	2002	2001
5. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖMÄÄRÄ		
Hallintoneuvoston palkat	0,1	0,1
Hallitusten ja toimitusjohtajien palkat ¹⁾	5,9	6,7
Muut palkat	342,4	310,9
Eläkekulut	-	65,4
Etuuspohjaiset eläkekulut	41,7	-
Maksupohjaiset eläkekulut	35,3	-
Muut henkilöstösivukulut	60,6	65,2
Yhteensä	486,0	448,3

1) Johdon tulospalkkiot olivat 0,4 milj. e vuonna 2002 ja 0,9 milj. e vuonna 2001.

Kemira Oyj:n hallituksen jäsenille maksetaan tehtävästä kuukausikorvaus ja kokouspalkkio, muuta palkkiota ei makseta. Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtajalle maksettiin 34 800 euroa, varapuheenjohtajalle 29 080 euroa ja kullekin jäsenelle 23 258 euroa. Kemira Oyj:n toimitusjohtajalle maksettu palkka oli 324 472 euroa, johon ei sisällynyt tulospalkkiota.

Kemira Oyj:n hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksettiin palkkioita 12 633 euroa, varapuheenjohtajalle 8 025 euroa ja kullekin jäsenelle 6 708 euroa.

Yritysjohtoon kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisessa liikesuhteessa yhtiöön.

Johdon eläkesitoumukset

Kemira Oyj:n toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajalla on mahdollisuus päästä eläkkeelle 60-vuotiaana. Maksimieläke on 66 % eläkepalkasta. Tämä mahdollisuus perustuu 1.1.1991 alkaen uusilta jäseniltä suljetun lisäeläkesäätiön etuuksiin. Lisäeläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat kaikki ennen vuotta 1991 yhtiön palvelukseen tulleet henkilöt ja eläkesäätiön etuudet koskevat koko sitä henkilöstöä, jolla palvelusvuodet ja muut eläkkeen myöntämistä koskevat ehdot täyttyvät. Vastaavanlaisia järjestelyjä on myös muissa konsernin yhtiöissä.

Henkilökunta keskimäärin

Chemicals	4 254	3 894
Paints and Coatings	2 505	2 652
Agro	3 041	3 079
Muut	577	582
Yhteensä	10 377	10 207
Henkilökunta Suomessa keskimäärin	4 681	4 871
Henkilökunta Suomen ulkopuolella keskimäärin	5 696	5 336
Yhteensä	10 377	10 207

Omistusosuuden mukaan yhdisteltyjen yhteisyritysten koko henkilömäärä oli keskimäärin 146 (68 vuonna 2001).

Henkilökunta vuoden lopussa	10 094	9 707
-----------------------------	--------	-------

6. POISTOT

Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	3,8	3,0
Liikearvo	5,3	4,5
Konserniliikearvo	11,5	7,3
Muut pitkävaikutteiset menot	6,9	7,9
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	22,0	19,5
Koneet ja kalusto	122,5	113,2
Muut aineelliset hyödykkeet	4,1	5,1
Yhteensä	176,1	160,5

Poistot konserniliikearvosta olivat 11,5 milj. e (7,4 milj. e vuonna 2001). Konsernireservin tuloutus oli 0,1 milj. e vuonna 2001.

TULOSLASKELMA (Milj. e)

2002

2001

7. ARVONALENNUS

Tuloslaskelman arvonalennustappio, 78,2 milj. e liittyy pääosin Agron tytär- ja osakkuusyhtiöiden omaisuus- ja käyttöarvojen alenemiseen. Lisäksi erään sisältyy 7 milj. e. kuluvaraus Agron eläkejärjestelyjen eriyttämiseksi konsernin muista eläkejärjestelyistä.

Arvonalennustappio käyttöarvoista on laskettu vertaamalla omaisuuden kirjanpitoarvoa arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvoon omaisuuden jatkuvasta käytöstä ja luovutuksesta taloudellisen pitoajan päättyessä vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla välittömillä menoilla. Arvonalennustappion vaikutukset konsernin pysyviin vastaaviin on esitetty liitetiedoissa 11-13.

8. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Rahoitustuotot

Osinkotuotot	1,4	1,2
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	4,2	4,5
Muut korkotuotot	4,7	7,4
Muut rahoitustuotot	0,5	0,9
Kurssivoitot	10,3	-
Yhteensä	21,1	14,0

Rahoituskulut

Korkokulut	-48,2	-41,0
Muut rahoituskulut	-2,4	-2,2
Kurssitappiot	-	-2,1
Yhteensä	-50,6	-45,3
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-29,5	-31,3

Nettorahoituskulut liikevaihdosta %	1,1	1,3
Nettokorot liikevaihdosta %	1,5	1,2

Kurssierot

Realisoituneet	-0,7	3,0
Realisoitumattomat	11,0	-5,1
Yhteensä	10,3	-2,1

Konsernissa ei aktivoida korkokuluja.

Lainojen ja valuuttajohdannaisten kurssieroja on kohdistettu ulkomaisten tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta syntyneitä kurssieroja vastaan ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojausmenetelmän mukaisesti. Vuonna 2002 tällaisten kurssierojen nettovaikutus voittovaroihin oli 9,4 milj. e voittoa (1,9 milj. e vuonna 2001).

Kaikki rahoituserät ovat tuottoja ja kuluja muilta kuin omistusyhteisyrittäjiltä.

9. VÄLITTÖMÄT VEROT

Välittömät verot kuluvalta vuodelta	-27,5	-38,9
Välittömät verot edelliseltä vuodelta	-4,2	-1,7
Laskennalliset verot	29,0	0,4
Muut verot	-2,6	-
Yhteensä	-5,3	-40,2

Konsernin liitetiedot

TULOSLASKELMA (Milj. e)

2002

2001

Verotappiot

Erällä konsernin tytäryhtiöillä on verotappioita, yhteensä 683,4 milj. e (653,0 milj. e), joita voidaan kohdistaa tulevia verotettavia tuloja vasten. Kaikkia verotappioita ei ole kirjattu verosaamisiksi, koska niiden käytettävyyteen liittyy epävarmuutta. Rajoitettu vähentämisoikeus koskee noin 3 %:ia verotappioista ja rajoittamaton vähennysoikeus noin 97 %:ia verotappioista.

Voimassa olevan verokannan mukaan laskettujen verojen vertailu tuloslaskelman veroihin

Vero voimassa olevilla verokannoilla	5,1	33,9
Verovapaat tuotot / vähennyskelvottomat menot	-30,6	-21,2
Osakepoistot	-16,0	-2,3
Käyttämättömät tilikauden tappiot	41,2	20,5
Konserniliikearvon poisto	3,3	2,3
Lähdeverot ja verot aikaisemmalta tilikaudelta	4,1	1,7
Käytettyjä verotappioita	-1,8	-2,7
Muut	-	8,0
Verot tuloslaskelmassa	5,3	40,2

10. TULOS / OSAKE

Tulos / osake

Tulos ennen veroja	16,0	112,8
Vähemmistön osuus	-2,5	-2,2
Tilikauden verot	-5,3	-40,2
Tulos	8,2	70,4
Keskimääräinen osakemäärä ¹⁾	118 171 000	121 075 000
Tulos / osake, e	0,07	0,58

Tulos / osake ennen arvonalennusta

Tulos ennen arvonalennusta ja veroja	94,2	112,8
Vähemmistön osuus	-2,5	-2,2
Tilikauden verot	-5,3	-40,2
Arvonalennukseen liittyvät verot	-14,5	-
Tulos	71,9	70,4
Keskimääräinen osakemäärä ¹⁾	118 171 000	121 075 000
Tulos / osake ennen arvonalennusta, e	0,61	0,58

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos

Keskimääräinen osakemäärä ¹⁾	118 171 000	121 075 000
Ulkona olevien optioiden vaikutus	86 870	109 565
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakemäärä	118 257 870	121 184 565
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, e	0,07	0,58

1) Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia osakkeita.

TASE (Milj. e)

	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Konserni-liikearvo	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Ennakkomaksut	2002 Yhteensä	2001 Yhteensä
11. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET							
Hankintameno vuoden alussa	33,5	48,9	143,0	76,4	0,9	302,7	186,3
Lisäykset	2,6	9,6	73,4	6,8	-0,5	91,9	96,4
Vähennykset	-0,5	-	-	-5,2	-	-5,7	-3,8
Kurssierot ja muut muutokset	-3,6	-0,8	3,1	-4,7	-	-6,0	23,8
Hankintameno vuoden lopussa	32,0	57,7	219,5	73,3	0,4	382,9	302,7
Kertyneet poistot vuoden alussa	-20,9	-10,8	-65,3	-47,0	-	-144,0	-97,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,1	-	-	1,1	-	1,2	-2,5
Tilikauden poistot	-3,8	-5,0	-11,2	-3,5	-	-23,5	-22,8
Kurssierot ja muut muutokset	2,5	0,5	-1,4	3,0	-	4,6	-21,1
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-22,1	-15,3	-77,9	-46,4	-	-161,7	-144,0
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	9,9	42,4	141,6	26,9	0,4	221,2	158,7

Osakkuusyrittäjästä johtuvaa konserniliikearvoa ei ollut vuosina 2002 ja 2001.

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	2002 Yhteensä	2001 Yhteensä
12. AINEELLISET HYÖDYKKEET							
Hankintameno vuoden alussa	76,9	608,2	2 313,8	82,9	95,8	3 177,6	2 945,0
Lisäykset	0,8	41,8	206,4	3,3	-38,4	213,9	157,6
Vähennykset	-0,5	-8,9	-30,8	-0,3	-4,0	-44,5	-27,3
Kurssierot ja muut muutokset	0,2	-18,2	-78,1	-2,6	-7,5	-106,2	102,3
Arvonlennus Agrossa	-3,2	-66,8	-171,0	-	-2,3	-243,3	-
Hankintameno vuoden lopussa	74,2	556,1	2 240,3	83,3	43,6	2 997,5	3 177,6
Kertyneet poistot vuoden alussa	-	-338,7	-1 702,1	-58,2	-	-2 099,0	-1 895,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	5,0	25,1	0,1	-	30,2	16,8
Tilikauden poistot	-	-21,7	-120,5	-4,0	-	-146,2	-138,1
Arvonlennus Agrossa	-	50,7	140,2	-	-	190,9	-
Kurssierot ja muut muutokset	-	13,7	79,8	5,1	-	98,6	-82,2
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-	-291,0	-1 577,5	-57,0	-	-1 925,5	-2 099,0
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	74,2	265,1	662,8	26,3	43,6	1 072,0	1 078,6

	Osuudet osakkuus-yrityksissä	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset osakkuus-yrityksiltä	Muut saamiset	Laskennalinen verosaaminen	2002 Yhteensä	2001 Yhteensä
13. SJOITUKSET							
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	74,4	19,2	48,3	24,6	11,5	178,0	147,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,8	-	-	-	-	0,8	-2,0
Lisäykset	1,6	0,8	7,7	10,2	-	20,3	35,4
Vähennykset	-0,1	-0,4	-	-	-0,9	-1,4	-3,5
Siirrot	-9,2	-	-	-	-	-9,2	-
Kurssierot ja muut muutokset	-3,5	1,3	-	-	-	-2,2	0,9
Arvonlennus Agrossa	-5,8	-	-	-	-	-5,8	-
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	58,2	20,9	56,0	34,8	10,6	180,5	178,0

Osakkeet ja osuudet on eritelty liitekohdassa 26.

Konsernin liitetiedot

TASE (Milj. e)	2002	2001
14. VAIHTO-OMAISUUS		
Aineet ja tarvikkeet	118,8	149,1
Keskeneräiset tuotteet	6,3	6,6
Valmiit tuotteet	231,0	240,0
Ennakkomaksut	2,3	2,1
Yhteensä	358,4	397,8
15. SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset muilta	0,1	0,1
Muut saamiset muilta	1,1	-
Pitkäaikaiset korolliset saamiset yhteensä	1,2	0,1
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		
Siirtosaamiset muilta	0,3	0,2
Myyntisaamiset muilta	6,8	4,2
Muut saamiset muilta	4,5	1,2
Pitkäaikaiset korottomat saamiset yhteensä	11,6	5,6
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	12,8	5,7
Lyhytaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset osakkuusyrityksiltä	-	3,2
Lainasaamiset muilta	3,1	6,5
Muut saamiset muilta	3,5	5,3
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	6,6	15,0
Lyhytaikaiset korottomat saamiset		
Myyntisaamiset osakkuusyrityksiltä	8,3	10,7
Myyntisaamiset muilta	427,6	426,6
Ennakkomaksut muilta	15,2	15,6
Siirtosaamiset muilta	78,0	53,1
Muut saamiset osakkuusyrityksiltä	1,2	3,1
Muut saamiset muilta	28,6	37,2
Lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	558,9	546,3
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	565,5	561,3
Saamiset yhteensä	578,3	567,0
Rahalainat emoyhtiön ja tytäryhtiöiden johdolle	0,7	0,1

Lähipiiritapahtumat

Osapuolten katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin, jos toinen osapuoli pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys, tytäryritykset, osakkuusyritykset ja yhteisyritykset. Lähipiiriin kuuluvat myös hallintoneuvoston, hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenet, pääjohtaja ja hänen sijaisensa ja heidän läheiset perheenjäsenensä. Johdolle myönnetystä lainoista on kerrottu yllä ja johdon palkoista kohdassa 5.

Kemiran suomalaiset eläkesäätiöt ja kassat ovat omia juridisia yksiköitä, jotka hallinnoivat osaa konsernin Suomen henkilöstön eläkevaroista. Varat sisältävät Kemiran osakkeita 0,6 % yhtiön osakekannasta.

TASE (Milj. e)

2002

2001

16. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Konsernitilinpäätöksessä on erillisyhtiöiden tilinpäätössiirtojen kertymät jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tilinpäätössiirtojen kertymät konserniyhtiöiden taseissa ovat kertynyttä poistoeroa.

Oman pääoman osuus	140,9	134,4
Laskennallisen verovelan osuus	52,0	49,2
Kertynyt poistoero yhteensä	192,9	183,6

17. PITKÄAIKAINEN KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA

Joukkovelkakirjalainat	16,5	61,7
Lainat rahoituslaitoksilta	348,5	290,1
Eläkelainat	228,7	233,1
Muut pitkäaikaiset velat muille	43,2	46,5
Yhteensä	636,9	631,4

Pitkäaikaisen vieraan pääoman erääntyminen

Erääntymisajat		
2004 (2003)	139,6	155,8
2005 (2004)	93,1	47,9
2006 (2005)	28,7	66,9
2007 (2006)	84,1	29,2
2008 (2007) tai myöhemmin	291,4	331,6
Yhteensä	636,9	631,4

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua

Lainat rahalaitoksilta	104,5	103,9
Eläkelainat	185,9	226,7
Muut pitkäaikaiset velat	1,0	1,0
Yhteensä	291,4	331,6

Pitkäaikaisten lainojen valuuttajakauma (%)

EUR	48	52
SEK	23	30
USD	22	9
DKK	-	1
GBP	5	7
Muut	2	1
Yhteensä	100	100

Yhtiöllä ei ole vaihtovelkakirjalainoja.

Debenttuuri- ja muut joukkovelkakirjalainat

Laina	Lainan valuutta		
FI 0003008581	1998-2003	EUR	45,2
FI 0003008599	1998-2006	EUR	16,5
Yhteensä			61,7

Konsernin liitetiedot

TASE (Milj. e)	2002	2001
18. LASKENNALLINEN VEROVELKA		
Laskennalliset verosaamiset ja -verovelat		
Laskennalliset verosaamiset kauden alussa	20,2	25,8
Verosaamiset vähennyskelpoisista tappioista	1,5	-1,7
Verosaamiset osakepoistoista	11,8	-
Verosaamiset muista vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista	4,0	-3,9
Laskennalliset verosaamiset kauden lopussa	37,5	20,2
Laskennalliset verovelat kauden alussa	62,8	78,4
Verovelat kumulatiivisista poistoeroista	2,8	-2,5
Arvonkorotusten verovelat	-	-9,0
Verovelat muista väliaikaisista eroista	3,0	-4,1
Laskennalliset verovelat kauden lopussa	68,6	62,8
Laskennalliset nettoverovelat	31,1	42,6
Jaksotuserot	12,8	9,1
Tilinpäätössiirrot	52,0	49,2
Konsernin yhdistelytoimenpiteet	-33,7	-15,7
Yhteensä	31,1	42,6

Yllä on eritelty kaikki laskennalliset verosaamiset ja -velat. Laskennallisia verosaamisia on vähennetty verovelosta 26,9 milj. e 31.12.2002 ja 8,7 milj. e 31.12.2001, mikä näkyy erona taseessa esitettäviin vastaaviin lukuihin.

Suomalaisten konserniyhtiöiden vapaaehtoisiin varauksiin liittyvät laskennalliset verovelat olivat 52,0 milj. e vuonna 2002 ja 49,2 milj. e vuonna 2001. Laskennalliset verosaamiset ovat pääasiassa verosaamisia osakepoistoista, verotappiosta, rahoitusleasingista ja sisäisistä katteista.

19. PAKOLLISET VARAUKSET	Eläkevastuu- velat	Varaus uudelleen- järjestelyjä varten	Ympäristö- ja vahinko- varaus	Tulouttamaton osuus Tikkurila CPS:n myyntivoitosta	Muut kuluvaraukset	Yhteensä
Pitkäaikaiset varaukset						
2001						
Pakolliset varaukset vuoden alussa	15,0	12,4	9,8	32,6	4,6	74,4
Muutos pakollisissa varauksissa	23,9	-6,3	3,0	-1,6	-3,8	15,2
Pakolliset varaukset vuoden lopussa	38,9	6,1	12,8	31,0	0,8	89,6
2002						
Pakolliset varaukset vuoden alussa	38,9	6,1	12,8	31,0	0,8	89,6
Muutos pakollisissa varauksissa	-12,8	-0,9	0,1	-2,3	1,2	-14,7
Pakolliset varaukset vuoden lopussa	26,1	5,2	12,9	28,7	2,0	74,9
Lyhytaikaiset varaukset						
2001						
Pakolliset varaukset vuoden alussa	-	48,0	10,5	-	1,1	59,6
Muutos pakollisissa varauksissa	-	-24,5	2,1	-	0,9	-21,5
Pakolliset varaukset vuoden lopussa	-	23,5	12,6	-	2,0	38,1
2002						
Pakolliset varaukset vuoden alussa	-	23,5	12,6	-	2,0	38,1
Muutos pakollisissa varauksissa	7,0	-1,7	-7,7	-	10,8	8,4
Pakolliset varaukset vuoden lopussa	7,0	21,8	4,9	-	12,8	46,5

TASE (Milj. e)	2002	2001
20. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Korolliset lyhytaikaiset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	99,2	13,9
Eläkelainat	1,6	1,6
Muiden pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät muille	61,3	15,7
Rahoitusvekselit muilta	1,5	1,0
Muut korolliset lyhytaikaiset velat osakkuusyrityksille	-	2,5
Muut korolliset lyhytaikaiset velat muille	48,2	89,9
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä	211,8	124,6
Korottomat lyhytaikaiset velat		
Saadut ennakot muilta	11,8	13,6
Ostovelat osakkuusyrityksille	1,0	2,1
Ostovelat muille	189,6	183,4
Siirtovelat muille	221,6	188,1
Muut korottomat lyhytaikaiset velat osakkuusyrityksille	4,4	-
Muut korottomat lyhytaikaiset velat muille	24,7	31,3
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	453,1	418,5
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	664,9	543,1
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	51,1	45,3
Liikevaihtoon ja ostoihin liittyvät erät	22,4	15,5
Korot	20,5	14,4
Kurssierot	21,2	14,0
Verot	18,0	2,5
Lyhytaikaiset varaukset	46,5	38,1
Muut	41,9	58,3
Yhteensä	221,6	188,1
21. NETTOVELAT		
Korollinen pitkäaikainen vieras pääoma	636,9	631,5
Korollinen lyhytaikainen vieras pääoma	211,8	124,6
Rahoitusarvopaperit	-40,1	-21,1
Rahat ja pankkisaamiset	-40,7	-48,7
Yhteensä	767,9	686,3

22. ELÄKEVELKA IAS 19:N MUKAAN LASKETTUNA

Eläkejärjestelyt

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä eri maissa. Suomessa, Hollannissa ja Isossa-Britanniassa eläketurva on järjestetty pääosin omista etuuspohjaisissa eläkesäätiöissä. Lisäksi Ruotsissa konsernilla on lakisääteisen eläketurvan ylittäviä eläkejärjestelyjä. Muissa maissa eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisten määräysten ja käytännön mukaisesti. Em. eläkesäätiöjärjestelyt ja Ruotsin ylimääräiset eläkejärjestelyt ovat etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, joissa etuudet määräytyvät eläkkeelle jäämisen, vammautumisen, kuoleman tai työsuhteen päättymisen mukaan. Eläke-edut määräytyvät ensisijaisesti työssäkäyntivuosien ja loppupalkan perusteella paikallisten määräysten mukaisesti. Suomalainen TEL-järjestelmä on käsitelty maksupohjaisena järjestelyinä myös omassa säätiössä hoidettujen TEL-järjestelyjen osalta. Konserni maksaa kannatusmaksuja eläkesäätiöille kunkin maan paikallisen käytännön mukaan tai hoitaa eläke-etuuksien maksamisen vakuutusyhtiöiden kautta. Seuraavassa esitetään etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen vaikutus konsernin tulokseen ja taseeseen IAS 19 -standardin mukaisesti laskettuna. Laskelma kattaa konsernin Hollannin ja Ison-Britannian eläkesäätiöiden eläkejärjestelyt, Suomen lisäeläkejärjestelyt sekä Ruotsin yhtiöiden vastuulla olevat lisäeläkejärjestelyt ja osoittaa erot, jotka IAS 19:n soveltamisella olisi näiden osalta konsernin tulokseen ja taseeseen.

Ison-Britannian eläkesäätiöillä oli 31.12.2002 vastuuvajausta 63,3 milj. e, jota ei ole tarvinnut paikallisten laskentasääntöjen mukaan kattaa välittömästi. Erä on otettu huomioon allaolevissa IAS-laskelmissa.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen eläkevelvoite

Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	40,3	34,6
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	824,1	740,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-767,0	-766,5
Eläkevelvoitteen nykyarvo	97,4	8,8
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot (-)	-128,9	-18,0
Nettomääräinen IAS-velka / saaminen (-)	-31,5	-9,2

Eläkejärjestelyjen varat vuonna 2002 (2001) sisältävät Kemira Oyj:n osakkeita käyvältä arvoltaan 5,0 (5,0) milj. e sekä konsernin käytössä olevia kiinteistöjä käyvältä arvoltaan 8,2 (5,5) milj. e.

MUUT LIITETIEDOT (Milj. e)	2002	2001
Eläkevelan muutokset taseessa		
Velka vuoden alussa	-9,2	10,4
Kurssierot ulkomaisesta järjestelystä	1,6	-2,0
Tilikaudella hankittujen / mukaan otettujen yhtiöiden lisäys	8,3	10,9
Tuloslaskelmaan merkityt nettomääräiset kulujen vähennykset	9,5	-1,9
Kannatusmaksusuoritukset	-41,7	-26,6
Nettomääräinen velka / saaminen (-)	-31,5	-9,2
Taseeseen sisältyvät eläkevastuuvelat	4,1	4,4
Vaikutus taseeseen, jos IAS 19:ää olisi sovellettu	-35,6	-13,6
Tuloslaskelman erät		
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	6,9	5,7
Velvoitteen korko	44,8	43,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-44,7	-48,1
Tilikauden vakuutusmatemaattinen voitto (-) / tappio	2,5	-2,5
Tilikauden IAS-eläkekulut / kulujen vähennys (-)	9,5	-1,9
Tulokseen sisältyvät kannatusmaksut	41,7	26,6
Vaikutus tulokseen, jos IAS 19:ää olisi sovellettu (kuluvähennys -)	-32,2	-28,5
Eläkejärjestelyjen toteutunut tuotto		
Eläkejärjestelyjen varojen toteutunut tuotto / kulu (-)	-40,1	-67,2
Vakuutusmatemaattiset oletukset IAS 19:n mukaisissa eläkevastuulaskelmissa		
Diskonnttauskorko	5,0 - 5,7 %	5,5 - 5,8 %
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	4,6 - 8,0 %	5,0 - 7,0 %
Tulevat palkankorotukset	2,3 - 4,4 %	2,0 - 5,0 %
Tulevat eläkkeiden korotukset	2,0 - 2,9 %	2,0 - 2,8 %

IAS 19:n vaikutus tilinpäätökseen

Jos konsernissa olisi sovellettu IAS 19:ää ja kirjattu eläkekulut IAS 19:n mukaisesti tuloslaskelmaan, olisi vuoden 2002 (2001) nettotulos ollut 32,2 (28,5) milj. e suurempi ja oma pääoma 31.12.2002 (2001) olisi ollut 35,6 (13,6) milj. e suurempi edellä mainittujen järjestelyjen osalta.

Konsernin liitetiedot

MUUT LIITETIEDOT	2002	2001
	Milj. e	Milj. e
23. VAKUUDET JA VASTUUSITOUKSET		
Taseen velkoihin sisältyvät kiinnelainat ja niiden vakuutena annetut kiinnitykset		
Lainat rahoituslaitoksilta	6,6	5,5
Annetut kiinnitykset	6,4	5,3
Eläkelainat	73,0	73,9
Annetut kiinnitykset	91,3	91,2
Muut lainat	9,4	8,3
Annetut kiinnitykset	13,4	13,6
Kiinnelainat yhteensä	89,1	87,6
Annetut kiinnitykset yhteensä	111,1	110,1
Vastuusitoumukset		
Annetut pantit		
Omien sitoumusten puolesta	46,3	46,6
Muiden puolesta	1,0	1,1
Takaukset		
Osakkuusyritysten puolesta	63,9	72,7
Muiden puolesta	1,6	1,6
Käyttöleasingvastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	3,3	1,0
Yli vuoden sisällä erääntyvät	21,0	9,7
Muut vastuut		
Osakkuusyhteisyritysten puolesta	-	1,4
Muiden puolesta	1,0	1,1

Vieraaseen pääomaan sisältyy 40,2 milj. e rahoitusleasingiin liittyviä velkoja vuonna 2002. Edellisen vuoden vastaava arvo oli 46,2 milj. e.

Toimitusjohtajien, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenien ja varajäsenten puolesta annettuja vakuuksia ja vastuusitoumuksia ei ollut vuosina 2002 ja 2001.

Oikeudenkäynnit

Laajaan kansainväliseen liiketoimintaansa liittyen konserni on vastaajana tai kantajana useissa oikeudenkäynneissä. Konserni ei odota minkään tällä hetkellä vireillä olevan oikeudenkäynnin yksin tai yhdessä muiden kanssa heikentävän merkittävästi konsernin taloudellista asemaa tai toiminnan tulosta.

24. YMPÄRISTÖRISKIT, -VASTUUT JA -LAKIASIAT

Ympäristöriskit. Suurin osa Kemiran liike-toiminnasta on kemianteollisuutta, jonka tuotteita ja toimintaa säätelevät lukuisat kansainväliset sopimukset ja kansallinen lainsäädäntö eri puolilla maailmaa. Konsernin toiminta oli vuonna 2002 pienehköjä yksittäistapauksia lukuun ottamatta säädösten mukaista, eikä toiminnan kannalta merkittäviä lainsäädäntöön liittyviä vaikeuksia kohdattu. Konserni käsittelee ympäristövastuita ja -riskejä IAS-säännösten mukaisesti ja noudattaa vakiintuneita sisäisiä periaatteita ja menettelytapoja.

Euroopan komission julkistama Valkoinen kirja 'Tulevaa kemikaalipoliittikkaa koskeva strategia' ei vielä vuonna 2002 johtanut säädösehdotuksiin. Säädösten lopullisesta muodosta ja täytäntöönpanosta riippuen strategia voi lisätä tuntuvasti Euroopan markkinoilla jo olemassa olevien kemikaalien testaus- ja riskinarviointikustannuksia. Kemira on arvioinut ehdotuksen mahdolliset vaikutukset nykyisiin tuotteisiin ja liiketoimintoihin ja osallistuu vapaaehtoisin riskinarviointiohjelmiin. Hallitus ei odota konsernitaseella merkittäviä haitallisia vaikutuksia, koska kustannukset jakautuvat markkinoilla toimivien yhtiöiden kesken ja pitkälle aikavälille.

Kasvihuonekaasujen päästökauppaa koskevasta Euroopan komission direktiiviehdotuksesta 'Proposal for a framework Directive for greenhouse gas emissions trading within the European Community - COM (2001)581' saavutettiin ministerineuvoston hyväksyntä. Ehdotuksen mukaan kaikilta järjestelmään kuuluvilta laitoksilta vaaditaan lupa kasvihuonekaasujen päästämiseen. Laitoskohtaisessa luvassa edellytetään, että toimijalla on hallussaan tosiasiallisia päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia. Jäsenvaltiot tai niiden asianomaiset viranomaiset jakavat päästöoikeudet kansallisten suunnitelmien perusteella. Päästöoikeuksilla yritykset voivat halutessaan käydä kauppaa, mutta yritysten on vuosittain esitettävä peruutettavaksi toteutuneita päästömääriään vastaava määrä päästöoikeuksia. Yritykselle, jolla ei ole riittävästi päästöoikeuksia, aiheutuu taloudellisia seuraamuksia. Järjestelmän ensimmäinen vaihe, joka edeltää ns. Kioton pöytäkirjan velvoitekautta, alkaa vuonna 2005 ja kestää vuoden 2007 loppuun. Alkuvaiheessa päästöoikeudet jaetaan osallistuville laitoksille korvauksetta. Kemiralla on EU-

alueella neljä sellaista toimipaikkaa, joita em. järjestelmä todennäköisesti koskee.

Ympäristövastuut. Aiemman toiminnan aiheuttamaa maaperän ja pohjaveden saastumista on selvitetty kaikilla konsernin merkittävillä toimipaikoilla. Uusia kohdearviointeja tehtiin toteutuneissa ja suunnitelluissa yritysjärjestelyissä.

EU:n kaatopaikkadirektiivin vaikutuksesta yhtiön toimintaan valmistui selvitys. Selvityksen perusteella tehtiin asianmukaiset muutokset konsernin ympäristöperusteisiin varauksiin koskien kahta toimipaikkaa Suomessa (Kokkola ja Pori). Lisäksi Vaasan tehtailla on jätetty suunnitelma viereisen järven pohjasedimentin rajoitetusta kunnostuksesta. Arvioituja kunnostuskustannuksia varten on konsernitaseessa varaus.

Vinings Chemicals Inc:n oston Yhdysvalloissa liittyi laaja ympäristönsuojelun due diligence -projekti. Kolmelta toimipaikalta tehtiin viranomaisille lainsäädännön edellyttämä raportti maaperän saastuneisuudesta. Tarvittaviin, rajoitettuihin kunnostustoimenpiteisiin on ryhdytty, eikä merkittäviä lisävaatimuksia ole vireillä. Selvityksissä ei todettu merkittäviä asbestista johtuvia riskejä.

Alcro-Beckersin maaliliiketoiminnan oston yhteydessä todettu aiemman toiminnan aiheuttama maaperän saastuminen kahdella toimipaikalla on otettu huomioon kauppasopimuksessa, ja lisäksi on tehty asianmukainen varaus. Puolan tehtaalla suoritetuissa jatkotutkimuksissa todettiin maaperän ja pohjaveden saastumista, joka edellyttää kunnostustoimenpiteitä. Viranomaiset ovat tietoisia tilanteesta.

Kemira Agro Oy:n eriyttämiseen liittyen tehtiin seikkaperäinen due diligence -selvitys. Kunnostustoimenpiteitä edellyttävää maaperän saastumista on todettu Belgiassa kahdella toimipaikalla.

Ympäristölakiasiat, oikeustapaukset ja kanteet. Kemira Phosphates Oy:n Siilinjärven tehtaiden jätelupaa koskeva valitus on edelleen vireillä korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Valituksenalainen päätös sisältää merkittäviä määräyksiä tulevista maisemointitoimenpiteistä sivutuotteiden ja jätteiden läjitysalueilla. Valitusprosessin lopputulos ei ole ennakoitavissa.

Yhdysvalloissa Kemira Chemicals Inc. on mahdollisesti pieneltä osin vastaajana yhdessä joukkokanteessa, joka koskee ulkopuolista saastunutta kiinteistöä. Asiasta ei odoteta merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

25. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konserni altistuu useille rahoitusriskeille. Konsernin Finanssihallinnon tehtävänä on huolehtia rahoitusriskien hallinnasta voimassa olevan rahoituspolitiikan mukaisesti. Rahoituspolitiikka on yhtiön hallituksen hyväksymä. Siinä määritellään rahoituksen hoidon toimintaperiaatteet sekä rahoitusriskien sallitut enimmäismäärät. Tämän lisäksi hallitus vahvistaa vuosittain rahoituksen toimintasuunnitelman.

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on suojata yhtiötä rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta ja siten turvata omalta osaltaan yhtiön tuloskehitys ja oma pääoma. Yhtiö käyttää erilaisia rahoitusinstrumentteja, kuten termiinejä, optioita ja futureja, asetettujen limiittien puitteissa. Vain sellaisia instrumentteja käytetään, joiden markkina-arvoja ja riskejä voidaan jatkuvasti ja luotettavasti seurata. Johdannaisinstrumentteja käytetään ainoastaan suojautumistarkoituksiin, ei spekulatiivisesti.

HINTARISKI

Valuuttariski

Liiketoiminnan kansainvälisyys altistaa valuuttakurssien muutoksista aiheutuvalla valuuttariskillä. Valuuttariskiä syntyy sekä euroalueella että sen ulkopuolella muista kuin kotivaluutassa tapahtuvista nettovaluuttavirroista. Valuuttariskiä aiheutuu myös tulos- ja tase-erien muuntamisesta euroiksi muista valuutoista. Konsernitaseella suurimpien kaupallisten valuuttariskien on arvioitu koostuvan miljoonina euroina ilmaistuna seuraavasti vuonna 2003:

Valuutta (milj. e)USD	SEK	GBP	PLN	Muut	
Nettovirta	142	-17	-15	21	9
Suojaus	-79	16	0	1	-3
Positiivisen suojauksen jälkeen	63	-1	-15	20	6
Suojausaste	56%	94%	0%	5%	33%

Kaupallinen nettovaluuttavirtaennuste vuodelle 2003 oli vuodenvaihteessa 2002 noin 204 milj. euroa, ja tästä oli suojattu keskimäärin 50 % (vuonna 2001 suojausaste 48 %). Valuuttariskiltä suojautaan pääasiassa valuuttatermiineillä ja valuuttaoptioilla. Suojausastetta seurataan päivittäin.

Kokonaisvirtariskin suojaamisen perusohjeena on, että 12 kuukauden ennustetusta nettovaluuttavirrasta suojataan lähtökohtaisesti 50 %. Ennustetusta

virrasta on oltava aina suojattuna vähintään 30 % ja enintään 100 %.

Konsernin suurimmat omat pääomat ovat Ruotsin kruunussa, Ison-Britannian punnassa sekä Yhdysvaltain dollarissa. Konserni pyrkii suojaautumaan taseriskiltä siten, että taseen valuuttamääräiset velat pyritään pitämään tasapainossa valuutoittain taseen omaisuusserien kanssa.

Konsernin ulkomaisten yksiköiden nettosijoituksen suojauksessa seurataan omavaraisuusastetta siten, että jos +/- 5,0 %:n muutos valuuttakurssissa aiheuttaa yli 1,5 prosenttiyksikön muutoksen omavaraisuusasteessa, on suojaus-toimenpiteisiin ryhdyttävä.

Konsernin ulkomaisiin yksikköihin tehtyjä nettosijoituksia suojataan kurssi-muutoksilta pitkäaikaisin lainasopimuksin, terminein tai valuutanvaihtosopimuksin. Tilinpäätöshetkellä 300 milj. Ruotsin kruunun määräinen laina suojaa Ruotsin yhtiöiden omia pääomia ja vastaavasti Yhdysvaltain dollareina nostettu laina suojaa Yhdysvaltain yksikön omaa pääomaa. Japanin yhtiön omaa pääomaa suojataan pitkäaikaisella valuutanvaihtosopimuksen ja termiinin yhdistelmällä. Konsernin Kanadan dollarin määräistä omaa pääomaa suojataan valuuttatermiinillä. Ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojaamiseen käytettävien instrumenttien yhteenlaskettu nimellisarvo vuoden 2002 lopussa oli noin 103 milj. euroa. Sopimukset käsitellään IAS 39:n mukaisesti itsenäiseen ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksena. Suojauksen tehokkuutta seurataan standardin vaatimalla tavalla.

Valuutta (Milj. e)	Positio suo- jauksen		
	Oma pääoma	Suojaus	jälkeen
31.12.2002			
SEK	200	33	167
GPB	100	0	100
USD	52	52	0
CAD	39	14	25
PLN	35	0	35
DKK	34	0	34
Muut	58	4	54
Yhteensä	518	103	415

Korkoriski

Korkoriskien hallitsemiseksi konsernin lainanotto ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisin instrumentteihin. Lisäksi käytetään koronvaihtosopimuksia, korkotermeinejä ja korko-optioita. Pisimmät koronvaihtosopimukset eräännyvät vuonna 2007. Vuoden 2002 lopussa konsernin koko lainasalkusta, johdannaiset ja eläkelainat mukaan lukien, oli 37 % kiinteään korkoon sidottua.

Finanssihallinto mittaa korkoriskiä lainasalkun duraation sekä herkkyys-analyysin avulla. Pitkäaikaisen lainasalkun duraatio vuoden 2002 lopussa oli 11 kuukautta korkojohdannaiset mukaan luettuna ja viisi kuukautta ilman johdannaisia. Eläkelainojen duraationa on käytetty yhtä vuotta.

Korkotason nousu yhdellä prosenttiyksiköllä vuoden 2002 lopussa olisi laskenut pitkäaikaisen lainasalkun markkina-arvoa 6,7 milj. euroa mukaan luettuna korkojohdannaiset ja 2,4 milj. euroa ilman johdannaisia. Korkojohdannaisilla on lisätty kiinteäkorkoisten lainojen osuutta lainasalkussa. Poliittikan seurauksena konsernin keskiporko on yleensä matalien korkojen vallitessa lyhytaikaisten korkojen markkinatasoa korkeampi ja toisaalta korkeiden korkojen vallitessa sitä alhaisempi.

Vuonna 2003 saa lainasalkun duraatio vaihdella välillä 6 – 24 kuukautta. Yhden prosenttiyksikön muutos korkokäyrässä saa aiheuttaa vuonna 2003 korkeintaan 15 milj. euron markkina-arvon muutoksen korkosalkussa.

LUOTTORISKI

Rahoituksellinen luottoriski

Vastapuoliriskiä aiheutuu siitä, että rahoitustapahtuman sopimusosapuoli ei välttämättä pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Rahoituksen vastapuoliriskit liittyvät lähinnä sijoitustoimintaan ja johdannaisopimusten vastapuoliriskeihin. Konserni pyrkii minimoimaan vastapuoliriskiään käyttämällä vastapuolinaan ainoastaan luottokelpoisuudeltaan hyviä rahoituslaitoksia sekä hajauttamalla sopimuksia näiden kesken.

Konsernin politiikka määrittelee vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset. Alle A-tason luokituksen saanut tai luotto-luokittelematon vastapuoli vaatii erillisen hyväksynnän. Hyväksytyt rahalaitosvastapuolia on tällä hetkellä noin 15, joista kaikilla on vähintään A-miinus -tasoinen luokitus. Tämän lisäksi finanssihallinto hyväksyy tytäryhtiöiden uudet pankkisuhteet. Vastapuoliriskiä seurataan kuukausitasolla määrittämällä saatavien markkina-arvoista maksimiriski jokaista vastapuolta kohden. Kullekin rahoituslaitokselle on olemassa hyväksytyt limiitit. Rahoituksen luottoriskeistä ei tilikauden aikana syntynyt luottotappioita.

Kaupallinen luottoriski

Konsernin myyntisaamiset hajaantuvat laajan asiakaskunnan kesken eri maantieteellisille alueille ja toimialoille. Lähes

kaikille asiakkaille on olemassa luottoliimitit, joita seurataan systemaattisesti. Osa asiakkaista vakuutetaan luottovakuutuksilla, jotka tehdään liiketoimintayksiköittäin koko asiakasportfoliolla. Lisäksi on käytössä dokumenttimaksuja kuten esimerkiksi remburseja.

LIKVIDITEETIRISKI

Konserni hajauttaa maksuvalmiusriskinsä hankkimalla rahoitusta eri lähteistä eri markkinoilla. Konsernilla on pankkilainoja, eläkelainoja, vakuutusyhtiölainoja, pitkäaikainen joukkolainaojelman sekä lyhytaikaisia koti- ja ulkomaisia yritystodistusohjelmia. Tavoitteena on tasapainottaa lainasalkun eräännymsaikataulu ja ylläpitää riittävän pitkä maturiteetti pitkäaikaisille lainoille.

Pitkäaikaisten lainojen (ilman eläkelainoja) keskimaturiteetti oli vuoden vaihteessa 3,9 vuotta ja niistä eräännyvyyteen 2005 mennessä 57 % eli 233 milj. euroa. Konsernin maksuvalmius ja varainhankinnan järjestelyt turvataan ylläpidettävällä likviditeetillä ja valmiusluotoilla (revolving credit facility). Syndikoidussa luotossa on sopimusehto, jonka mukaan yhtiö vakuuttaa taloudellisen tilansa pysyvän sellaisena, että konsernin oma pääoma on aina vähintään 25 prosenttia konsernin taseen loppusummasta (omavaraisuusaste).

Konsernilla on yritystodistusohjelma, josta voidaan nostaa enintään 150 milj. euroa sekä Euro Commercial Paper (ECP) -ohjelma, josta voidaan nostaa enintään 200 milj. dollaria. ECP-ohjelmaa on käytetty hyvin vähän vuonna 2002. Vuoden lopussa yritystodistusohjelmia oli käytössä 5 milj. euroa.

Konsernin keskimääräinen likviditeetti vuonna 2002 oli 72 milj. euroa. Vuoden 2002 lopussa konsernin likviditeetti oli noin 81 milj. euroa. Käyttämätöntä valmiusluottoa oli noin 292 milj. euroa, yhteensä käytettävissä ollut likviditeetti on siten 373 milj. euroa.

SOPIMUSRISKI

Konsernin rahoitussopimusriskiä hallitaan keskittämällä rahoitussopimusten hyväksyntä finanssihallintoon sekä käyttämällä standardoituja sopimusmalleja. Lainasopimuksissa yhtiö noudattaa normaaleja markkinoilla vallitsevia sopimusehtoja.

Johdannaisinstrumentit (Milj. e)	31.12.2002		31.12.2001	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Valuuttajohdannaiset				
Valuuttatermiinisopimukset ^{*)}	278,7	9,5	390,4	0,3
joista oman pääoman suojaukseen	21,1	3,8	42,5	-0,1
Valuuttaoptiot ^{*)}				
Ostetut	224,9	6,1	152,9	-1,8
Asetetut	418,6	-0,5	232,5	0,8
Valuuttavaihtosopimukset	145,1	-14,1	114,0	-1,3
joista oman pääoman suojaukseen	12,5	-1,2	-	-
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	145,4	-8,8	182,2	-3,0
Korko-optiot	92,8	-1,1	20,0	0,1
Ostetut	29,6	-0,2	10,0	0,2
Asetetut	63,2	-0,9	10,0	0,0
Korkotermiinisopimukset	448,2	-0,2	1 548,0	-0,1
joista avoimna	47,7	-0,2	150,0	-0,1
Obligaatiotermiinisopimukset	25,0	-0,1	86,0	0,0
joista avoimna	5,0	-0,1	-	-
Muut johdannaiset				
Öljyfutuurit	-	-	0,0	0,0

Rahoitusinstrumenttien nimellisarvot eivät välttämättä vastaa osapuolten vaihtamia rahasuorituksia eivätkä siten yksinään tarkasteltuina anna kuvaa konsernin riskiasemasta.

Sopimusten käypä arvo perustuu raportointipäivän markkinahintaan niiltä osin kuin sopimukset ovat julkisen kaupankäynnin kohteena. Muut sopimukset on arvostettu niistä aiheutuvien kassavirtojen nykyarvoon ja optioiden osalta arvonmääritysmalleihin.

^{*)} Sisältävät myös suljettuja valuuttapositioita. Avoin positio käy ilmi valuuttariskitaulukon suojaus-kohdasta.

Merkittävimpien rahoitusinstrumenttien käypä arvo, jotka on kirjattu taseeseen hankinta-arvostaan

(Milj. e)	Tasearvo 2002	Käypä arvo 2002
Vastaavaa		
Lainat osakkuusyhtiöille	41,0	51,7
Lyhytaikaiset talletukset rahoituslaitoksiin	40,1	40,1
Vastattavaa		
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	355,1	323,1
joista oman pääoman suojaukseen	85,2	86,1
Eläkelainat	228,7	232,5
Joukkovelkakirjalainat	61,7	63,4
Leasing-vastuut	42,0	42,7

Sopimukset on arvostettu niistä aiheutuvien kassavirtojen nykyarvoon.

Rahoitusinstrumenttien arvostus on laskettu kaupantekopäivän mukaan, kun taas rahoitusvarojen osto ja myynti on kirjattu selvityspäivän mukaan.

Konsernin liitetiedot

26. KONSERNIN OSAKKEET JA OSUDET

Omistusosuus %

Osakkuusyhtiöt

A/S Ammonia	Fredericia	Tanska	33,3
Alcro-Beckers Barvy Tjeckien	Praha	Tsekinmaa	25,0
Aluminium Sulphate Co. of Egypt, S.A.E.	Kairo	Egypti	26,1
Biolchim Tunisie	Karthago	Tunisia	25,0
CPS Color Group Oy	Vantaa	Suomi	26,4
DA Kemikaalide AS	Tallinna	Viro	40,0
Farmit Website Oy	Helsinki	Suomi	50,0
Färgsam AB	Tukholma	Ruotsi	20,0
Haapaveden Puhdistamo Oy	Haapavesi	Suomi	20,7
Indkoebsselskabet for Kali I/S	Fredericia	Tanska	50,0
Kemax B.V.	Rozenburg	Hollanti	50,0
Kemira Arab Potash Company	Amman	Jordania	49,0
Kemira Compound Fertiliser (Zhanjiang) Co. Ltd.	Zhanjiang	Kiina	49,0
Kemira Emirates Fertilizers Company (Kefco)	Dubai	Yhdistyneet Arabiemiraatit	30,0
Kay Fertilizer Sdn. Bhd.	Kuala Lumpur	Malesia	30,0
Kemira Thai Co. Ltd	Bangkok	Thaimaa	49,5
Kemwater Phil., Corp.	Manila	Filippiinit	40,0
Movere Oy	Lahti	Suomi	50,0
Pharmatory Oy	Oulu	Suomi	24,0
Oy Polargas Ab	Oulu	Suomi	30,0
PK Düngerhandelsgesellschaft m.b.H.	Hannover	Saksa	50,0
Scanspac & Co KB	Sala	Ruotsi	50,0
Scanspac AB	Sala	Ruotsi	50,0
SECO S.A.	Ribécourt	Ranska	49,7
Superstar Fertilizers Co. Ltd	Bangkok	Thaimaa	40,0
Swede Pavimenta S.a.s di Carazza & Co	Pecetto	Italia	30,0
Swedish Water Corporation AB	Tukholma	Ruotsi	20,0
Union Kemira Co.	Abu Dhabi	Yhdistyneet Arabiemiraatit	49,0
Varteko Valduse AS	Pärnu	Viro	44,8

Muut osakkeet ja osuudet

A. Jalander Oy		Suomi	16,0
Forcit Oy		Suomi	15,4
Kemiron Companies Inc.		Yhdysvallat	15,0
Suomen Rehu Oy		Suomi	19,9

27. TOIMIALAKOHTAISET TIEDOT

Konserni oli vuonna 2002 organisoitu seuraaviksi päätoimialoiksi: Chemicals, Paints and Coatings ja Agro.

Konsernin sisäiset siirtohinnot perustuvat pääasiassa markkinahintoihin. Joissakin tapauksissa, esim. markkinointiyhtiöissä, käytetään kustannusperusteisia hintoja, joihin on lisätty kate (cost plus -menetelmä).

Liiketoimintojen varat ja velat käsittävät ne varat ja velat, jotka ovat suoraan tai perustellusti kohdistettavissa ao. liiketoiminnoille. Toimialojen varoihin on laskettu aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, osuudet osakkuusyrittämissä, vaihto-omaisuus ja korottomat saamiset. Toimialojen velkoihin sisältyvät lyhytaikaiset korottomat velat.

2002

Milj. e

	Chemicals	Paints & Coatings	Agro	Muut	Konserni
--	-----------	-------------------	------	------	----------

Tuloslaskelma

Ulkoisen liikevaihto	1 003,2	449,5	1 124,0	35,6	2 612,3
Konsernin sisäinen myynti	55,1	0,1	41,2	-96,4	-
Liikevaihto yhteensä	1 058,3	449,6	1 165,2	-60,8	2 612,3

Osuus osakkuusyritysten tuloksista	2,9	1,5	-2,6	3,7	5,5
Arvonlennukset	-	-	-78,2	-	-78,2

Liikevoitto	74,9	25,4	-34,4	-20,4	45,5
-------------	------	------	-------	-------	------

Muut tiedot

Liiketoimintojen varat	1 089,1	354,4	750,8	85,9	2 280,2
josta osuudet osakkuusyrittämissä	21,2	3,3	24,6	9,1	58,2
Kohdistamattomat varat					211,0
Konsernin vastaavaa yhteensä					2 491,2

Liiketoimintojen velat	138,4	67,4	173,7	82,9	462,4
Kohdistamattomat velat					956,1
Konsernin velat yhteensä					1 418,5

Investoinnit	143,7	23,5	71,4	4,9	243,5
Poistot	92,4	21,3	57,7	4,7	176,1
Arvonlennus pysyvistä vastaavista	-	0,2	52,4	-	52,6

Rahavirta

Liiketoiminta	148,4	61,2	116,9	-36,7	289,8
Nettoinvestoinnit	-124,1	-20,8	-61,5	-16,2	-222,6
Rahoitus	-17,3	-36,3	-77,5	74,9	-56,2

2001

Milj. e

	Chemicals	Paints & Coatings	Agro	Muut	Konserni
--	-----------	-------------------	------	------	----------

Tuloslaskelma

Ulkoisen liikevaihto	830,1	445,3	1 121,4	57,6	2 454,4
Konsernin sisäinen myynti	70,7	0,1	36,4	-107,2	-
Liikevaihto yhteensä	900,8	445,4	1 157,8	-49,6	2 454,4

Osuus osakkuusyritysten tuloksista	3,7	1,6	-3,2	-1,7	0,4
------------------------------------	-----	-----	------	------	-----

Liikevoitto	91,2	16,7	49,4	-13,2	144,1
-------------	------	------	------	-------	-------

Konsernin liitetiedot

2001	Chemicals	Paints & Coatings	Agro	Muut	Konserni
Milj. e					
Muut tiedot					
Liiketoimintojen varat	963,0	375,0	856,9	66,7	2 261,6
josta osuudet osakkuusyhtiöissä	30,3	3,3	32,8	8,0	74,4
Kohdistamattomat varat					188,3
Konsernin vastaavaa yhteensä					2 449,9
Liiketoimintojen velat	183,7	85,7	234,8	2,6	506,8
Kohdistamattomat velat					811,4
Konsernin velat yhteensä					1 318,2
Investoinnit	109,2	126,3	60,9	1,7	298,1
Poistot	78,9	23,0	62,3	-3,7	160,5
Rahavirta					
Liiketoiminta	161,6	-19,3	29,2	-46,4	125,1
Nettoinvestoinnit	-105,2	-122,2	-43,4	-0,7	-271,5
Rahoitus	-56,5	143,9	23,3	-141,1	-30,4
Maantieteellinen segmentti					
			2002		2001
Liikevaihto					
Suomi			457,8		487,4
Muut EU-maat			1 311,8		1 350,1
Muu Eurooppa			380,6		337,7
Pohjois- ja Etelä-Amerikka			224,4		104,4
Aasia			167,2		143,1
Muut maat			70,5		31,7
Yhteensä			2 612,3		2 454,4
Pysyvät vastaavat (aineeton ja aineellinen käyttöomaisuus)					
Suomi			530,8		490,8
Muut EU-maat			508,9		591,8
Muu Eurooppa			56,2		64,1
Pohjois- ja Etelä-Amerikka			150,0		52,2
Aasia			44,8		38,4
Muut maat			2,4		-
Yhteensä			1 293,1		1 237,3
Investoinnit					
Suomi			109,1		67,6
Muut EU-maat			70,3		207,2
Muu Eurooppa			3,7		14,7
Pohjois- ja Etelä-Amerikka			52,4		7,9
Aasia			1,5		0,7
Muut maat			6,5		-
Yhteensä			243,5		298,1

28. MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA VUONNA 2002

Konserniyhtiöiden ostot ja perustetut uudet tytäryhtiöt

- Kemira Chemicals Oy perusti tammikuussa Kemira Chemicals Holding Oy:n.
- Kemira Chemicalsin ja J.P. Morgan Partners -pääomayhtiön välillä vahvistui kauppa pohjoisamerikkalaisen Vinings Industriesin ostopuolelta 31.1.2002. Toimivat yhtiöt ovat Kemira Specialty Chemicals, Inc., Kemira Chemicals, Inc. ja Kemira Paper Chemicals Canada, Inc.
- Kemiran omistusosuus itävaltalaisessa PCS Paper Chemicals Systems Vertrieb.gesmbH:ssa kasvoi tammikuussa 55 %:sta 100 %:iin.
- Omistusosuus Färghuset i Malmö AB:ssä ja Golv & Färghuset Peter Alvefelt AB:ssa kasvoi 91 %:sta 100 %:iin.
- Omistusosuus Comercial de Fertilizantes Liquidos S.A:ssa kasvoi syyskuussa 50 %:sta 100 %:iin.
- Kemira Metalkat Oy perusti holdingyhtiö Metalkat U.S. Inc:n, joka omistaa 60 % Universal Kat, Plc:sta.
- Konsernin omistusosuus Metalkat Romania S.A:ssa kasvoi 80 %:sta 89,5 %:iin.
- Kemira Agron Animal Nutrition -yksikkö osti Kynoch Feedsin liiketoiminnan Etelä-Afrikasta. Kemira Phosphates Oy omistaa perustetusta uudesta yhtiöstä Kemira Phosphates (Pty) Ltd:stä 74 %.
- Agron omistusosuus KK Animal Nutrition (Pty) Ltd:ssä kasvoi 50 %:sta 87 %:iin.

Konserniyhtiöiden myynnit

- Saksalainen PCS Paper Chemicals Systems Vertrieb.gesmbH myytiin tammikuussa.
- Alcro-Beckersin tytäryhtiö Sundsvalls Färghandel AB myytiin kesäkuussa.
- Agron tytäryhtiö Mykora Oy myytiin heinäkuussa.
- Kemira Agro Oy myi 20 %:n osuuden Verdera Oy:n osakkeista BioFund Management Oy:lle marraskuussa.
- Kemira Chemicals Canada NRO Inc. lakkautettiin joulukuussa.

Konserniyhtiöiden omistusten muutokset konsernin sisällä

- Kemira Chemicals Oy myi Kemira Phosphates Oy:n Kemira Agro Oy:lle heinäkuussa. Kemira Agro Oy maksoi kauppahinnan omilla osakkeillaan, Kemira Chemicals Oy omistaa kaupan jälkeen 15 % Kemira Agro Oy:n osakepääomasta.
- Kemira Oyj myi Kemira Danmark Holding A/S:n ja Kemira Danmark A/S:n Kemira Agro Oy:lle elokuussa.
- Kemira Danmark Holding A/S myi Kemira Miljø A/S:n Kemira Kemi AB:lle.
- Kemira Pigments Holding B.V. myi Kemira Agro Rozenburg B.V:n ja Kemira Agro Pernis B.V:n Kemira Agro Holding B.V:lle.

Nimenmuutokset

- Paints and Coatings -konserniin kuuluva A/S Baltic Colorin (Latvia) nimi muutettiin SIA Vivacoloriksi, UAB Baltic Colorin (Liettua) nimi muutettiin UAB Vivacoloriksi ja AS Baltic Colorin (Viro) nimi muutettiin AS Vivacoloriksi.
- Polifarb Becker Debica S.A:n nimi muutettiin TBD S.A:ksi tammikuussa.
- Kemira Agro Muurla Oy:n nimi muutettiin Verdera Oy:ksi. Kemira Agro Oy:n Biocontrol-liiketoiminta siirrettiin Verdera Oy:lle huhtikuun alussa.
- Liprokem B.V:n nimi muutettiin Kemira Specialty Crop Care B.V:ksi.
- Tikkurila AB:n nimi muutettiin Tikkurila Coatings AB:ksi kesäkuussa.

Emoyhtiön tilinpäätös

TULOSLASKELMA		1.1. - 31.12.	
Milj. e	Viite	2002	2001
Liikevaihto	1	22,8	21,0
Liiketoiminnan muut tuotot	2	0,3	0,6
Kulut	3, 4	-57,2	-35,1
Poistot	5	-2,2	-1,3
Liikevoitto		-36,3	-14,8
Rahoitustuotot ja -kulut	6	127,2	11,6
Voitto ennen satunnaiseriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja		90,9	-3,2
Satunnaiset erät	7	94,4	112,1
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		185,3	108,9
Tilinpäätössiirrot	8	-2,2	-0,4
Välittömät verot	9	-53,3	-31,6
Tilikauden voitto		129,8	76,9

TASE		31.12.	
Milj. e	Viite	2002	2001

VASTAAVAA

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet	10	11,8	1,0
Aineelliset hyödykkeet	11	25,9	23,5
Sijoitukset	12		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		402,3	451,2
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		5,0	5,0
Muut osakkeet ja osuudet		3,1	3,4
Omat osakkeet		28,2	21,2
Sijoitukset tytäryhtiöissä ja omistusyhteisyrityksissä		358,1	466,2
Sijoitukset yhteensä		796,7	947,0
Pysyvät vastaavat yhteensä		834,4	971,5

Vaihtuvat vastaavat

Saamiset	13		
Korolliset saamiset		201,4	55,4
Korottomat saamiset		152,8	149,7
Saamiset yhteensä		354,2	205,1
Rahoitusarvopaperit	14	514,6	335,8
Rahat ja pankkisaamiset		4,1	4,3
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		872,9	545,2
Vastaavaa yhteensä		1 707,3	1 516,7

VASTATTAVAA

Oma pääoma

Osakepääoma	15	217,0	217,0
Ylikurssirahasto		252,5	252,5
Omien osakkeiden rahasto		28,2	21,2
Edellisten tilikausien voitto		295,1	260,6
Tilikauden voitto		129,8	77,0
Oma pääoma yhteensä		922,6	828,2

Tilinpäätössiirtojen kertymät	16	3,1	0,9
--------------------------------------	----	------------	-----

Milj. e	Viite	2002	2001
---------	-------	------	------

Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	17	379,3	367,7
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		379,3	367,7

Lyhytaikainen vieras pääoma

Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	18	334,0	277,0
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		68,3	42,8
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		402,3	319,8

Vieras pääoma yhteensä		781,6	687,5
------------------------	--	--------------	-------

Vastattavaa yhteensä		1 707,3	1 516,7
-----------------------------	--	----------------	---------

RAHOITUSLASKELMA

Milj. e	2002	2001
---------	------	------

Liiketoiminnan rahavirta

Liikevoitto	-36,3	-14,8
Oikaisut liikevoittoon	-0,2	-0,5
Poistot	2,2	1,3
Saadut korot	42,6	29,4
Maksetut korot	-29,6	-16,1
Saadut osingot	173,1	0,6
Muut rahoituserät	-44,2	-11,1
Verot	-63,3	-32,2
Rahavirta ennen käyttö-	44,3	-43,4
pääoman muutosta		

Käyttöpääoman muutos

Lyhytaikaiset liikesaamiset	-12,2	2,1
Korottomat lyhytaikaiset velat	26,8	10,2
Käyttöpääoman muutos yhteensä	14,6	12,3
Liiketoiminnan rahavirta	58,9	-31,1

Investointien rahavirta

Ostetut konserniyhtiöt	-1,2	-12,1
Ostetut osakkuusyhtiöt	-	-
Muun käyttöomaisuuden ostot	-15,9	-4,5
Myydyt konserniyhtiöt	50,2	1,0
Myydyt osakkuusyhtiöt	-	-
Muun käyttöomaisuuden myynnit	0,9	0,6
Investoinnit yhteensä	34,0	-15,0
Rahavirta ennen rahoitusta	92,9	-46,1

Rahoituksen rahavirta

Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	97,9	24,1
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys (+), lisäys (-)	108,1	-76,2
Lyhytaikaisen rahoituksen lisäys (+), vähennys (-)	-189,9	-24,1
Konserniavustukset	112,1	109,5
Maksetut osingot	-35,5	-36,7
Omat osakkeet	-7,0	-28,8
Rahoituksen rahavirta	85,7	-32,2

Likvidien varojen lisäys / vähennys	178,6	-78,3
--	--------------	-------

Likvidit varat 31.12.	518,7	340,1
-----------------------	--------------	-------

Likvidit varat 1.1.	340,1	418,4
---------------------	--------------	-------

Likvidien varojen lisäys / vähennys	178,6	-78,3
--	--------------	-------

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT
TULOSLASKELMA (Milj. e)**1. LIIKEVAIHTO**

Liikevaihto	22,8	21,0
-------------	------	------

Liikevaihto koostuu sähkön myynnistä konsernin suomalaisille tytäryhtiöille ja konsernin ulkopuolelle Suomessa.

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0,3	0,6
Muut liiketoiminnan tuotot	0,0	0,0
Yhteensä	0,3	0,6

3. KULUT

Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	14,4	14,6
Materiaalit ja palvelut yhteensä	14,4	14,6
Henkilöstökulut	12,5	13,2
Vuokrat	2,4	2,4
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	22,1	1,0
Muut kulut ja kulujen hyvitykset	5,8	3,9
Yhteensä	57,2	35,1

4. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

Hallintoneuvoston palkat	0,1	0,1
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ¹⁾	0,5	0,4
Muut palkat	8,8	7,9
Eläkekulut	2,4	4,2
Muut henkilöstösivukulut	0,7	0,6
Yhteensä	12,5	13,2

1) Kemira Oyj:n toimitusjohtajalle maksettu palkka oli 324 472 euroa, johon ei sisällynyt tulospalkkioita.

Kemira Oyj:n hallituksen jäsenille maksetaan tehtävästä kuukausikorvaus ja kokouspalkkio, muuta palkkiota ei makseta. Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtajalle maksettiin 34 800 euroa, varapuheenjohtajalle 29 080 ja kullekin jäsenelle 23 258 euroa.

Kemira Oyj:n hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksettiin 12 633 euroa ja varapuheenjohtajalle 8 025 euroa ja kullekin jäsenelle 6 708 euroa. Yritysjohdossa kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisessa liikesuhteessa yhtiöön.

Johdon eläkesitoumukset

Kemira Oyj:n toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajalla on mahdollisuus päästä eläkkeelle 60-vuotiaana. Maksimieläke on 66 % eläkepalkasta. Tämä mahdollisuus perustuu 1.1.1991 alkaen uusilta jäseniltä suljetun lisäeläkesäätiön etuuksiin. Lisäeläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat kaikki ennen vuotta 1991 yhtiön palvelukseen tulleet henkilöt ja eläkesäätiön etuudet koskevat koko sitä henkilöstöä, jolla palvelusvuodet ja muut eläkkeen myöntämistä koskevat ehdot täyttyvät. Yhtiön johdon kanssa ei ole tehty muusta vakituisesta henkilökunnasta poikkeavia eläkesitoumuksia.

Henkilökunta

Henkilökunta keskimäärin	257	235
Henkilökunta vuoden lopussa	335	233

5. POISTOT**Suunnitelman mukaiset poistot**

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	0,8	0,1
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	0,3	0,3
Koneet ja kalusto	1,1	0,9
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0
Yhteensä	2,2	1,3

Poistoeron vähennys

Aineettomat oikeudet	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	-1,7	-0,1
Rakennukset ja rakennelmat	-0,2	-0,1
Koneet ja kalusto	-0,3	-0,2
Yhteensä	-2,2	-0,4

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT**Rahoitustuotot**

Osinkotuotot		
Konserniyhtiöiltä	172,6	0,2
Omistusyhteisyrityksiltä	-	0,0
Muilta	0,5	0,4
Osinkotuotot yhteensä	173,1	0,6
Korkotuotot		
Pitkäaikaisista sijoituksista konserniyhtiöiltä	22,3	21,2
Lyhytaikaisista sijoituksista konserniyhtiöiltä	15,9	14,8
Lyhytaikaisista sijoituksista muilta	3,3	5,2
Korkotuotot yhteensä	41,5	41,2
Muut rahoitustuotot		
Konserniyhtiöiltä	0,2	0,2
Muut rahoitustuotot yhteensä	0,2	0,2
Kurssierot		
Konserniyhtiöiltä, netto	-	-
Muilta, netto	50,6	5,1
Kurssierot yhteensä	50,6	5,1
Rahoitustuotot yhteensä	265,4	47,1

Rahoituskulut

Sijoitusten arvonalennukset		
Lainasaamisten alaskirjaus	-56,5	-
Arvonalentumiset yhteensä	-56,5	-
Korkokulut		
Konserniyhtiöille	-6,1	-9,0
Muille	-30,1	-20,0
Korkokulut yhteensä	-36,2	-29,0
Muut rahoituskulut	-0,7	-0,8
Kurssierot		
Konserniyhtiöiltä, netto	-44,8	-5,7
Muilta, netto	-	-
Kurssierot yhteensä	-44,8	-5,7
Rahoituskulut yhteensä	-138,2	-35,5

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	127,2	11,6
--	--------------	-------------

Kurssierot

Realisoituneet	-5,0	2,6
Realisoitumattomat	10,8	-3,2
Yhteensä	5,8	-0,6

Emoyhtiön tilinpäätös

7. SATUNNAISET ERÄT

	2002	2001
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	96,6	115,6
Yhteensä	96,6	115,6

Satunnaiset kulut

Annetut konserniavustukset	-2,2	-3,5
Yhteensä	-2,2	-3,5

Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	94,4	112,1
---	-------------	--------------

8. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN MUUTOS

	2002	2001
Poistoeron lisäys	-2,2	-0,4
Yhteensä	-2,2	-0,4

9. VÄLITTÖMÄT VEROT

Välittömät verot satunnaisista eristä	27,3	32,5
Välittömät verot kuluvalta vuodelta	23,1	-3,6
Välittömät verot aikaisemmilta vuosilta	2,8	2,6
Muut verot ja veronluontoiset menot	0,1	0,1
Yhteensä	53,3	31,6

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

TASE (Milj. e)

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	2002 Yhteensä	2001 Yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	0,7	1,1	1,8	1,2
Lisäykset	0,0	11,7	11,7	0,7
Vähennykset	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Hankintameno vuoden lopussa	0,7	12,7	13,4	1,8
Kertyneet poistot vuoden alussa	-0,4	-0,4	-0,8	-0,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	-	0,1
Tilikauden poistot	0,0	-0,8	-0,8	-0,1
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-0,4	-1,2	-1,6	-0,8
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	0,3	11,5	11,8	1,0

11. AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet ¹⁾	Rakennukset ja rakennelmat ²⁾	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	2002 Yhteensä	2001 Yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	2,7	28,4	11,9	0,5	0,3	43,8	40,4
Lisäykset	-	0,0	2,6	-	1,5	4,2	4,6
Vähennykset	-	-0,1	-0,7	0,0	0,0	-0,8	-1,2
Hankintameno vuoden lopussa	2,7	28,3	13,8	0,5	1,9	47,2	43,8
Kertyneet poistot vuoden alussa	-	-12,1	-7,7	-0,4	-	-20,3	-19,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,1	0,3	0,0	-	0,4	0,3
Tilikauden poistot	-	-0,3	-1,1	0,0	-	-1,4	-1,2
Kertyneet poistot vuoden lopussa	0,0	-12,3	-8,5	-0,4	-	-21,3	-20,3
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	2,7	16,0	5,3	0,0	1,9	25,9	23,5

1) Maa- ja vesialueiden hankintameno ja kirjanpitoarvoon sisältyy arvonkorotuksia 0,6 milj. e vuonna 2002 ja 2001.

2) Rakennusten ja rakennelmien hankintameno sisältää vuonna 2002 ja 2001 arvonkorotuksia 5 milj. e.

12. SJOITUKSET

	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet omistus-yhteisyyksissä	Muut osakkeet	Sijoitukset tytäryhtiöissä ja omistusyhteisyyksissä	Omat osakkeet	2002 Yhteensä	2001 Yhteensä
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	451,3	5,0	3,4	466,1	21,2	947,0	867,4
Lisäykset	1,2	-	0,0	-	7,0	8,2	41,0
Vähennykset	-50,2	-	-0,3	-	-	-50,5	-37,4
Saamisten muutos	-	-	0,0	-108,0	-	-108,0	76,2
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	402,3	5,0	3,1	358,1	28,2	796,7	947,0

Osakkeet ja osuudet on eritelty liitekohdassa 20.

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT 2002 2001
TASE (Milj. e)**13. SAAMISET****Lyhytaikaiset saamiset**

Lyhytaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	201,4	55,4
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	201,4	55,4

Lyhytaikaiset korottomat saamiset

Myyntisaamiset		
Konserniyhtiöiltä	3,7	2,3
Muilta	2,4	0,2
Myyntisaamiset yhteensä	6,1	2,5
Ennakkomaksut	3,8	2,9
Siirtosaamiset		
Konserniyhtiöiltä	105,3	122,6
Muilta	37,5	21,5
Siirtosaamiset yhteensä	142,8	144,1
Muut korottomat lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset	0,1	0,2
Muut korottomat lyhytaikaiset saamiset yhteensä	0,1	0,2
Lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	152,8	149,7
Saamiset yhteensä	354,2	205,1

Rahalainat yhtiön johdolle - -**Siirtosaamiset**

Koroista	10,8	11,9
Veroista	10,6	0,6
Kurssieroista	14,6	15,9
Konserniavuista	96,5	115,6
Muista	10,3	0,1
Yhteensä	142,8	144,1

14. RAHOITUSARVOPAPERIT

Rahoitusarvopaperit samaan konserniin kuuluvissa yhtiöissä	484,4	332,8
Rahoitusarvopaperit muissa yhtiöissä	30,2	3,0
Yhteensä	514,6	335,8

15. OMA PÄÄOMA 2002 2001

Osakepääoma 1.1. ja 31.12.	217,0	217,0
Ylikurssirahasto 1.1. ja 31.12.	252,5	252,5
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	21,2	28,8
Omien osakkeiden hankinta	7,0	28,8
Omien osakkeiden mitätöinti	-	-36,4
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	28,2	21,2
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	337,6	326,2
Tilikauden tulos	129,8	76,9
Osingonjako	-35,5	-36,7
Omien osakkeiden siirto	-7,0	-28,8
Lahjoitukset	0,0	0,0
Edellisten tilikausien voitto ja tilikauden voitto 31.12.	424,9	337,6
Oma pääoma yhteensä 31.12.	922,6	828,2

16. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ**Tilinpäätössiirtojen kertymät**

Kertynyt poistoero käyttöomaisuuserittäin		
Rakennukset ja rakennelmat	0,4	0,3
Koneet ja kalusto	0,8	0,5
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,0
Aineettomat oikeudet	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	1,8	0,1
Yhteensä	3,1	0,9

Tilinpäätössiirtojen kertymien muutos

Tilinpäätössiirtojen kertymät 1.1.	0,9	0,5
Poistoeron muutos tuloslaskelmassa	2,2	0,4
Tilinpäätössiirtojen kertymät 31.12.	3,1	0,9

Kertyneiden poistojen laskennallinen verovelka oli 0,9 milj. e 31.12.2002 ja 0,3 milj. e 31.12.2001.

17. PITKÄAIKAINEN KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA

Debenturi- ja muut joukkovelkakirjalainat	16,5	61,7
Lainat rahoituslaitoksilta	326,3	261,5
Eläkelainat	36,5	44,5
Yhteensä	379,3	367,7

Emoyhtiön tilinpäätös

Pitkäaikaisen vieraan pääoman erääntyminen	2002	2001
Erääntymisajat		
2004 (2003)	129,7	138,2
2005 (2004)	65,6	40,0
2006 (2005)	16,5	58,3
2007 (2006)	75,0	18,0
2008 (2007) tai sen jälkeen	92,5	113,2
Yhteensä	379,3	367,7

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua		
Eläkelainat	18,6	44,5
Muut pitkäaikaiset velat	74,0	68,7
Yhteensä	92,6	113,2

Debenttuuri- ja muut joukkovelkakirjalainat

	Lainan		
	valuutta		
Laina			
Kemira Oyj 4,4 % 24.11.98-03 II JVK	EUR	45,2	45,2
Kemira Oyj 4,8 % 24.11.98-06 II JVK	EUR	16,5	16,5
Yhteensä		61,7	61,7

Yhtiöllä ei ole vaihtovelkakirjalainoja.

18. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Korolliset lyhytaikaiset velat

Lainat rahoituslaitoksilta	37,8	41,7
Muiden pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät muille	149,6	18,1
Muut korolliset velat		
Muut korolliset lyhytaikaiset velat konserniyhtiöille	132,7	165,5
Muut korolliset lyhytaikaiset velat muille	13,9	51,7
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä	334,0	277,0

Korottomat lyhytaikaiset velat

Saadut ennakot	6,0	3,0
Ostovelat		
Konserniyhtiöille	1,5	0,4
Muille	2,1	1,9
Ostovelat yhteensä	3,6	2,3
Siirtovelat		
Konserniyhtiöille	16,0	5,5
Muille	42,4	31,7
Siirtovelat yhteensä	58,4	37,2
Muut korottomat velat muille	0,3	0,3
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	68,3	42,8
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	402,3	319,8

Siirtovelat

Palkoista	2,4	1,7
Koroista ja kurssieroista	41,1	28,6
Veroista	-	-
Konserniavustuksista	2,2	3,5
Muista	12,7	3,4
Yhteensä	58,4	37,2

19. VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Taseen velkoihin sisältyvät kiinnelainat ja niiden vakuutena annetut kiinnitykset

Eläkelainat	3,4	3,4
Annetut kiinnitykset	5,9	5,9

Vastuusitoumukset

Annetut pantit		
Omasta puolesta	0,8	1,5
Konserniyhtiöiden puolesta	9,3	8,6

Takaukset

Konserniyhtiöiden puolesta		
Lainoista	59,2	95,2
Leasing-sopimuksista	48,5	46,4
Muista sitoumuksista	1,8	0,7
Omistusyhteisyritysten puolesta	22,4	25,0
Muiden puolesta	1,4	1,6
Yhteensä	133,3	168,9

Letter of Comfort -vastuusitoumukset¹⁾

Konserniyhtiöiden puolesta		
Luotoista	-	0,7
Leasing-sopimuksista	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	0,7

1) Letter of Comfort -vastuusitoumukset eivät muodosta juridista takausta.

Rahoitusinstrumenttien nimellisarvot ja markkina-arvot sisältyvät konsernin liitetietoihin.

20. KEMIRA OYJ:N OSAKKEET JA OSUUDET

Konserniyhtykset	Konsernin omistusosuus %	Emoyhtiön omistusosuus %
Kemira Agro Oy	100	85
Kemira Chemicals Oy	100	100
Kemira Metalkat Oy	100	100
Kemira Pigments Latin America Comercial Limitada	100	50
Kemira Pigments Oy	100	100
Kemira Pigments S.A.	100	50
Multirange B. V.	100	100
Spruce Vakuutus Oy	100	100
Tikkurila Oy	100	100

Muut osakkeet ja osuudet

A. Jalander	16	16
American Tree Co	6,25	6,25
Ekokem Oy Ab	1,42	1,42
Forcit Oy	15,35	15,35
Innopoly Oy	0,72	0,72
Kerilon Inc.	100	100
Liikkeenjohdon koulutuskeskus	2	2
Luoston Huolto Oy	1,33	1,33
Tahkoluodon Polttoöljy Oy	6,75	6,75
Teollisuuden Voima Oy	1,86	1,86
Vuorikemia Pori Oy	100	100

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Kemira Oyj:n tilivuoden 2002 voitto oli 129 797 439 euroa ja vapaa oma pääoma 31.12.2002 oli 424 906 564 euroa. Konsernin vapaa oma pääoma oli 583 619 000 euroa. Emoyhtiön osingonjakoa rajoittava konsernin vapaa oma pääoma oli 442 666 000 euroa, joka saadaan kun konsernitaseen vapaasta omasta pääomasta vähennetään omaan pääomaan siirretty osuus vapaaehtoisista varauksista.

Yhtiökokoukselle ehdotetaan, että tilivuodelta jaetaan osinkoa 0,30 euroa osakkeelle eli 35 451 300 euroa. Hallituksen käytettäväksi yleishyödyllisiin tai siihen rinnastettaviin tarkoituksiin (mm. lahjoituksiin Kemira Oyj:n säätiölle) ehdotetaan varattavaksi 500 000 euroa.

Helsingissä 10. helmikuuta 2003

Sten-Olof Hansén

Niilo Pellonmaa

Ritva Hainari

Eija Malmivirta

Matti Packalén

Anssi Soila

Tauno Pihlava
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Kemira Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Kemira Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2002. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja emoyhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten

sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätökseen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsinki 10. helmikuuta 2003

KPMG WIDERI OY AB

Hannu Niilekselä, KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Kemira Oyj:n hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 2002 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä perehtynyt tilintarkastuskertomukseen tänään pitämässään kokouksessa.

Vuoden 2003 varsinaiselle yhtiökokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että yhtiön hallintoa on hoidettu hyvin ja että hallintoneuvostolla ei ole Kemira Oyj:n vuoden

2002 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen johdosta mitään huomautettavaa. Hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja että vastuuvapaus myönnetään hallitukselle, toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käyttämisestä.

Helsingissä 12. helmikuuta 2003

Timo Kalli

Kari Rajamäki

Hanna Markkula-Kivisilta

Risto Ranki

Mikko Långström

Pekka Kainulainen

Sirpa Hertell

Tuloskehitys neljännesvuosittain

Luvut ovat tilintarkastamattomia

Milj. e	2002					2001				
	1-3	4-6	7-9	10-12	Yhteensä	1-3	4-6	7-9	10-12	Yhteensä
Liikevaihto										
Chemicals	254,1	280,9	249,4	273,9	1 058,3	225,5	234,7	220,1	220,5	900,8
Paints & Coatings	101,3	134,8	128,7	84,8	449,6	104,3	133,2	124,9	83,0	445,4
Agro	311,5	314,7	245,1	293,9	1 165,2	328,1	288,4	228,9	312,4	1 157,8
Muut ml. eliminoinnit	-10,6	-22,9	-12,1	-15,2	-60,8	-6,5	-20,3	-8,0	-14,8	-49,6
Yhteensä	656,3	707,5	611,1	637,4	2 612,3	651,4	636,0	565,9	601,1	2 454,4
Liikevoitto										
Chemicals	24,2	11,6	13,3	25,8	74,9	24,5	25,0	18,2	23,5	91,2
Paints & Coatings	4,6	14,5	16,0	-9,7	25,4	3,5	9,8	12,5	-9,1	16,7
Agro	27,0	11,0	1,8	-74,2	-34,4	30,9	19,5	-9,9	8,9	49,4
Muut	-3,2	-10,7	-4,7	-1,8	-20,4	-2,2	0,3	-5,0	-6,3	-13,2
Yhteensä	52,6	26,4	26,4	-59,9	45,5	56,7	54,6	15,8	17,0	144,1
Rahoitustuotot ja -kulut	7,5	3,1	13,0	5,9	29,5	8,2	9,8	5,4	7,9	31,3
Voitto ennen veroja	45,1	23,3	13,4	-65,8	16,0	48,5	44,8	10,4	9,1	112,8
Tilikauden voitto	31,0	11,9	9,9	-44,6	8,2	34,3	30,0	3,1	3,0	70,4
Tulos/osake	0,26	0,10	0,09	-0,38	0,07	0,28	0,24	0,03	0,03	0,58
Tulos/osake ennen arvonal.	0,26	0,10	0,09	0,16	0,61	0,28	0,24	0,03	0,03	0,58

